

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

63'üncü Birleşim

24 Şubat 2026 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Zonguldak Türkiye Taşkömürü Kurumu ocaklarının sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Ardahan Milletvekili Kaan Koç'un, 23 Şubat Ardahan'ın kurtuluş gününe ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, kimlerin laik olduğuna ilişkin açıklaması

2.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya-Antalya yoluna ilişkin açıklaması

3.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Adalet Bakanı Akın Gürlek ile İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi'ye, sosyal medya kaynaklı dezenformasyona ve kirli algı operasyonlarına ilişkin açıklaması

4.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okullara gönderilen ramazan ayı etkinlikleri genelgesine ilişkin açıklaması

5.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, hastanelerin yoğun bakım servislerine ilişkin açıklaması

6.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, erdemliliğe ilişkin açıklaması

7.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Özgürlük İçin Hukukçular Derneğinin raporuna ilişkin açıklaması

8.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, esnafın ve KOBİ'lerin borçlarına uygulanan faize ilişkin açıklaması

9.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un 19 Mayıs ilçesi Dereköy Mahallesi'ndeki Şehit Hüseyin Aydın İlkokulu ve Ortaokulu ile Şehit Ümit Semerci İlkokulu'na ilişkin açıklaması

10.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, okullarda düzenlenen ramazan etkinliklerine ilişkin açıklaması

11.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, Manisa Soma'daki termik santral işçilerinin ve İzmir Kınık'taki maden işçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması

12.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kumluca ve Kemer ilçelerini birbirine bağlayan kara yoluna ilişkin açıklaması

13.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Mersin-Gaziantep Hızlı Tren Hattı'na Şanlıurfa'nın da dâhil edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

14.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, yardımcı hizmetler sınıfındaki kamu çalışanlarına ilişkin açıklaması

15.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Devlet Su İşlerine ilişkin açıklaması

16.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, son dönemde kaçak kazıyla define arayanlara ilişkin açıklaması

17.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Ankara Etlik Şehir Hastanesi fizik tedavi osteoporoz bölüm duvarındaki afişe ilişkin açıklaması

18.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, halk eğitim merkezlerinde görev yapan ücretli usta öğreticilere ilişkin açıklaması

19.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, taşıma esnafıyla ilgili talebine ilişkin açıklaması

20.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'daki üniversiteye ilişkin açıklaması

21.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, erkek şiddetine ve 8 Marta ilişkin açıklaması

22.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, MHRS'ye ilişkin açıklaması

23.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Rize'de 9 Nisanda madencilik faaliyetiyle ilgili yapılacak ihaleye ilişkin açıklaması

- 24.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Türk Tabipleri Birliği ve İstanbul Tabip Odasının çağrısıyla hekimlerin 22 Şubat 2026 tarihinde İstanbul Kadıköy'de bir araya gelmelerine ilişkin açıklaması
- 25.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana'da meydana gelen sel felaketine ilişkin açıklaması
- 26.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, 31 Aralık 2025'te işten çıkarılan Mersin Limanı işçilerine ilişkin açıklaması
- 27.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Tarsuslu çiftçiler ile genç ve kadın çiftçilere ilişkin açıklaması
- 28.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, kamu emekçisinin çalışma barışında adalet talebine ilişkin açıklaması
- 29.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'teki tarım işçilerinin barınma sorununa ilişkin açıklaması
- 30.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Gazeteci Cengiz Altun'a, faili meçhullere, Gazeteci Alican Uludağ'a, Adalet Bakanının "Mevzuatta boşluk var." açıklamasına, kuyu tipi cezaevlerine, DEM PARTİ Ağrı İl Genel Meclisi üyesi Mühraban Dal ile annesi Güneş Yaşmin'e ve Meclisin görevine, Mehmet Şimşek'in Vergi Haftası'nda yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması
- 31.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Gazeteci Alican Uludağ'a, Adalet Bakanının ilk tercihin ve avukatlık mesleğine, ABD'nin İsrail Büyükelçisi Mike Huckabee'nin Türkiye'yi de içine alan beyanatına ve Kırsalda Bereket Küçükbaş Destek Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 32.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İYİ Parti olarak birkaç ay önce yeni nesil çeteler hakkında bir araştırma önergesi verdiklerine, Küresel Organize Suç Endeksi'nde Türkiye'nin yerine, sokak çetelerine, Gazeteci Alican Uludağ'a ve iktidar mensuplarına seslenmek istediğine ilişkin açıklaması
- 33.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, liderleri Devlet Bahçeli ile Türk milletine; milliyetçi-ülkücü harekete; Genel Başkanlarının vizyonu ile hayat bulan eserlere ve hayalini kurdukları terörsüz Türkiye'ye ilişkin açıklaması
- 34.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Gazeteci Alican Uludağ'a, Kuzey Irak'taki IŞİD'lilere, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e ve Amerika'nın İsrail Büyükelçisinin açıklamalarına ilişkin açıklaması
- 35.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, ramazan ayına, Selimiye Camisi'ne, "Laikliği birlikte savunuyoruz." bildirilerine, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e, Mersin'de barajların taşmasına, üreticilere yapılacak küçükbaş desteği projesine ve tohumla ilgili yürütülen algiya ilişkin açıklaması
- 36.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 37.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Ankara Milletvekili Murat Emir ile Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 39.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 40.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, ramazan ayıyla ilgili yayınlanan genelgeye ilişkin açıklaması
- 41.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 42.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

- 1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Balıkesir'in Edremit ilçesinden gelen gençlere "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Önergeler

- 1.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, (2/2098) esas numaralı İmar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/131)

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- YENİ YOL Grubunun, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 milletvekili tarafından, kamu alımlarında 21/b pazarlık usulünün kullanımındaki artışın sebeplerinin, sonuçlarının ve kamu mali yönetimine etkilerinin araştırılarak gerekli yasal ve idari tedbirlerin alınması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, mütevazı bir iftar sofrasının maliyetinin bir hanenin aylık gelirini aşar hâle gelmesiyle ramazan ayında kamuoyunun gündeminden düşmeyen gıda krizinin yapısal sorunlarının belirlenmesi, girdi maliyetlerinin tüketici fiyatlarına etkisinin ve farklı gelir gruplarının gıdaya erişim sorunlarının tüm boyutlarıyla incelenmesi, gıda fiyatlarındaki fahiş artışların durdurulması ve vatandaşların temel gıdaya adil ulaşımının sağlanması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, Türkiye'deki İŞİD yargılamalarındaki cezasızlık pratiklerinin araştırılması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, emeklilere yönelik, sosyal devlet ilkesi gereğince hem emekli maaşlarında hem de bayram ikramiyelerinde gerekli iyileştirmelerin bir an önce yapılması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5.- AK PARTİ Grubunun, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 234, 237, 242, 147, 69, 68, 139, 167, 171, 188, 168, 187, 186, 131, 204, 149, 148, 150, 183, 95, 172, 50, 106, 104, 207, 154, 105, 82, 51, 113, 241, 153, 182, 220, 133, 64, 197, 56, 246, 80, 97, 48 ve 231 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 ve 45'inci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 24, 25, 26 ve 31 Mart 2026 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmesiyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve Genel Kurulun çalışma saatlerine ilişkin önerisi

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230)

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, TBMM Kütüphanesinin dijitalleştirme çalışmalarına ve erişilebilirlik kapasitesinin artırılmasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/39309)

2.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalın Halıcı'nın, Isparta ilinde son on yılda kapanan fabrika ve şirketlerin sayısına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/39546)

3.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik faaliyetlerine ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/39633)

4.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, TBMM'nin 14 Ocak 2026 tarihli 47'nci Birleşimini yöneten TBMM Başkan Vekilinin kullandığı bazı ifadelerle ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/39767)

5.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan ve Artvin illeri arasında yaşanan ulaşım sorununa ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/40012)

6.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, medya takibi ve raporlama yapan kuruluşlarla yapılan hizmet alım sözleşmelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/40497)

24 Şubat 2026 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.03

Başkan: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Zonguldak Türkiye Taşkömürü Kurumu ocaklarının sorunları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'a aittir.

Sayın Aksakal, buyurun.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Zonguldak Türkiye Taşkömürü Kurumu ocaklarının sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Zonguldak bölgemizde yaklaşık bir yıldır süren Türkiye Taşkömürü Kurumu ocaklarında yaşanan olumsuzluklar konusunda Demokratik Sol Parti olarak görüş ve önerilerimizi paylaşmak üzere huzurunuzdayım. Sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Taşkömürü Kurumu, Zonguldak ekonomisi için can simiidir, sadece Zonguldak'ın değil Türkiye ekonomisi için de önemli bir kurumdur. Zira taş kömürü Türkiye'de yalnızca Zonguldak havzasında olup ayrıca kok kömürüne dönüşme özelliğine de sahiptir. Son günlerde Zonguldak halkı büyük bir endişe yaşamaktadır. Zira Türkiye Taşkömürü Kurumunun 4 işletmesinde üretim durdurulmuştur. Bu nedenle, Zonguldak halkı ve kurum çalışanları acaba kurum kapatılacak mı veya özelleştirmeye mi hazırlanmaktadır kaygısı taşımaktadırlar. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişleri 2025 yılı Mayıs ayında gerçekleştirdikleri denetimlerde TTK'nin Armutçuk, Kozlu, Karadon ve Üzülmüş işletmelerindeki ocaklarda 5 konuda ölümcül eksiklikler tespit etmişler ve üretimlerin durdurulması yönünde görüş bildirmişlerdir. Gerek basında çıkan haberler gerekse Mecliste verilen araştırma önergeleri nedeniyle geçtiğimiz yıl sonunda Çalışma Bakanlığı bu işletmelerin yeniden denetlenmesi için müfettişleri görevlendirmiştir. İşletmelere tekrar giden müfettişler, aradan yedi ay gibi bir süre geçmesine rağmen daha önce tespit ettikleri eksikliklerin giderilmediğini saptamışlar ve anılan bu ocaklarda üretimin durdurulması yönünde rapor hazırlayarak Zonguldak Valiliğine tebliğ etmişlerdir. Vaka şudur ki sonuçta Türkiye Taşkömürü Kurumunun 4 işletmesinde üretim durdurulmuştur. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişlerinin yaptığı denetimler sonunda ölümcül olarak nitelendirdikleri 5 eksiklik şunlardır: Ocaklarda elektrikler kesildiğinde havalandırma, su ve insan nakli için kullanılan sistemlerinde otomatik olarak devreye girecek, yer altı ocaklarının havalandırmasını sağlayan ana aspiratörleri otomatik olarak besleyecek, dizel yakıtla çalışan yedek aspiratörlerin de otomatik olarak devreye girmesini sağlayacak ikinci bir enerji kaynaklarının yani bunların jeneratörlerinin bulunmadığı, su tahliyesini sağlayan tulumbalar, dizel aspiratörler ve fanların patlamaya karşı korumalı olmadığı ve tehlikeli ortamda güvenli çalışma garantileri yani ATEX sertifikalarının bulunmadığı belirlenmiştir. Bu eksiklikleri tespit edilen 5 madde, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'ndaki "İşin acil durdurulmasını gerektiren durumlar" maddesi kapsamına girdiği için işletmelerdeki eksiklikler giderilinceye kadar üretimin durdurulmasını zorunlu kılmaktadır. Aldığımız bilgilere göre, TTK yetkilileri üretimin durdurulması talebini yargıya taşımışlar ve geçtiğimiz 5 Şubat'taki ilk duruşmasında ilgili mahkeme yeni bilirkişiler belirleyip duruşmayı 5 Marta ertelemiştir. Eğer mahkeme üretimin durdurulması kararını iptal ederse, ileride -Allah korusun- herhangi bir ölümcül kaza meydana geldiğinde sorumluluğunu kim üstlenecektir? Türkiye Taşkömürü Kurumunun ürettiği kömürleri, başta Zonguldak Çatalağzı Termik Santrali olmak üzere Ereğli ve Karabük Demir Çelik Fabrikaları ile birçok çimento fabrikası kullanmaktadır. Şimdi, bu işletmelerin kömür stokları yetersiz veya yok ise ihtiyaçlarını mecburen kaçak maden ocaklarından ya da yurt dışından ithal ederek karşılayacaklardır.

Burada asıl araştırılması gereken husus, yedi ay önce bu eksiklikler kendilerine bildirildiği hâlde TTK yetkililerinin üretime devam etme kararlılığının altında yatan gerekçedir. Bu arada eğer herhangi bir ocakta ölümcül vaka vuku bulsaydı bunun hesabını kim verecekti? Şimdi üretim durdu ve milyonlarca lira kamu zararı oluşuyor. Peki, buna kimin ne hakkı var?

Türkiye Taşkömürü Kurumu işletmelerinde geçmiş dönemlerde yaşanan kazalara baktığımızda ise 1983'ten bugüne Armutçuk'ta 103, Kozlu'da 263, Karadon'da 30, yine Kozlu'da 8, Amasra'da 42 olmak üzere toplamda 446 işçimiz yaşamdan kopmuştur. Bu iş kazaları sonrası Kozlu, Karadon ve Amasra işletmelerindeki sorumlular yargılanmış ve ceza almışlardır ama ne yazık ki bu kazalarda hayatını kaybeden 446 işçimizin evlerine ateş düşmüş ve ateş düştüğü yeri yakmıştır.

Tespit edilen bu ölümcül eksikliklerin giderilmesi için acilen davet usulü ihaleler yapılmalı, bir an önce üretime başlanmalı, hem Zonguldak halkının hem de çalışanların endişesi giderilmeli ve kamu zararının daha da artmasına izin verilmemelidir. Türkiye Taşkömürü Kurumunun 2026 yılı bütçesinde bu eksikliklerin giderilmesi için öngörülen 760 milyon lira ödeneğin yetmeyeceği ihtimaline karşı kurum bütçesi de güncellenmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Taşkömürü Kurumunun ikinci önemli sorunu ise çalışan işçi sayısıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, Sayın Aksakal, lütfen tamamlayın.

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (Devamla) - Kurumun norm işçi kadrosu 14 bin civarındayken şu anda kurumda 7.700 civarında işçi çalışmaktadır; bunun 6.400'ü yer altı, 1.300'ü yer üstündedir. Rakamlardan da anlaşılacağı üzere kurum yüzde 70 yer altı işçisi eksikliğiyle üretim yapmaktadır.

Demokratik Sol Partinin başında bulunduğu 57'nci Hükûmet dönemindeki üç buçuk yıl içerisinde IMF'nin karşı çıkmasına rağmen Türkiye Taşkömürü Kurumunun yaşaması için 5 bin civarında yer altı işçisi alımı yapılmıştır; buna karşılık o günden bugüne yirmi dört yılda ancak 5 bin kişi alınmıştır. Türkiye Taşkömürü Kurumunun acilen norm kadrosuna ulaşacak yer altı işçisi alınmalı ve programında belirlenen kömür üretimi sağlanmalıdır.

Sözlerime son verirken bugüne kadar maden kazalarında yaşamlarını yitiren yurttaşlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum, bundan sonra aynı acıların yaşanmaması temennisiyle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aksakal, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Tekirdağ'ın sorunları hakkında söz talep eden Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'a aittir.

Sayın Aygun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tekirdağ'ın sorunları üzerine gündem dışı söz almış bulunuyorum. Sizleri ve ekranları başındaki tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Tekirdağ, maalesef, verdiği vergi ile aldığı hizmet arasında büyük uçurum olan illerin başında geliyor. 2024 yılında Tekirdağ ödediği her 100 liralık vergi karşılığında merkezî yönetimden 4,7 lira yatırım almıştı. 2025 yılında da durum değişmedi, yılın ilk sekiz ayında ödediği her 100 liralık verginin karşılığı 4,5 liralık yatırım aldı. Tekirdağ ödediği vergiye göre yatırım almada 81 il arasında 73'üncü sırada arkadaşlar.

Tekirdağ sağlık alanında da sıkıntılar yaşıyor. Tekirdağ'da kişi başına düşen hekim sayısı yetersiz, hemşire sayısı yetersiz, hastane yetersiz. Türkiye genelinde hekim başına 418 hasta düşerken Tekirdağ'da bu sayı 605; Türkiye ortalamasının çok üzerinde. Türkiye genelinde yatak başına hasta sayısı 320 iken Tekirdağ'da ise bu sayı 361 olmuş. Fizik tedavi hastanesi yok. Ağzımızda tüy bitti, dillendiriyoruz. Çocuk nefroloji uzmanımız yok, yanık tedavi ünitesi yok. Trakya'nın tamamında bu ünite yok. Tekirdağ'da, Edirne'de, Kırklareli'de yanıkla ilgili bir şey olduğunda İstanbul'a gidiliyor. Çorlu Devlet Hastanemizde kardiyoloji, çocuk cerrahisi, kulak burun boğaz hastalıkları uzmanı maalesef yok. Yine bu hastanede tıbbi onkoloji uzmanı yok, deri ve zührevi hastalıkları uzmanı yok. Çorlu Devlet Hastanesinin ihtisas hastanesi olması için sesleniyoruz ama duyan yok. Tekirdağ Dr. İsmail Fehmi Cumalıoğlu Şehir Hastanesinde gastroloji uzmanı, çocuk nefroloji uzmanı maalesef yok. Malkara'ya geçiyoruz; Malkara'da göz hastalıkları, iç hastalıkları doktoru yok. Yani Tekirdağ Şehir Hastanesinin giriş kavşakları bile yok, acil ambulanslar 8 kilometre gezerek dolaşıyor. Yani Tekirdağ'dan ne istiyorsunuz merak ediyorum. Kapaklı'ya geçiyoruz; anesteziyoloji ve reanimasyon uzmanı yok, nöroloji doktoru yok, kulak burun boğaz doktoru yok. Yani burası Trakya, Trakya'da yoksa Anadolu'da bana göre artık hiçbir şey yoktur; görünen tablo bu. Sağlıkta sınıfta kaldık.

Peki, yollarımıza bakalım, yollarımız da... Maalesef 46 kilometrelik yol yirmi üç yıldan beri bitmedi. Şimdi 2029 yılı adres gösterildi. Yazıklar olsun diyorum. Yatırım programına baktım, Tekirdağ yine baypas olmuş. Tekirdağ-Malkara ayrımı- Şarköy yolu topu topu 35,9 kilometre, bitiş tarihi 2029. 6 milyar 447 milyon 529 bin liralık proje için pay ayrılmış ama kaynak sadece 5 milyon lira arkadaşlar yani bu projenin biteceği yok. Tekirdağ-Hayrabolu yolu topu topu 45,7 kilometre, bitiş tarihi yine 2029. Tekirdağ-İstanbul yolunun, D567'nin üzerinde aşırı derecede trafik yoğunluğu var diyoruz. Süleymanpaşa'dan Gümüşyaka'ya kadar kavşaktaki ışıklarda saatlerce vatandaşlar bekliyor. "Kavşaklara dalçık yapın." diye söyledik, Bakan Bey'e söyledik, Ulaştırma Bakanına, "Akıllı kavşak yapacağız." dedi ama ortada bir şey yok, vatandaşlar gene orada çile çekiyorlar. Kınalı ayrımı-Çerkezköy-Saray-Kırklareli Devlet Yolu, 2026 Yatırım Programı'na göre 2029 yılında bitecekti. İstanbul, Kırklareli, Tekirdağ'ı ilgilendiren bu yol için 2026'da 710 bin liralık bütçe ayrılmış; bu hızla 2029'da da bitmeyeceği aşikârdır. Şarköy'ü İpsala Sınır Kapısı ile İstanbul Avrupa E84 Kara Yolu'na bağlayan 33 kilometrelik yol her seçim döneminde vaat olarak söyleniyor ama vaadi havada kalmış. Malkara-Hayrabolu, Hayrabolu-Alpullu için de duble yol taahhüdü var ama duble yol havada kalmış. Süleymanpaşa-Hayrabolu yolunda Banarlı Mahallesi'ndeki vatandaşlarımız, çiftçilikle uğraşanlar karşıya geçmekte zorlanıyorlar. "Hemzemin geçit yapın." dedik ama onu da görmediler. "Süleymanpaşa-Muratlı-Karıştıran yolu perişan." dedik, dedik ama maalesef o da yapılmamış. Yani yol yok, bahane çok; söz var, icraat yok; yalan var, gerçek yok!

Su sorununa geliyoruz. Su sorununda en büyük illerden biriyiz. Yer altı suları bitti, plansız sanayileşme Ergene'yi bitirdi, dereleri kuruttu, sanayi atıklarıyla sularımız kirlendi ama ne baraj yatırımı var ne sulama yatırımı var. Plan ve Bütçede Tarım Bakanı 2002'de Türkiye'deki 6,5 olan sulamayla ilgili sistemlerin Tekirdağ'da şu anda 6,3 olduğunu gördü, Türkiye'de 38 iken 2026'da daha 6,3'lerde; Tekirdağ'ın kaldığı tablo ortada arkadaşlar. Ama ne baraj yatırımı var ne sulama yatırımı var ne gölet yatırımı var.

Tekirdağ İçme Suyu Projesi, Tekirdağ Depolama, İçme Suyu Arıtma Tesisi, İçme Suyu Temini Projesi var. İsale hattı için proje 2009'da başladı, hâlâ ilerlemedi. Proje bitiş tarihi 2030, evet, 2030 yılı. Yirmi bir yıldır proje bitmedi. Bu ayıp size yeter arkadaşlar.

Tekirdağ Hayrabolu Emiryakup Göleti ve Sulaması, Tekirdağ Depolama Projesi bitiş tarihi 2028. Tekirdağ Çerkezköy OSB, Tekirdağ OSB Arıtma Tesisi bitiş tarihi 2029.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aygun, lütfen tamamlayın.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Özette, Tekirdağ'ı görmezden gelmeye devam ederseniz Tekirdağ'dan milletvekili çıkaramayacak hâle geleceksiniz. Tekirdağ'ı yatırımlarda yok saymaya devam ederseniz millet de sizi öyle sayacak. Tekirdağ'da sizi temsil edecek vekil bulamayacaksınız.

Çorlu'ya üniversite istiyoruz dedik, kanun teklifi verdik ve burada, maalesef, o vakıf üniversitesi de havada kaldı diyoruz.

Yine, Tekirdağ'daki Çeşmeli Limanı var "NATO Limanı" olarak bahsedilen yer; 8 vekil ve Vali Bey'le Sanayi Bakanına gittik, buraya yüksek teknoloji istihdam isteyen bir tesis yapalım dedik ama Özelleştirme İdaresi liman yapıyor. Tekirdağ'da 3 tane liman var, 4'üncü limanı da tekrar buraya yapıyorsunuz. Ya, ayıptır, Tekirdağlı istihdam istiyor, liman istemiyor sizlerden.

Çevre ve İklim Bakanı Murat Kurum'a sesleniyorum: Asyaport, Ceyport, Martas varken neden 3 limandan sonra 4'üncü limanı yapmak için proje yapıyorsunuz? Bize istihdam lazım. İşsizliğin çözümü için buraya yüksek teknoloji tesisi kuralım, lütfen istihdam yaratalım diyorum. Sözlerinizi tutun.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tekirdağ'ın hakkını Tekirdağlılar olarak aramaya devam edeceğiz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aygun, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, 23 Şubat Ardahan'ın Kurtuluş Günü münasebetiyle Ardahan Milletvekili Kaan Koç'a aittir.

Sayın Koç, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Ardahan Milletvekili Kaan Koç'un, 23 Şubat Ardahan'ın kurtuluş gününe ilişkin gündem dışı konuşması

KAAN KOÇ (Ardahan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletim; hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Bugün coğrafyanın sertliğine inat, yüreği mert insanların yurdu, Anadolu'nun Kafkasya'ya açılan kapısı, serhat şehrimiz Ardahan'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 105'inci yıl dönümünü büyük bir gururla yâd ediyoruz.

Bu topraklar Kazım Karabekir Paşa'nın stratejik dehası, Deli Halid Paşa'nın cesareti ve milletimizin istiklal aşkıyla yeniden vatan kılınmıştır. Tarihin sayfalarını çevirdiğimizde 93 Harbi'nin o ağır bedeliyle karşılaşırız. Ardahan, Kars ve Batum, dönemin şartlarıyla savaş tazminatı olarak Ruslara verilmiştir. O dönem başlayan Rus ve Ermeni çetelerinin zulmü sadece toprak kaybı değil, sistematik bir soykırım girişimiydi. Camilere doldurulup diri diri yakılan ecdadımızın çığlıkları bugün hâlen Halilefendi Mahallemizdeki Yanık Camisi bölgesinde hissedilmektedir. Bu trajik olaylar bölgenin sosyal hafızasında silinmez bir travma bıraksa da direniş ruhunu asla söndürememiştir. Bu millet işgali kabullenmemiş, esarete boyun eğmemiştir; zulüm görmüş, baş vermiş ama baş eğmemiştir; bu toprakların her karışını imanla, cesaretle ve şehit kanıyla vatan yapmıştır. Her ilçesi bir cephe olmuş, her köyü bir direniş karargâhına dönüşmüştür. İşte bu yüzden Ardahan'ın kurtuluşu topyekûn bir millet zaferi olmuştur. 23 Şubat 1921'de Ardahan'ın kurtuluşuyla doğu sınırlarımızın güven altına alınması, Misakımillî'nin sahada fiilen hayata geçirilmesi ve genç Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin sağlamlaştırılması anlamına gelmiştir. Ardahan'ın tarihi aynı zamanda bir demokrasi ve hak arama mücadelesidir. 1926 yılında il statüsünden alınmış, altmış altı yıllık bir mahkûmiyet sürecinin ardından 1992 yılında siyasiler, bürokratlar, sivil toplum kuruluşları ve hemşehrilerimizin birlik ve beraberliğiyle yeniden vilayet olarak hak ettiği statüye kavuşmuştur. Anlaşılmıştır ki bu sınır şehri ihmal değil ihtimam ister. Güçlü Ardahan demek güçlü sınırlar demektir, güçlü sınırlar demek de güçlü Türkiye demektir.

Bugün bizlere düşen görev, ecdadımızın canı pahasına koruduğu bu toprakları "Halka hizmet Hakk'a hizmettir." anlayışıyla üretimin, hayvancılığın, tarımın, turizmin ve gençliğin merkezi hâline getirmektir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın "Batı'da ne varsa doğuda da o olacak." vizyonu doğrultusunda son yirmi dört yılda Ardahan'da eğitimden sağlığa, ulaşımdan tarıma kadar her alanda yaklaşık 35 milyar liralık yatırımla âdeta bir kalkınma hamlesi hayata geçirilmiştir. Ardahan, geçmişte yalnız bir serhat şehriyken bugün AK PARTİ'yle kalkınmanın, yatırımların ve bölgesel güçlenmenin stratejik merkezi hâline gelmiştir. Göle'den Çıldır'a, Hanak'tan, Damal ve Posof'a kadar her ilçemiz, bu kalkınma hamlesinden payını alarak huzur ve kardeşliğin kalesi hâline gelmiştir. Liderimizle güçlü devlet, milletimizle güçlü ve büyük Türkiye idealinden bir adım dahi geri atmadan yolumuza devam edeceğiz.

Başta Mustafa Kemal Paşa olmak üzere, Kâzım Karabekir Paşa, Enver Paşa, Fevzi Çakmak Paşa ve Deli Halid Paşa gibi kahramanlarımızın vatanın bağımsızlığı için cesaretle ve fedakârlıkla mücadele ettiği bu topraklar bizlere emanet edilen mukaddes bir mirastır. Bizim davamız ayırım yapmadan, kimseyi ötekileştirmeden, Ardahan'ın her bir ferdini hak ettiği refaha ulaştırarak bu mirası koruyup güçlendirmektir.

Sözlerimi şu inançla tamamliyorum: Ardahan güçlüyse Türkiye güvendedir, serhat ayaktaysa millet ayakta, bayrak Ardahan'da dalgalanıyorsa bu vatan ilelebet özgürdür.

Bu vesileyle, Ardahan'ımızın kurtuluşunun 105'inci yıl dönümünü yürekten kutluyor, vatanımızın bağımsızlığı ve özgürlüğü için canlarını feda eden ve tarihin en zor dönemlerinde gösterdikleri cesaret ve fedakârlıkla bizlere bu cennet toprakları miras bırakan aziz şehitlerimizi rahmetle anıyor, gazilerimize minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Koç, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'na ait.

Sayın Hacıoğulları, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, kimlerin laik olduğuna ilişkin açıklaması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Sayın Başkan, millete layık olamayanlar anlamını bilmedikleri hâlde Zülfü Livaneli gibi "Ey laiklik." diyor ama "Kâbe'de hacılar 'Hu' der Allah" ilahisini...

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Allah aşkına, dalga geçecek başka bir şey bulamadın mı ya?

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - ...söyleyen Sayın Celal Karatüre'yi hakir görüyorlar. Popçu Hadise'nin "Düm Tek Tek'i, Tarkan'ın "Şıkıdım"ıyla tenhada ortam bulup, yakalayıp öpüşenler mi laik? Kendilerine "elit" "seçkin" diyenler millete ettikleri küfürle ödüllendirilip Avrupa'ya yanan, ona layık olmaya çalışanlar mı laik? Yıllarca "kıro" "sıkma baş" "örümcek kafalı Müslüman" filan dediğiniz, "darbukatör Baryam" diye alay ettiğiniz Roman kardeşlerim mi...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bir doymadınız bölücülüğe, bir doymadınız.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Hepimiz aynı ülkenin eşit yurttaşlarıyız. Şimdi Cumhurbaşkanım gibi söyleyeceğim: Siz kimsiniz ya! Siz laik filan değilsiniz ama efendilerinize layıksınız! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sen kimsin ya! Kime ayar veriyorsun?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Ayıp yahu!

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Ayar aldın, ayar.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Barış Bektaş...

2.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya-Antalya yoluna ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üç yıl önce tamamlanan Konya-Antalya yolu günlerdir su altında ve ulaşım kapalıdır. Bu tablo yalnızca aşırı yağışla açıklanamaz; sorun, plansızlığın, yetersiz altyapının ve bilimsel etütlere dayanmayan proje anlayışının sonucudur. Geçmişte göl bölgesi olan ve Konya'nın en yoğun yağış yaşanan bölgesi Gembos

Ovası'nda taşkın rejimi dikkate alınmadan yapılan yol, ilk ciddi yağışta işlevini yitirmiştir. Soruyorum: Bu proje hazırlanırken taşkın riski analizi yapılmış mıdır? Drenaj kapasitesi hangi verilere göre belirlenmiştir? Üç yıllık bir yol kullanılamaz duruma geliyorsa burada ciddi bir mühendislik ve denetim zafiyeti yok mudur? Yolun inşaat sürecinde yapılan uyarılar neden dikkate alınmamıştır? Kamu kaynaklarının plansız, öngörüsüz projelerle heba edilmesini hangi vicdan kabul eder?

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...

3.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Adalet Bakanı Akın Gürlek ile İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi'ye, sosyal medya kaynaklı dezenformasyona ve kirli algı operasyonlarına ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) -

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; göreve başlayan Adalet Bakanımız Sayın Akın Gürlek ve İçişleri Bakanımız Sayın Mustafa Çiftçi Bakanlarımıza üstün başarılar diliyor, ülkemize hayırlı hizmetler yapacaklarına yürekten inanıyorum.

Özellikle iletişim ve güvenlik alanında milletimizin birliğini hedef alan sosyal medya kaynaklı dezenformasyon ve kirli algı operasyonlarına karşı daha güçlü ve akılcı adımların atılacağına inanıyoruz. Bugün bilgi kirliliği bazen bir yalanın bin doğruyu bastırdığı, toplumun huzurunu hedef alan sinsi bir tehdit hâline gelmiştir. Bizim yaklaşımımız nettir; ifade özgürlüğünü koruyarak milletimizin hakikatini çarpıtan, toplumu ayrıştıran, manipülasyonlara karşı hukuk içinde şeffaf ve kararlı bir mücadele. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye güvenliğini de demokrasisini de dijital egemenliğini de aynı kararlılıkla koruyacaktır. Bizler de -AK PARTİ kadroları- milletimizin emrinde çalışmaya, hakikatin yanında durmaya devam edeceğiz diyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İçişleri Milletvekili Yılmaz Hun...

4.- İçişleri Milletvekili Yılmaz Hun'un, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okullara gönderilen ramazan ayı etkinlikleri genelgesine ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (İçişleri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okullara gönderilen ramazan ayı etkinlikleri genelgesi eğitimi pedagojik çerçevenin dışına taşıyan bir anlayışın yansımasıdır. Öğretmen açığı, kalabalık sınıflar, yoksulluk ve öğrencilerin beslenme, barınma sorunları çözüm beklerken bu tercihi doğru bulmuyoruz. Okullar farklı kimliklerden, inançlardan ve kültürlerden gelen tüm öğrenciler için eşit ve özgür alanlar olmalıdır. Daha 21 Şubat'ta ana dillerin korunması ve yaşatılması gerektiğini konuşurken çocukların kendi ana dilinde eğitim hakkını hâlâ güvence altına almayan bir anlayışın eğitimi tekçi bir zemine sıkıştırmasını kabul edilemez buluyoruz. Eğitim sistemi çocukların kimliğini bastıran değil, onu tanıyan ve güçlendiren bir anlayışla yapılandırılmalıdır. Eğitim politikaları ana dilinde, bilimsel, çoğulcu ve demokratik esaslara dayanmalıdır. Çocukların üstün yararını esas almayan hiçbir uygulamayı kabul etmediğimizi bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

5.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, hastanelerin yoğun bakım servislerine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hastanelerimizin yoğun bakım servisleri alarm veriyor. Amasya merkez ve ilçelerimizde kapasite eksikliği ve gerekli donanımın bulunmaması sebebiyle hastalar başka illere gönderilmek isteniyor ancak orada da "Yer yok." denilerek geri çevriliyor. Dakikaların bile hayatı olduğu bir tabloda yurttaşlarımız günlerce bekletiliyor, şehir şehir dolaştırılıyor. Unutmayalım ki yoğun bakımda yatan hastalar kiminin annesi, kiminin babası, kiminin evladıdır. Sanki sınav sırası bekler gibi hastaların yedek listelerinde tutulmaları kabul edilemez. Bu tablo yanlış planlamanın, sağlıkta hasta hayatının değil, gösterişi esas alan anlayışın sonucudur.

Yoğun bakım kapasiteleri derhâl artırılmalı, hekim ve sağlık personeli açığı kapatılmalı, donanım ve altyapı eksiklikleri giderilmelidir. Devletin en temel görevi vatandaşını çaresizlik içinde kapı kapı dolaştırmak değil, hayatını güvence altına almaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

6.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, erdemliliğe ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ramazan iyilik ve erdemlilik ayıdır. İyilik ve erdemlilik, yüzlerinizi doğuya ve batıya çevirmenizden ibaret değildir; asıl erdemlilik Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, kitap ve peygamberlere iman edenlerin, mala olan sevgilerine rağmen kul hakkından değil, kendi helal kazancından yakınlarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, ihtiyacından dolayı isteyene ve esirlerin özgürlüğü için verenlerin, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren, anlaşma yaptıklarında sözlerini yerine getirenlerin ve zorda, hastalıkta ve savaşın kızıştığı zamanlarda direnip sabredenlerin tutum ve davranışlarıdır. İşte bunlar Allah'a karşı gelmekten sakınanların ta kendileridir.

Teşekkür ediyorum.

7.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Özgürlük İçin Hukukçular Derneğinin raporuna ilişkin açıklaması

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Roja'yayla dayanışma protestolarında kolluk güçleri sayısız işkence suçu işledi, Mardin'de insanlık dışı işkenceye maruz kalan Diyar Koç, önce polis, ardından hemşire tarafından tehdit edildi, işkence gördü. Hükûmet ne polis ne de hemşire hakkında herhangi bir işlem yapmadı. Kızıltepe'de polisin bir çocuğu yere nasıl çarptığını bütün Türkiye gördü. Kürt'e nefretle saldıran o polis hâlen görevde. Van'da da birçok işkence suçu işlendi, MEBYA-DER Eş Başkanımız Yusuf Dünder işkenceye maruz kalanlardan birisi. Özgürlük İçin Hukukçular Derneğinin raporu bu, Rojava eylemlerinde yapılan sayısız işkenceyi ortaya koyuyor. Hükûmet bu işkence suçluları hakkında derhâl görevini yerine getirmeli ve bu işkence suçlularını görevden almalıdır. Halka nefretle yaklaşan bütün ırkçı kolluk derhâl görevden alınmalıdır.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

Buyurun.

8.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, esnafların ve KOBİ'lerin borçlarına uygulanan faize ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, esnaflarımız ve KOBİ'ler birikmiş vergi borçlarına uygulanan gecikme faizi ve zamlar nedeniyle ana parayı ödemek isteseler bile artık ödenemez hâle geldiğini ifade etmektedir.

Yine, esnaflarımızın Esnaf Kefaletten ve Halk Bankasından kredi çekebilmesi için BAĞ-KUR borcu olmaması gerekmektedir. Esnaflarımız borcunu inkâr etmiyor, ödemek istiyor ama birikmiş vergi faizleri ve gecikme zamları anaparayı eritmeye fırsat vermiyor. Yüksek enflasyon, daralan piyasa ve pahalı kredi koşullarında işletmeler ayakta kalma mücadelesi veriyor. Günlük işleyen faiz, ödeme iradesini cezaya dönüştürüyor. Araçlara konulan yakalamalar ve firmalara gönderilen haciz yazıları ticari itibarı zedeliyor, üretimi ve istihdamı daraltıyor. Faiz yükü makul seviyeye çekilmeli, borçlar ödenebilir taksitlerle yapılandırılmalıdır.

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Murat Çan...

9.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un 19 Mayıs ilçesi Dereköy Mahallesi'ndeki Şehit Hüseyin Aydın İlkokulu ve Ortaokulu ile Şehit Ümit Semerci İlkokulu'na ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Seçim bölgem Samsun'un 19 Mayıs ilçesi Dereköy Mahallesi'nde doğal gaz var ancak mahalledeki Şehit Hüseyin Aydın İlkokulu ve Ortaokulu ile Şehit Ümit Semerci İlkokulu hâlâ kömürle ısınıyor. Vatandaşlarımızdan edindiğimiz bilgiye göre, sorunun kaynağı teknik değil, bürokratik hantallık. Okulların doğal gaz abonelik işlemleri bir buçuk yıl önce tamamlanmış ancak ısıtma sistemlerinin kömürden doğal gaza dönüşümü bürokrasiye takılmış durumda. Çocuklarımız temiz, sağlıklı ve güvenli ortamlarda eğitim görmek zorundadır. Kömürün dumanına, isine, zehirli havasına mahkûm edilen öğrenciler ve mahalle sakinleri bu ihmalin bedelini sağlığıyla ödemektedir. Bu ayıp derhâl son bulmalı, bu iki okulumuzda doğal gaz dönüşüm gecikmeden tamamlanmalıdır. Çocuklarımız geleceğimize, sağlıkları bürokrasiye takılmamalıdır.

BAŞKAN - Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı...

10.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, okullarda düzenlenen ramazan etkinliklerine ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Bugüne kadar okullarda yapılan Cadılar Bayramı, Noel gibi kutlamalardan rahatsız olmayan, milletin değerlerinden kopuk 28 Şubat artıklarının okullarımızda düzenlenen ramazan etkinlikleri zoruna gitmiş. Bu milletin bir ferdi değil de Ebu Cehil'in torunu modunda yaşayan bu zatlar, düzenlenen etkinlikleri Anayasa'ya, bilime ve eğitime aykırı bulup "gericilik" olarak nitelendirmiş. Sevsinler sizin çağdaşlık ve ilerililik anlayışınızı! Sizin çağdaşlık tasavvurunuz bu milletin köklerinden kopuk, vahşi Batı'nın dijital kültürü altında ezilmeyi yeğleyenlerin aklıdır; bu akıl, milletin değerlerinden kopuk İslam düşmanlığından beslenenlerin aklıdır; bu akıl, sahiplerinin yaşadıkları alçalmanın bu topraklarda izahı yoktur. Çocuklara İslam'ı, Allah'ı, Kur'an'ı ve Peygamber'i öğretmek anayasal bir sorun değil, vicdani bir sorumluluktur. Bu milletin değerleriyle barışık bir eğitim anlayışı ayırıştırır, aksine birleştirir; ramazan etkinlikleri de tam olarak bunu amaçlamaktadır. Sayın Bakanımız Yusuf Tekin'i bu vesileyle tebrik ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu...

11.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, Manisa Soma'daki termik santral işçilerinin ve İzmir Kınık'taki maden işçilerinin taleplerine ilişkin açıklaması

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Manisa Soma'da Torku Anadolu Birlik Holding bünyesinde faaliyet gösteren Soma Termik Santrali'nde üretimin kademeli olarak durdurulması kararı sonrası 87 işçi ücretsiz izne çıkarıldı. İşçiler kararın ardından santral önünde çadır kurarak nöbete başladı. İzmir Kınık'taki Polyak Madencilikte çalışan maden işçileri ise maaşların eksik yatırılması, hak

kayıpları ve iş güvenliği ihlalleri nedeniyle BAĞIMSIZ MADEN-İŞ sendikası öncülüğünde üretimi durdurdu. İşçiler ücret ve alacaklarının eksiksiz ödenmesini ve güvenli çalışma koşullarının sağlanmasını talep ediyor. Depremde, selde, afette en önde koşan madencilerin iki aydır maaşları ödenmiyor, tazminatlarına çözülmek isteniyor. Ülkenin dört bir tarafında hakları için direnen tüm emekçilerin yanındayız.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

12.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kumluca ve Kemer ilçelerini birbirine bağlayan kara yoluna ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Kumluca ve Kemer ilçelerimizi birbirine bağlayan kara yolunda meydana gelen göçük ve heyelan nedeniyle ulaşım şu anda tek şeritten, kontrollü olarak sağlanmaktadır. Bu yol, batı ilçelerimizi birbirine bağlayan, yazın milyonlarca turistini kullandığı stratejik bir yoldur. Buna rağmen son yıllarda aynı güzergâhta benzer olayların yaşanması, yolun zemin etütleri ve drenaj sistemiyle ilgili ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Bu yol için kalıcı ve kapsamlı güçlendirme çalışmalarının ivedilikle yapılması, benzer olayların bir daha yaşanmaması adına gerekli tüm teknik önlemlerin alınması gerekmektedir. Ayrıca, Kemer Çamyuva bölgesindeki eksik kesimlerin de tamamlanarak yolun duble ve güvenli şekilde hizmete açılması şarttır.

Kemerli ve Kumlucalı hemşehrilerimiz adına, bu yolun eksiksiz ve güvenli bir şekilde tamamlanması için Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını göreve davet ediyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar...

13.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Mersin-Gaziantep Hızlı Tren Hattı'na Şanlıurfa'nın da dâhil edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Urfa, GAP'ın merkezi, Türkiye'nin en genç nüfusuna sahip ili. Tarımdan ticarete, Balıklıgöl'den Göbeklitepe'ye uzanan turizm rotasıyla ulaşım yatırımlarını fazlasıyla hak ediyor. Hızlı tren projeleri sadece bir ulaşım aracı değil, aynı zamanda stratejik yatırımdır. Uzun süredir Urfa'nın gündeminde olan hızlı tren projesi için vaatler var ama pratikte hiçbir adım yok. İktidar Gaziantep, Adana, Osmaniye, Mersin'e hızlı tren müjdesi verirken Urfa'nın bu zincirin dışında bırakılması, bölgesel eşitsizliği daha da derinleştiriyor.

Meclisten Urfa halkı adına Ulaştırma Bakanlığına çağırımızı yapıyoruz: Urfa, ulaşım yatırımlarını hak eden şehirlerin başında gelmektedir. Mersin-Gaziantep Hızlı Tren Hattı'na Urfa da dâhil edilsin. Urfa halkının bu haklı talebine duyarsız kalmayalım.

Teşekkür ediyorum.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Evet, Sayın Şenyaşar, Meclis Başkan Vekili olarak değil ama Şanlıurfa Milletvekili olarak şunu ifade etmek isterim: Hızlı tren yapım ihalesi bu yıl sonuna doğru inşallah yapılacaktır. Şu anda projesi tamamlanmış, diğer hazırlıkları devam ediyor. Yıl bitmeden ihale inşallah yapılacaktır. Hayırlı olur ülkemiz ve Urfa'mız için.

Diğer söz talebi, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, yardımcı hizmetler sınıfındaki kamu çalışanlarına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

1965'in şartlarında kurulmuş olan yardımcı hizmetler sınıfındaki kamu çalışanlarına altmış yıldır değişmeyen şartlarda görev yaptırmak nedir Allah aşkına? Düşünün ki bugün bu sınıfta lise, ön lisans, lisans, yüksek lisans, hatta doktora mezunu insanlarımız var; KPSS'yi kazanmış, mülakatı geçmiş, hatta şehit yakını, gazi yakını evlatlarımız var ama ne yazık ki 1965'in kadro anlayışıyla yönetiliyorlar. Bu insanlar genel idare hizmetleri sınıfında çalıştırılıyor ama özlük haklarında, maaşta, ünvanda maalesef geri planda kalıyorlar, aynı işi yapıyorlar ama aynı hakkı alamıyorlar. Bu kadronun amir baskısına açık, mobbinge müsait bir alan hâline gelmesi, emeğin yok sayılması kabul edilemez. Yardımcı hizmetler sınıfını kaldırın, bu insanları hak ettikleri kadrolarına geçirin.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Bilal Bilici...

15.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Devlet Su İşlerine ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Devlet Su İşleri sınıfta kaldı. Adana ve Karataş'ta; Adana'nın güney bölgelerinde yaşanan sel felaketi çiftimizi perişan etmiştir. Aşırı yağışlar, eriyen karlar, barajların taşmasıyla narenciye bahçelerini, tarlaları su altında bırakmıştır. DSI sadece sınıfta kalmamış, yatmaya devam etmektedir. DSI'nin öngörüsüzlüğü nedeniyle toprak yapısı bozulmuş,

emeğimiz ziyan olmuş, meyvelerimiz dökülmüştür. Tarım Bakanı dâhil, DSİ Genel Müdürünü derhâl sahaya davet ediyorum. İl ve ilçe tarım müdürlüklerinin hasar tespit çalışmalarının bir an önce gerçekleştirilmesinin öneminin altını çiziyorum. Geçen yıl don felaketi yaşandı, susuzluk yaşandı, sulama problemleri yaşandı. Çiftçinin feryadına kulak verilmeli ve mağduriyeti bir an önce bitirilmelidir.

BAŞKAN - Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

16.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, son dönemde kaçak kazıyla define arayanlara ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Başkanım, teşekkür ederim.

Efendim, geçen hafta Pınarhisar'da 10 kişi kaçak kazıyla define ararken yakalanmışlar. Başkanım, 3'ü askerî personel çıkmış maalesef. Hâkim, görevli askerî personellere ev hapsi vermiş, jandarmalar ev hapsindeyken diğerleri defineyi çıkarmasın diye onlara da Pınarhisar'a giriş yasağı vermiş. Birkaç ay önce de Mersin'de bir vali ile bir albay define ararken yakalanmışlardı. E, şimdi, AK PARTİ İçişleri Bakanını değiştirmiş. Değiştirse ne yazar Başkanım; yerin üstündeki talanı bitirmişler, yerin altını eşelemeye başlamışlardır. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla...

17.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Ankara Etlik Şehir Hastanesi fizik tedavi osteoporoz bölüm duvarındaki afişe ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ankara Etlik Şehir Hastanesi fizik tedavi osteoporoz bölüm duvarındaki "Güçlü kemikler, harekete geç." afişinde "Sigarayı bırakın ve aşırı alkol alımından kaçının." başlıklı bölümünde "Günde 2 bardaktan fazla alkol almak kırık riskini artırır." yazıyor. Yani 2 bardak alkolün masum olduğu, rahatlıkla içilebileceği beyinlere yerleştirilmek isteniyor. Alkolün çok azının bile vücuda zararlı olduğu yönünde bilim adamlarınca açıklamalar yapıldığı hâlde 2 bardak içkiyi meşru gösteren bir yazıyı hastane duvarına asmak hangi akla hizmet etmektir merak ediyorum. Bu afiş dizayn edenlerin, basanların ve hastane duvarına asanların daha dikkatli olmaları gerektiğini düşünüyoruz diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

18.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, halk eğitim merkezlerinde görev yapan ücretli usta öğretmenlere ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Deprem sonrasında Samandağ'da, Defne'de, Antakya'da usta öğretici kadınlar hem ev ekonomisine destek oluyorlar hem de bir araya gelerek depremin izlerini siliyorlar, çocuklarının da kıt kanaat ihtiyaçlarını gideriyorlar. Halk eğitim merkezlerinde görev yapan bu binlerce ücretli usta öğretici özlük hakları açısından yeterli düzeyde değil. Bunlar ne sözleşmeli memur ne de kamu işçisi gibi olmadıklarından ekonomik olarak hak kayıplarına uğruyorlar.

Ders ücreti karşılığı ücret alan usta öğretmenler geçici personel statüsünden çıkarılarak SSK primleri 30 gün üzerinden yatırılmalı, resmî ve idari tatillerde alamadıkları ders ücretlerini almalıdırlar. Burada usta öğretmenler kotalardan arındırılmalı, özlük hakları daha iyi olan... (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

19.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, taşıma esnafıyla ilgili talebine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Balıkesir'de ilçelerimizi tek tek geziyor, esnaflarımızla bir araya geliyorum. Geçtiğimiz hafta şoför esnafıyla bir araya geldik. Basit usul uygulaması kaldırılarak deftere tabi bir uygulamaya geçildi ama bununla beraber de özellikle küçük esnafımız, şoför esnafımız gibi esnaflarımız mağduriyet yaşamakta.

Şu anda sadece toplu taşıma hizmeti veren esnafıya uygulanan hasılat üzerinden vergilendirme uygulamasının taşıma, lojistik hizmeti veren, minibüsçülük, taksicilik yapan diğer esnafımıza da uygulanması talebi gündemimizde. Buradan, zor durumda olan taşıma esnafının -ki dolaylı olarak da vatandaşlara bire bir hizmet veren esnafımızdır bunlar- çocuklarımızın servisi, bizlerin ulaşımını sağlayan, bugün bize ulaşan her ürünün taşınmasına lojistik hizmeti veren bu sektörde sadeleştirilen bir vergilendirme uygulamasına geçilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

20.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'daki üniversiteye ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Burdur'umuzda üniversitemiz ne yazık ki şehrimizin çok uzağında bir yerde; daha doğrusu, şehirle bütünleşmesi mümkün olmayan bir yere kuruldu. Tabii, hâliyle, Burdur'da birçok

arkadaşımız, birçok hemşehrimiz bu durumdan şikâyetçi. Sadece Burdurlu hemşehrilerimiz değil üniversite öğrencilerimiz de şikâyetçi. Öyle bir yere koydular ki zannedersiniz 82'nci vilayet. Hava durumu bile farklı; orada kar yağıyor, şehir merkezinde günlük güneşlik bir hava var. Öğrencilerimizin şehir merkezine gelmesi, gitmesi çok zorlaşıyor ama ne yazık ki rektörlük bu konuda bir türlü ikna olmuyor, yurtları da o kampüsün içerisinde yaparak 5 bine yakın üniversitelinin hayatını âdeta zorlaştırıyor. Hâl böyle olunca tercih edilmeyen bir üniversite oluyor.

Burdur'un cezaevi boşaltıldı, o cezaevinin olduğu yer üniversiteye ait. Gelin, o üniversitedeki yurtları o cezaevinin olduğu yere taşıyalım diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın...

21.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, erkek şiddetine ve 8 Marta ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm mekanizmaların, kurumların müthiş mutabakatıyla ne yazık ki cezasızlık zırhına büründürülen erkek şiddeti her geçen gün katlanarak büyüyor. Mardin Derik'te bir kadın zorla kaçırılarak alıkonuldu. 2025'te 294 kadın katledilirken 297 kadın şüpheli bir şekilde öldü. Geçen hafta ise yirmi dört saat içerisinde 6 kadının katledilmesi, mevcut durumun kadın cins kırımını haricinde açıklanamayacak bir boyuta eriştiğini bize gösteriyor.

Kadın düşmanı bu sisteme karşı öfkemiz büyük fakat öfkemizden daha büyük olan özgür yaşam idealimiz var. İdealimize ulaşmak için DEM PARTİ Kadın Meclisi ve TJA öncülüğünde 8 Mart startını Kızıltepe'den, İstanbul'dan, Van'dan Urfa'ya, Ankara'ya kadar taşıyacağımızı ve mücadelemizi büyüteceğimizin sözünü buradan yinelemek istiyorum.

Yaşasın 8 Mart, yaşasın kadın mücadelemiz. "..."¹ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko...

22.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, MHRS'ye ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Sayın Başkan, biliyorsunuz, MHRS sisteminde hastalar randevu almakta zorlanıyorlar. Evet, artık "reels" videoları da çekilmeye başlandı. "MHRS sisteminden doktor randevusu bulmak için gizli yöntemler" diye bir video var. "Her gece saat 00.00'da sistem ertesi gün için yeni boşluklar açıyor. Onun için hastalar 03.00 ile 03.03 arasında randevu almalı. İnsanlar randevularını sabah 08.00 ile 09.00 arasında boşaltıyor, 12.00 ile 13.00 arasında iptal ediyor. Bu saat aralığında randevu alınmalı." deniliyor. "Randevular genellikle saat 10.00'da yenileniyor. Bu saat aralığında randevu alınmalı." diyor ve önemli olarak şu da var: "Eğer alamıyorsanız bir milletvekiline ulaşın, o size randevu alsın." diyor.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı...

23.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Rize'de 9 Nisanda madencilik faaliyetiyle ilgili yapılacak ihaleye ilişkin açıklaması

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan; Rize, sadece bir şehir değil dağıyla, deresiyle, deniziyle bir kültür ve yaşam alanı ve orada 9 Nisanda dördüncü grup madencilik faaliyetiyle ilgili bir ihale yapılacak. Çayeli'nin Ketenli, Demirciler, Büyükköy, Armutlu, Yeşilköy, Gürgenli, Ortaköy, Maltepe, Yıldızeli, Karaağaç, Çeşmeli, İncesirt bölgelerinin tamamını da maden sahası ilan ediyor.

Biz kalkınmaya karşı değiliz ama doğayı yok eden bu projeyi mutlaka durdurmamız lazım. Buradan açıkça ilan ediyoruz: Suyumuza, toprağımıza dokunanlara karşı eğer bu Meclis bir görev yapmazsa halk orada bu madencilik faaliyetlerine izin vermeyecektir.

Saygıyla arz ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kırşehir Milletvekili Metin İlhan...

24.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Türk Tabipleri Birliği ve İstanbul Tabip Odasının çağrısıyla hekimlerin 22 Şubat 2026 tarihinde İstanbul Kadıköy'de bir araya gelmelerine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Türk Tabipleri Birliği ve İstanbul Tabip Odasının çağrısıyla hekimlerimiz 22 Şubat 2026 tarihinde İstanbul Kadıköy'de bir araya gelerek mesleki bağımsızlıklarına sahip çıktıklarını güçlü biçimde ilan ettiler. Ben de bir hekim milletvekili olarak getirilen kota ve sözleşme kısıtlamaları, USHAŞ üzerinden dayatılan yetkilendirme belgeleri, yıllık ruhsat harçları ve yoksullaştırıcı para cezalarının hekimlerimizi bağımsız çalışamaz hâle getirdiğini özellikle ifade etmek isterim. İktidarın bu ısrarlı düzenlemeleri, kamu yararına değil sağlık sermayesinin çıkarlarına hizmet etmektedir. Unutulmamalıdır ki hekim emeğinin değersizleştirilmesi, halkımızın nitelikli sağlık hizmetine erişimini de tehdit etmektedir. Dolayısıyla mesleki bağımsızlığı ortadan kaldıran ve çalışma özgürlüğünü kısıtlayan bu uygulamalar derhâl geri çekilmelidir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Ayhan Barut...

25.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana'da meydana gelen sel felaketine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, bölgemizde aşırı yağışların ardından maalesef Karayollarının sorumluluğundaki ana yollar çöktü, köprüler yıkıldı ve sel felaketi hemşehrilerimizi mağdur etti. Ardından, barajlardan bırakılan sudan ekili ve dikili alanlar ile ev ve ahırlar su altında kaldı. Seyhan ve Ceyhan Nehirleri yataklarında büyük mağduriyet yaşanıyor. Bu tablo, iktidarın iş bilmezliğinin, plansızlığının, öngörüsüzlüğünün eseridir. Ne yazık ki yine bunun faturasını da halkımız, çiftçimiz ödüyor. Bir damla suya hasret kaldığımız günler oldu, kuraklık oldu; şimdi ise bereket âdeti mağduriyete döndü. Gerekli önlemler alınsa, yatırım yapılırsa bunlar olmazdı. Zarar gören bölgelerin derhâl afet bölgesi ilan edilmesi, ekili ve dikili alanları ve yaşam alanları zarar gören halkımızın yaralarının sarılması gerekir. İklim krizi, afet, sel, taşkın ve kuraklığa dair...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

26.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, 31 Aralık 2025'te işten çıkarılan Mersin Limanı işçilerine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, 31 Aralık 2025'te işten çıkarılan Mersin Limanı işçileri elli beş gündür Liman A Kapısı önünde nöbettedir. Yaklaşık 120 liman işçisi, sendikalı oldukları ve toplu sözleşme hakkını kullandıkları için kapı önüne konulmuştur. Sorun, sözleşme akdi değildir; sorun, taşeron düzenidir. Asıl işveren olan Mersin International Port, kendi asli işini taşeronla devretmektedir oysa hukuk "Asıl iş, taşeronla devredilemez." diyor ama burada maliyetten kaçmak için 1 işçi parasına 5 taşeron işçi çalıştırılmakta, örgütlü emek bilinçli olarak dağıtılmaktadır. Bu, açıkça sendika düşmanlığıdır ve işçiye "Hak ararsan bedel ödersin." demektir. Bu işçilere derhâl işbaşı yaptırılmalıdır. Asıl işveren MIP sorumluluktan kaçamaz, bu sorunu çözmek zorundadır. İşçilerin haklı mücadelesinin yanındayız. Bu hukuksuzluğu da kabul etmiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Levent Uysal...

27.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Tarsuslu çiftçiler ile genç ve kadın çiftçilere ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, Seyhan Nehri taşkınından etkilenen Tarsuslu çiftçilerimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Güçlü devletimiz, genç ve kadın çiftçilerimizin hep yanındadır efendim. Kırsalda Destek Projesi'yle çiftçilerimize; bir, 150 bin küçükbaş hayvan desteği; iki, Ziraat Bankasından faizsiz kredi; üç, bir yıl boyunca 180 bin lira bakım desteği ve dört, ücretsiz TARSİM sigorta desteği verilecektir.

Kadının elinin değdiği yerde bereket, gençlerin olduğu yerde umut vardır.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla efendim.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Orhan Sümer...

28.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, kamu emekçisinin çalışma barışında adalet talebine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kamu çalışanları arasında ücret ve sosyal hak adaletsizliği artık görmezden gelinemeyecek boyuttadır. Aynı kurumda omuz omuza görev yapan memur ile işçi arasındaki nöbet ücreti çarpanlarında uçurum vardır. Özellikle gece nöbetlerinde ve riskli görevlerde bu fark açık bir haksızlığa dönüşmektedir. Aile, eş ve çocuk yardımları enflasyon karşısında erimiş, giyim yardımları ise sembolik rakamlara indirgenmiştir. Memurların benzer bir ek ödeme mekanizmasından mahrum bırakılması kabul edilemez.

Ramazan ve Kurban Bayramlarında tüm kamu görevlilerine ikramiye verilmesi sosyal devletin görevidir. Bu tablo tercih değil yönetim sorunudur. Eşit işe eşit ücret ve güçlendirilmiş sosyal haklar artık ertelenemez. Kamu emekçisi sabrının sınırındadır. Çalışma barışında adalet talebi lütuf değil haktır. Bu adaletsizlik düzeni değişmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gaziantep Milletvekili Melih Meriç...

29.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'teki tarım işçilerinin barınma sorununa ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gaziantep, tarım işçilerinin yoğun olarak bulundukları bir bölgedir. Sayıları 10 bini aşan bu işçiler özellikle barınma konusunda insani şartlardan son derece uzak, çadırlarda yaşamaya çalışmaktadırlar. Tüm uyarı ve taleplerimize rağmen tarım işçileri en temel insani koşullardan bile yoksun olarak yaşamaktadırlar.

2024 yılında Tarım ve Orman Bakanlığına verdiğim soru önergesinde tarım işçilerinin barınma, hijyen, sağlık gibi sorunlarına dikkat çekmiştim. Bakanlıktan gelen cevapta ise sadece işçilere yönelik bilgilendirme projelerinden söz edilmiş, bu sorunun çözümüne yönelik herhangi bir somut çalışmadan bahsedilmemiştir.

Şimdi yetkililere bir kez daha sesleniyorum: Tarım işçilerinin barınma sorununu en azından çadırlardan konteynerlere taşıyacak biçimde çözümler, aileleriyle birlikte ekmek parası kazanmaya çalışan bu insanlara daha fazla çile çekirtmeyin.

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.52

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Ayten Kordu... Yok.

Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temeli, buyurun.

30.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Gazeteci Cengiz Altun'a, faili meçhullere, Gazeteci Alican Uludağ'a, Adalet Bakanının "Mevzuatta boşluk var." açıklamasına, kuyu tipi cezaevlerine, DEM PARTİ Ağrı İl Genel Meclisi üyesi Mihriban Dal ile annesi Güneş Yaşmin'e ve Meclisin görevine, Mehmet Şimşek'in Vergi Haftası'nda yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bundan tam otuz dört yıl önce 24 Şubat 1992'de gazeteci Cengiz Altun JİTEM ve onun gölgesindeki çeteler tarafından katledildi. Maalesef bu ülkede çok sayıda gazeteci katledildi ama hepsi de faili meçhul olarak kaldı. Cengiz Altun'u katledenler yakalanmadı, arkasındaki karanlık bir türlü aydınlatılmadı. Bakın, her hafta İstiklal'de, Beyoğlu'nda, Galatasaray Meydanı'nda Cumartesi Anneleri bir araya geliyorlar ve faili meçhullerin aydınlatılması için, adalet arayışı için bir araya geliyorlar. Binlerce faili meçhul var bu ülkede ve bunların hiçbirini aydınlatılmamış ve faili meçhul olarak kalmış; aslında faileri belli, hepimiz çok iyi biliyoruz ama nedense adaletin önüne bu suçlular bir türlü çıkartılamadı.

Gazetecilere yönelik bu saldırı devam ediyor. Evet, çok gazeteci katledildi ama dünyada en çok gazeteciyi hapseden ülkelerin başında geliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Zaten nerede bir hukuksuzluk, adaletsizlik varsa onda ilk 5'e girmede üzerimize yok, bu konuda da ilk 5'teyiz. Evet, en son Alican Uludağ gazetecilik yaptığı için gözaltına alındı ve tutuklandı. Gazetecilik yapmanın suç olduğu bir ülkede demokrasiden, barıştan, toplumsal barıştan bahsetmeniz de zaten mümkün değil.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yeni Adalet Bakanı dedi ki: "Mevzuatta boşluk var." "Mevzuatta boşluk var." deyince inanın heyecanlandık, dedik ki: Hah, işte, bir Adalet Bakanı geldi, mevzuatta boşlukları yakalayacak ve biz de bu boşluklardan dolayı var olmuş olan toplumun yaşadığı mağduriyetlerden kurtulacağız. Adalet Bakanının "Mevzuatta boşluk var." dediği neymiş biliyor musunuz? Avukatların tutuklularla görüşmesini, bunu bir boşluk olarak nitelendiren bir Adalet Bakanı çıkıyor karşımıza. Yani bu ülkede bunca adaletsizlik varken, bu ülkede bunca hukuksuzluk varken ilk gözüne batan mevzuat boşluğu bu yani tutuklular avukatlarıyla işte gece görüşüyormuş, akşam sekize kadar görüşüyormuş ve bu hakkı ortadan kaldırmak adına buna "mevzuatta boşluk" diyebiliyor. Oysa bugün bu ülkede en büyük adaletsizlik, aslında tutuklu yargılamaktan kaynaklanıyor. Bu meseleden dolayı o kadar çok mağduriyet söz konusu iken bir de bu mağduriyeti pekiştirmek üzere avukatların görüş hakkını yani savunma hakkını ortadan kaldırmaya çalışan bir Adalet Bakanı var karşımızda.

Tabii, aslında "mevzuatta boşluk" deyince, "ilk ele alınacak meseleler" deyince mesela bir Adalet Bakanı geldiğinde... Çünkü bir önceki Adalet Bakanına defalarca söylememize rağmen ısrarla bu konuyu ihmal etti, yeni gelen bir Adalet Bakanı mesela buradan başlayabilirdi. Nereden mi? Hasta tutsaklardan, hasta mahpuslardan başlayabilirdi. Hiç orali değil, bırakın orali olmayı, bakın, en son Mehmet Edip Taşar 70 yaşında, 40 kiloya düşmüş, ayakta duracak hâli yok; Adli Tıp Kurumuna gidiyor, Adli Tıp Kurumunda "Yalan söylüyorsun, sen yürüyebilirsin." diyorlar, ayağa kaldırıyorlar, yere düşüyor, yerde sürüklüyorlar. Bu Kurum, tıp kurumu olabilir mi? Oradakiler hekim olabilir mi? Böyle bir vicdansızlığın, adaletsizliğin olduğu bu Kurum, Adalet Bakanına bağlı. Buradaki adaletsizliği, bu işkenceyi, bu hak gasbını görmeyip avukatların tutuklularla, tutuklu mahpuslarla görüşmesini kafasına takması gerçekten içinde bulunduğumuz vahim durumu bize gösteriyor.

Adli Tıp Kurumu, bir kere, Adalet Bakanlığı bünyesinden çıksın hatta kapatılsın; Türk Tabipleri Birliği bu konuda özerk, bağımsız bir yapı oluştursun; önerimiz budur çünkü bu Kurumun tıpla bir ilgisi yoktur, bu Kurum âdeta bir işkence merkezine dönüşmüş durumdadır.

Tabii, bir başka mevzu daha var, burada sürekli dile getiriyoruz, Türkiye'deki cezaevleri sorunu. Şimdi, yeni bir cezaevi meselesi daha var Y ve S tipi cezaevleri. Bunlar kuyu tipi cezaevleri yani insanların ölmekten mezara girdikleri cezaevleri. Bu cezaevleriyle ilgili, bir kere defalarca dile getirdik, dedik ki bu kabul edilemez; bu insan haklarına aykırı, bu evrensel hukuka aykırı, böyle cezaevi yapamazsınız; bu cezaevlerindeki mahkûmları, mahpusları buradan sevk edin. Bu konuda da bütün dünyada bir

duyarlılık var. Uluslararası bir heyet Türkiye'ye geliyor, kuyu tipi cezaevleri konusunda araştırma yapmak için geliyor, hukukçulardan oluşuyor. Ne yapıyoruz biliyor musunuz? Onların pasaportlarına el koyuyoruz, sınır dışı ediyoruz, bir de dövüyoruz adamları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) - Ya, bu nasıl bir rezilliktir? Uluslararası bir hukuk kurumu geldiğinde yaptığımız muameleye bakın. Ama biliyoruz neden yapıldığını çünkü o cezaevlerini saklamak istiyorsunuz. Durum o kadar iç acıtıcı bir durumda ki insanın vicdanen, ahlaken kabul edemeyeceği bir şeyi sergiliyor o cezaevleri, siz aklınızca bunu saklayacaksınız. Hayır, saklayamazsınız ve bu cezaevlerinde şu anda kalan mahpusların birçoğu açlık grevindeler. Bu açlık grevlerini duyun, buna kulak verin ve bu cezaevlerini bir an önce kapatın.

Adalet dediğimiz mesele bitmek bilmiyor. Bu meselenin nasıl biteceğini de inanın kestiremiyoruz. Bakın, burada bir süre önce halay çeken kadınların tutuklanmasıyla ilgili bir sorunu dile getirmiştik. Biz bekliyorduk ki bu tür saçmalıklar bir daha yaşanmasın fakat ne oldu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) - Geçen gün Ağrı İl Genel Meclisi üyemiz Mıhrıban Dal ile annesi Güneş Yaşmin bir düğünde halay çektikleri için ve halay çekerken ellerinde sağladıkları mendil sarı-kırmızı-yeşil olduğu için tutuklandılar. Şimdi, bu renkler Kürt halkının kültürünü, geleneğini, tarihini simgeleyen renkler ve düğünlerde insanlar halay çekerken de bu renklerle halay çekebilir. Ya, halay çektii diye 2 kadın şu anda tutuklu. Bu rezaleti bu ülkeye yaşatanlardan hesap sorması gereken bir makamdır Adalet Bakanlığı çünkü aynı zamanda kendisi HSK'nin de başındadır. Bırakın hesap sormayı, bu tür vakalar giderek yaygınlaşıyor.

Şimdi, bir taraftan, biz barıştan bahsediyoruz, Meclis toplanıyor, görüşmeler yapıyor, raporlar yazıyor değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) - Bir barış arayışındayız, Kürt sorununun çözümü için bir çabanın içindeyiz ama Meclis eğer kendi kendine bu işle uğraşacaksa şunu bilsin ki bu sorunun çözümünü biz hayata geçiremeyeceğiz çünkü bu uygulamalar, âdeta bu sorun çözülmesin diye hayata geçen uygulamalardır. Bu uygulamalara son vermek de öncelikle bu Meclisin görevidir.

Son olarak Sayın Başkan, Mehmet Şimşek'le bitirmek istiyorum her zaman olduğu gibi. Yine, çok önemli açıklamalarda bulunmuş, Vergi Haftası'nda konuşmuş, demiş ki: "Biz vergi harcamalarını azalttık." Yani bunu nasıl söyleyebiliyor? Çünkü 2024 yılında 2,2 trilyon olan vergi harcaması bu yıl 3,6 trilyona çıkmış. Vergi Haftası'nda Mehmet Şimşek gidiyor, diyor ki: "Azalttık." Yani bir de insanlara yalan söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, teşekkür için sürenizi uzatıyorum.

Buyurun.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) - Bitiriyorum.

Başka bir yalan daha söylüyor, bir de diyor ki: "Dolaylı vergilerin oranını düşürdük -konjonktürel bir gelişmeden dolayı 4 puan düşmüş- Türkiye'de vergi adaleti var." OECD ortalaması yüzde 35'in altında, Avrupa Birliği ortalaması yüzde 35'in altında; Türkiye'de dolaylı vergiler yüzde 62. Mehmet Şimşek çıkıyor, diyor ki: "Dolaylı vergileri düşürdük." Düşürmediniz, hayır, dolaylı vergiler emekçinin üzerinde yük olmaya devam ediyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Temelli, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, YENİ YOL Partisi Grup Başkanı ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e ait.

Sayın Ekmen, buyurun.

31.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Gazeteci Alican Uludağ'a, Adalet Bakanının ilk tercihine ve avukatlık mesleğine, ABD'nin İsrail Büyükelçisi Mike Huckabee'nin Türkiye'yi de içine alan beyanatına ve Kırsalda Bereket Küçükbaş Destek Projesi'ne ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz.

Mutat olduğu üzere burada haftalık gündeme dair değerlendirmeler yapılıyor ve biz, hiçbir hafta olmuyor ki Türkiye'de hukuk, adalet, özgürlük alanlarına dair sorunları burada ifade etmek durumunda kalmayalım. Bu hafta da birçok başlık söz konusuydu ama gazeteci Alican Uludağ'ın gazetecilik faaliyeti nedeniyle Cumhurbaşkanına alenen hakareten tutuklanmış olması, gerçekten basın özgürlüğünün, ifade özgürlüğünün artık tamamen ortadan kalktığı bir duruma işaret ediyor. Üstelik bu hafta yani geçtiğimiz hafta Mecliste komisyon üyesi partilerin neredeyse oy birliğiyle ve büyük bir çoğunlukla bu konulara vurgu yapan bir düzenleme henüz yenice yayınlanmış idi. Gerçekten savcıların Cumhurbaşkanına hakaret ve bununla da yetinmeyerek Cumhurbaşkanına tehdit suçlarını nasıl tasnif ettikleri ve bu tasnifin gerçekten Cumhurbaşkanının şahsi manevisini mi koruduğu yoksa ülkedeki hukuk, adalet, özgürlük açığını çarpıcı bir şekilde mi ortaya koyduğu konusunda bir muhasebeye davet ediyoruz.

Tabii, Adalet Bakanı Sayın Akin Gürlek görevine başladı, memleketimiz için hayırlı olsun dedik her ne kadar İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ve İstanbul yargı çevresi pratiği bu konuda bizi kaygılandırıyor olsa da. Adalet Bakanlığı, kendisinin de ifadesiyle, 86 milyona hizmet vermeyi hedefleyen bir birimdir, bir bakanlıktır ve ülkemizde hukuka, adalet ve yargı faaliyetlerine güvenin ne kadar düşük seviyelere gerilediği de ortadadır. Tabii ki pratikten gelen bir Sayın Bakanın öncelikle pratikte gördüğü hukuk, adalet, özgürlük alanındaki zorlukları ifade etmesi beklenirdi ama Sayın Bakan ilk tercihini savunma hakkının kısıtlanması yönündeki bir konuyu gündeme getirerek kullanmıştır ve maalesef, bu kaygıları ve bu endişeleri teyit etmiştir. Tabii, İstanbul yargı çevresi

içerisinde ve bizzat kendisinin yargı mensubu olduğu dönemde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulamayan bir Bakanın savunma hakkını kısıtlarken AİHM kararlarına referans vermesi de ancak Türkiye ölçeğinde yaşanabilecek bir ironi olabilirdi; Sayın Bakan savunma hakkının kısıtlanması hususunu değerlendirirken AİHM kararlarına referans vermiştir.

Sayın Başkanımız, siz Adalet Bakanlığı yaptınız; Mecliste avukatlık mesleği her zaman kuvvetli bir şekilde temsil edilen bir meslek oldu ve AK PARTİ sıralarında da avukatlık mesleğini yapan çok kıymetli hukukçu arkadaşlar var. Buradan Sayın Gürlek'e savunma mesleğini geliştirecek yerde geriletecek bir adımı atmasını aklından dahi geçirmemesini tavsiye ediyoruz.

AK PARTİ'li arkadaşlara da bir gün herkesin bir avukata ihtiyacı olacağı inancından hareketle, zaten meslek onuru açısından oldukça örselenmiş, silahların eşitliği ilkesinden uzak bir yere itilmiş, adliyelerde hâkim ve savcılarla görüşme imkânı elinden alınmış, çok sayıda meslek mezununun piyasadaki varlığı nedeniyle mesleki kaygıların çok gerilediği bir meslek hâline dönüşmüş avukatlık mesleğinin bir de görüş hakkının kısıtlanarak savunma hakkında yeni bir gedik açılmasına izin verilmemesi gerektiğini ifade etmek istiyoruz.

Sayın Başkanım, geçen hafta yaşanan gelişmelerden biri de ABD'nin İsrail Büyükelçisi Mike Huckabee'nin, Tevrat'taki bir ibareye atıfta bulunarak Türkiye'yi de içine alacak bir şekilde Nil'den Fırat'a tüm toprakların İsrail'in hakkı olduğuna dair beyanatı oldu. Doğrusu, bir büyükelçi deyip geçebildik ama Trump'ın ekibinden buraya özel olarak belirlenmiş bir isim; kendisi bir evangelist ve Hristiyan siyonist. Bu yaptığının, bir dil sürçmesi değil bir politik tutum olduğunu ortaya koymamız, tespit etmemiz gerekiyor. Türkiye Cumhuriyeti devleti bir kısım başka devletlerle birlikte ortak bir açıklamaya imza attı ama ben bunun yetersiz olduğunu düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Türkiye Büyük Millet Meclisinde "Bir büyükelçidir, muhatap alınır mı alınmaz mı?" kaygısına girilmeden, Sayın Trump'ın düzeltme yapmadığı bir dönemde, Türkiye Hariciyesinin büyükelçiyi Bakanlığa davet ederek açıklama istemesinin, Gazze Barış Kurulundaki rolümüzün gözden geçirilmesinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu konuda ortak bir tutum ortaya koymasının gerekliliğini düşünüyoruz çünkü maalesef, bir soykırımın ardından İsrail'in bölgedeki bütün ülkelere yönelik saldırganlığının Amerika tarafından tolere edilmek bir yana, açıkça desteklendiği bir dönemin içerisindeyiz. Böyle bir dönemde bunu bir büyükelçinin evangelist ya da Hristiyan siyonist bir açıklaması olarak göremeyeceğimizi ve geçiştiremeyeceğimizi düşünüyorum.

Sayın Başkanım, bu hafta Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan "Kırsalda Bereket Küçükbaş Hayvancılığa Destek Projesi"ni açıkladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Bu projeyi gördüğümüzde hemen aklımıza 2018 yılında açıklanan ve ailelere 300 koyun verilmesini vadeden projenin sonuçlarını merak ettik ve kayıtlara baktığımızda dönemin Bakanının görev süresi sona erdiğinde bu projenin de rafa kaldırıldığını görüyoruz.

Türkiye gerçekten sadece küçükbaş değil büyükbaş hayvancılıkta da çok ciddi bir çöküşün içerisinde. Bunun birçok sebebi var ama en önemli sebeplerinden biri şüphesiz ithalat politikalarıdır. Büyükbaş hayvancılıkta Türkiye âdeta bir ithalat cennetine dönmüştür. 3-4 dolara karkas et olarak ithal edilen ürünler Türkiye'de iç piyasaya ortalama 17-18 dolardan servis edilmektedir ve bu ithalat politikası da maliyetleri azaltan bir unsur olamamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, son kez süreyi uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Bugün Türkiye'de ortalama et fiyatı 21,5 dolar iken bunun Bulgaristan'da 13,2 dolar; Yunanistan'da 15,2; Gürcistan'da 9,7; savaş ortamındaki Suriye'de ise 12,1 dolar olduğunu görmekteyiz. Öncelikle ithalat politikalarına son verilecek, daha sonra da hayvancının, davarcının girdi maliyetleri desteklenecek.

Peki, dün açıklanan proje bir işe yarayacak mı? Türkiye 81 ilden ibaret ve bu 81 ilde bu projede ortalama 20 davarcıya destek verilebilecek yani 1.500 aileye destek verilecek. 150 bin hayvan söz konusu, 100'e bölündüğünde 1.500'e geliyor, il başına 20. Allah aşkına, bu mübarek ramazan gününde milletin aklıyla dalga geçmeyi bırakın, Türkiye'de davarcıyı, çiftçiyi, hayvancıyı gerçek anlamda destekleyecek projeleri ortaya koyun diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'e ait.

Sayın Çömez, buyurun.

32.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İYİ Parti olarak birkaç ay önce yeni nesil çeteler hakkında bir araştırma önergesi verdiklerine, Küresel Organize Suç Endeksi'nde Türkiye'nin yerine, sokak çetelerine, Gazeteci Alican Uludağ'a ve iktidar mensuplarına seslenmek istediğine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Birkaç ay önce İYİ Parti olarak yeni nesil çeteler suç şebekeleri hakkında bir araştırma önergesi verdik. Bunlar ülke güvenliği açısından son derece büyük bir risk oluşturuyor, gelin bunları araştıralım ve bunlarla ilgili birtakım önlemler alalım dedik ama her zaman olduğu gibi iktidarın kalkan elleriyle reddedildi.

Değerli arkadaşlar, Küresel Organize Suç Endeksi'nde 2023 yılında 14'üncü sıradaymışız; 2025'in raporları geçtiğimiz günlerde açıklandı, maalesef bu konuda karnemiz giderek kötüleşiyor. Dünyada 10'uncu sıraya çıkmışız yani Türkiye artık Küresel Organize Suç Endeksi'nde 10'uncu sıraya yükselmiş durumda. Bu, Türkiye için son derece büyük bir tehlike.

Bunu niye söylüyorum? Geçtiğimiz günlerde Meksika'da bir kartel grubu ile devlet güçleri arasında büyük bir çatışma yaşandı, ülke neredeyse bir iç savaşa gidiyordu. Aslına bakarsanız Türkiye'nin içinde bulunduğu durum da yavaş yavaş Meksika ve o coğrafyadaki uyuşturucu kartellerine benzer bir duruma dönmüş durumda. Niye söylüyorum bunu? Geçtiğimiz günlerde bir vatandaşımız bana ulaştı, bir dosya verdi, dedi ki: "Ben, kendi hâlinde şu bölgede yaşayan biriyim, bir iş adamıyım, birkaç işletme kurdum, bir restoran kurdum. Restoranımı açar açmaz, bir süre sonra cep telefonuma mesajlar gelmeye başladı; ailemin detayları var, evimin detayları var, iş yerlerimin detayları var. 'Bunların hepsini biliyoruz, bize şu kadar para vermezsen şunu yaparız, bunu yaparız.' Polise gittim, hiçbir netice almadım. Polise gider gitmez, ertesi gün yeniden bir mesaj aldım 'Polise gittiğini biliyoruz, şimdi fiyatı da artırdık, gereğini yapacaksın.'" Şimdi, böyle bir atmosferde ne sokaklar bizim için güvenli olabilir ne de insanlar yatırım yapabilir ve maalesef, sayıları artık 10'ları aşmış bu sokak çeteleri Türkiye için, Türk milleti için, gençler için ve Türkiye'nin istikbali için çok büyük bir tehdit oluşturmaya başladı.

Geçtiğimiz günlerde çok önemli bir olay Türkiye'nin gündemine geldi. Neydi bu olay? "Casperlar" adında bir çete, bu çetenin bir üyesi Almanya'da yakalandı. Alman istihbaratı yaptığı araştırmada bu çete üyesinin cep telefonunda çok önemli bulgulara ulaştı. Cep telefonunda Türk Emniyet birimlerinden, Türk yargı bürokrasisinden kendisine gönderilmiş mesajlar vardı, bilgiler vardı. Gereğini yaptı ve Türkiye'yi uyardı, Türk Emniyetine, Türk istihbaratına bu bilgileri verdi ve bu bilgiler Türk Emniyeti tarafından araştırıldığında karşımıza korkunç bir tablo çıktı. Neydi bu tablo, biliyor musunuz? Çok sayıda kişinin, Emniyet mensubunun, yargı mensubunun çete üyeleriyle bire bir ilişkileri vardı. Çete üyeleri bu kişilerden para karşılığı bilgi talebinde bulunuyor ve kendileriyle ilgili, çete üyeleriyle ilgili, hedef kişilerle ilgili çok önemli bilgileri tek tek topluyorlardı. Sadece bir yerden olsa bu bilgi, diyeceğim ki haydi, bir yerde bir problem var fakat maalesef, listeye baktığımızda -şimdi tek tek anlatacağım nelerin olduğunu- korkunç şeylerle karşı karşıya kaldık. Nedir bu? Mesela, POLNET'in ekran görüntüsünü Esenyurt'taki emniyet birimleri çetelere ulaştırmış. Mesela, Bakırköy Adliyesindeki zabıt kâtabi oradaki çete üyelerine kendileri hakkında kırmızı bülten var mı, yok mu, yargı ne aşamada bilgisini sızdırmış. Bursa'da yine hedef kişilerin T.C. numaraları verilmiş. İstanbul güvenlik timleri oradaki bilgileri yine çete üyelerine ulaştırmışlar. Mesela, Ankara Asayiş Şubesinde EUROPOL'un suç örgütü listesi yine, buradaki şebekelere aktarılmış. Mersin Narkotik kişilerin kimlik bilgilerini vermiş, Van Narkotik örgüt üyelerinin bilgilerini vermiş. Bursa'daki emniyet birimlerimiz yine fotoğraflar, telefon numaraları ve adresler vermişler.

Şimdi, bunları niye söylüyorum? Devletin içerisine bu kadar yuvalanmış bu şebekeler yarın başımıza çok daha büyük bir tehdit oluşturacak. Bunlarla çok ciddi bir mücadele etmenin zamanı geldi de geçiyor. Adalet Bakanlığı, emniyet birimleri, İçişleri Bakanlığı, istihbarat; bütün birimlerimiz bu konuda son derece dikkatli olmak zorunda. Aksi hâlde, biz sokaklarda bu güvenliği sağlayamazsak, sokaklarda bu emniyeti temin edemezsek ne yavrularımızın istikbalini garanti altına alabiliriz ne de yatırım yapmak isteyen insanların geleceğini teminat altına alabiliriz.

Peki, bu olayla ilgili haber yapan bir gazeteci... Kimdir bu gazeteci?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu gazeteci Alican Uludağ; kendisi yargı muhabiridir, Emniyet muhabiridir, on sekiz yıldır görevini hakkıyla ve layıkıyla yapan bir kişidir; bu olayı, kendisine gelen bilgi çerçevesinde kamuoyuyla paylaşmıştır. Peki, hemen ardından ne oldu? Hemen ardından, kendisiyle ilgili TCK 301'e göre denildi ki: "Yargıyı aşağılıyorsun." Kendisini hemen aldılar, derdest ettiler. Nerede? Ankara'da. Aldılar, İstanbul'a götürdüler. Peki, ne yaptılar? İstanbul'a götürürken 10 polis evini bastı, küçücük yavruları -iki gözü iki çeşme- babalarının arkasında kaldı ve Alican Uludağ İstanbul'a götürüldü. Sonra baktılar, bu haberle ilgili hiçbir suç unsuru yok, hiçbir yere oturtturamadılar ama bir kere almışlardı, hedef de belliydi; o zaman hadi dönelim, geçmişine bir bakalım dediler. 2025 yılı içerisindeki bütün "tweet"lerini, X mesajlarını tek tek incelediler, hiçbir şey bulamadılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sonra dediler ki: "Aslında kendisi Cumhurbaşkanı'na hakaret etmiştir, kendisi halka yanıltıcı bilgi vermiştir." Peki "Hangi X mesajı?" "Önemli değil, bir şekilde buluruz." ve Alican Uludağ, maalesef, demir parmaklıkların arkasına tıkmıştır. Kendisi oradan bir mesaj verdi, diyor ki: "Bu ülkede gazetecilere değer görülen yer ya mezar ya da cezaevidir. Şikâyetçi değilim, gazeteciliğe ihanet etmedim, kalemimi satmadım, korkup biat etmedim, bedelini de ödemekten şikâyetçi değilim."

Allah aşkına, iktidar mensuplarına sesleniyorum: Siz iktidara gelirken hangi sözleri vermişsiniz? Hiç aklınıza gelmiyor mu iktidara gelirken verdiğimiz taahhütler, o dönemde parti programınıza koyduğunuz vaatler, seçim beyannamenize koyduğunuz vaatler? Bakın, ben size hatırlatacağım, diyorsunuz ki: "Basın ve ifade özgürlüğü demokrasinin olmazsa olmaz şartıdır." Ben söylemedim, bunu siz söylediniz. "AK PARTİ iktidarında bu özgürlükler evrensel standartlara ulaştırılacaktır." Bu sözü siz verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - "Basın üzerindeki her türlü siyasi ve ekonomik baskılar kaldırılacaktır. Gazeteciler yazdıkları yazılar nedeniyle cezalandırılmayacak, eleştiri ve haber yapma hakkı korunacaktır." Birçok konuda verdiğiniz sözleri unuttuğunuzu biliyoruz ama basın özgürlüğü bu ülkede demokrasi için vazgeçilmezdir, artık diyoruz yeter! Sokak çeteleriyle uğraşan, onlarla ilgili haber yapan bir medya mensubunu önce içeriye atacaksınız, sonra suç unsuru bulunmayınca da bir şekilde suç üretmeye çalışacaksınız ve verdiğiniz vaatler, verdiğiniz sözler ortadayken bunu yapacaksınız. Türkiye'de demokrasinin kurumsallaşması şart, demokrasinin kurum ve kurallarının işlemesi şart. Bunun için gerçek gazetecilerin, sadece doğruların yanında olan, halkın menfaatini gözetken, hiçbir güce boyun eğmeyen gazetecilerin hakkının, hukukunun korunması lazım. Bu konuda olması gerekenleri bir kez daha iktidar mensuplarına hatırlatıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, sağ olun.

BAŞKAN - Sayın Çömez, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'a ait.

Sayın Kılıç, buyurun.

33.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, liderleri Devlet Bahçeli ile Türk milletine; milliyetçi-ülkücü harekete; Genel Başkanlarının vizyonu ile hayat bulan eserlere ve hayalini kurdukları terörsüz Türkiye'ye ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, konuşmama başlarken ömrünü Türk devletinin bekasına vakfeden, siyasi ahlakı ve "Önce ülkem ve milletim." duruşuyla kutup yıldızımız olan bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'yi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini en kalbî duygularıyla selamlıyorum.

Bizim yolumuz günübirlik siyasi hesapların değil asırları kuşatan bir devlet aklının yoludur. Milliyetçi-ülkücü hareketin geride bıraktığı yıllar tesadüflerin değil fikirle temellenen, kararlılıkla devleşen ve somut eserlerle mühürlenmiş bir mücadelenin özetidir. Milliyetçi-ülkücü hareketin eli yedi yıllık şanlı ve şerefli geçmişine baktığımızda tesadüfleri değil büyük bir fikrî hazırlığın sarsılmaz bir kararlılığı ve gönül coğrafyamızın her bir karış toprağına vurulmuş hizmet mühürlerini görürüz. Sayın Genel Başkanımızın vizyonu ile hayat bulan eserler sadece taştan ve betondan ibaret yapılar değildir; o eserlerin her birinde bir ruh, bir hafıza vardır. Akademik kürsülerde ilmin vakarıyla yükselen stratejik enstitülerden vakıflara, millî şuurun gür sesi olan yayın organlarına, Ankara'da şehitlerimizin aziz hatırasını yaşatan Ülkücü Şehitler Anıtı'ndan gönül coğrafyamızı birleştiren Horasan Erenleri Dergâhı'na, Ahlat'tan Afganistan'da bulunan Türkmenevi Talebe Yurdu'na kadar atılan her adım ve daha nice vefanın bir tezahürüdür.

Kıymetli milletvekilleri, biz neden bu kadar emek veriyoruz, neden bu kadar çabalıyoruz? Çünkü bizim için eser üretmek sadece bir inşaat faaliyeti değildir; bizim en büyük eserimiz Türk evladının huzuru, Türk devletinin kıyamete kadar sürecek bekasıdır. Bu noktada, liderimizin milletimize ve gelecek nesillere bırakacağı en büyük eser henüz son noktası konmamış o hedeftir. O hedef, kökü kurutulmuş, terörün karanlığından tamamen arınmış bir Türkiye'dir.

Peki, nedir bizlerin hayalini kurduğu o terörsüz Türkiye? O Türkiye, Edirne'den Hakkâri'ye kadar her sokakta hiçbir korku duymadan, güvenle, kahkahalarla koşan çocukların Türkiye'sidir. O Türkiye, üniversite kürsülerinde gençlerimizin hiçbir şer odağının baskısına boyun eğmeden sadece ilimle ve ay yıldızlı bayrağın gölgesinde istikbalini inşa etmesidir. Terörsüz Türkiye demek, ekonominin prangalarından kurtulması, dağlarımızdaki petrolün, toprağımızdaki bereketin ve fabrikadaki alın terinin doğrudan milletin refahına akması demektir. Sporda şahlanmak, sanatta yükselmek ve her alanda tam bağımsız yaşamın adıdır terörsüz Türkiye. Hedefimiz nettir; yıllardır enerjimizi emen bu kamburu söküp atmak, anaların gözyaşlarını dindirmek, babaları boynu bükük bırakmamaktır. Sayın Genel Başkanımızın ferasetiyle ilimik ilimik dokuduğu bu süreç hiç şüphesiz Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın kapısını ardına kadar açacak olan yegâne anahtardır. Bu kutlu iradenin her birimiz birer neferiyiz. Şunu herkes çok iyi bilsin ki milliyetçi-ülkücü hareketin attığı her adımın arkasında on binlerce şehidimizin aziz hatırası, her cümlesinde ise gazilerimizin onurlu duruşu vardır. Bizim yolumuz, bedeli kanla ve canla ödenmiş bir vatan borcudur. Dolayısıyla, vatan evlatlarının mukaddes hatırasını incitecek, şehit ailelerimizin ve gazilerimizin gönlüne en ufak bir sızı düşürecek hiçbir niyetin, hiçbir adımın tarafımızca kabul edilmesi mümkün değildir.

Bizim pusulamız bellidir, rotamız nettir. Attığımız her adım, hedeflediğimiz o huzurlu istikbal sadece ve sadece Türk devletinin sarsılmaz birliği içindir çünkü bizim aklımız hep Türkiye'dir diyor, bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir'e aittir.

Sayın Emir, buyurun.

34.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Gazeteci Alican Uludağ'a, Kuzey Irak'taki IŞİD'lilere, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e ve Amerika'nın İsrail Büyükelçisinin açıklamalarına ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gazeteci Alican Uludağ'ın tutuklanmış olması yargıdaki çürümüşlüğü apaçık ortaya koyan ve basın özgürlüğünün nasıl yerle bir edildiğini açıkça ifade eden, gösteren bir sonuç olmuştur. Gecenin bir vakti çocuklarının gözü önünde 30'a yakın polis, çocuklarının gözyaşları içerisinde evi de arayarak -evde ne aradıkları da belli değil- tutukladılar ve İstanbul'a götürdüler. Bir an için Alican Uludağ'ın suç işlemiş olduğunu varsaysanız dahi suç Ankara'da işlenmiştir. "Cumhurbaşkanına hakaret ettin." deniyor, "Yanılıcı bilgiyi alenen yaydın." deniyor, "Yargıyı küçük düşürdün." deniyor. E, bütün bu işlemler gazetecilik Ankara'da olduğuna göre Ankara'da yapılmıştır. Öyleyse İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının buradaki yetki gasbı nedendir? Niye ısrarla İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı harekete geçmiştir? Niye Alican Uludağ şu anda İstanbul'da yargılanmaktadır ve Silivri Cezaevindedir? Biliyor musunuz ki Alican Uludağ'ın bir eşi ve iki çocuğu var ve o iki çocuğunun ve eşinin onu ziyaret etmesi bile son derece güçtür. Amaç eziyet etmektir, amaç diz çöktürmektir, amaç sindirmek, susturmaktır, amaç Alican Uludağ gibi onurlu, gerçek gazetecilere gözdağı vermektir. Bakın, Alican Uludağ için soruşturma izni istiyorlar Adalet Bakanlığından. Tabii, zamanın İstanbul Başsavcısı, şimdinin Adalet Bakanı, güya Türkiye başsavcısı olan Akın Gürlek bir günde yetki veriyor, bir günde "Soruşturabilirsiniz, yargılayabilirsiniz." diyor. İşte, bu operasyonun siyasi olduğunun ve içerisinde hukuk olmadığının açık kanıtı da buradadır.

Bakın, elimde Alican Uludağ'ın dosyası var, ona sorulan sorular var, atılı suçlar var; 20'nin üzerinde paylaşım bulmuşlar. Niye biliyor musunuz? İçinde suç unsuru olmadığı için. İçinde suç unsuru olsa, gerçekten bir aşağılama, gerçekten bir küçük düşürme olsa 1 tane paylaşım yeter ama bulamadıkları için 20 paylaşım göstermişler, dosyaya koymuşlar. Ben, bir kez de birkaçını buradan okumak istiyorum, içinde vicdanı olanlar dinlesin, burada bir suç unsuru var mı, yok mu karar versin. Bakın, demiş ki 28 Ocakta: "Hatta Erdoğan, iktidar sürsün diye devlet içerisinde oluşan derebeyliklere göz yummak zorunda bile kalıyor." Doğru. "Halk desteğini yitiren Erdoğan, devlet mekanizmalarını vesayetçi bir anlayışla halka karşı kullanarak iktidarda kalma çabasında." Doğru. 31 Mayıs'ta

"Sandıkta kaybettiği yerel iktidarı yargı eliyle geri almaya çalışıyor, işte bu kadar demokrat." diyor, doğru. "Silivri, Erdoğan rejiminin simge mekânı olmuştur." diyor; yanlış mı arkadaşlar, yanlış mı? Şimdi, Silivri'ye Alican Uludağ'ı koyuyorsunuz ve bunu da Komisyon'da güya "Demokratikleşelim, basın özgürlüğünün önündeki engelleri kaldıralım." dediğiniz gün -siz dediniz, hep birlikte dedik- o gün yapıyorsunuz. Bunca pespayeliği, bunca antidemokratik tutumu; gazetecilerin, düşünürlerin, siyasetçilerin, belediye başkanlarının böylesine Silivri üzerinden terbiye edilmesini asla kabul etmedik, asla kabul etmeyeceğiz; bunu da böyle bilin. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Alican Uludağ'ın haberlerinden biri, devamını getiriyorum: İŞİD sevginiz hiç bitmedi, Yargıtay 3. Ceza Dairesi 6 İŞİD'liyi geçen yıl gecenin bir vakti serbest bıraktı, "Hayır!" diyemediniz, gecenin bir vakti serbest bıraktı ve "Hayır!" diyemediniz. İŞİD'liler daha geçen ay Yalova'da 3 polisimizi şehit ettiler.

Şimdi, anlıyoruz ki Kuzey Irak'ta bizim Büyükelçimizle bir görüşme var ve oradaki İŞİD'lileri Türkiye'ye geri alma durumu var. O hâlde, buradan soruyoruz, ivedilikle cevap bekliyoruz: Bu İŞİD'liler kimdir, yargılanmış mıdır, Türk vatandaşı mıdır, Suriye'ye nasıl geçmiştir, hangi suçlara karışmıştır, Türkiye'deki ortakları kimlerdir, onların Suriye'ye geçişine kimler destek olmuştur? Bunların hepsinin ortaya çıkması lazım. Kaç İŞİD'liyi alıyorsunuz, alınca ne yapacaksınız? Bu sorunun cevabını mutlaka vermek zorundasınız.

Değerli arkadaşlar, bir Millî Eğitim Bakanımız var yani rahatlıkla söyleyebiliriz ki gelmiş geçmiş en kötü Millî Eğitim Bakanı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Eğer, size bir karne verseydik ki milletimiz her seçimde size bir karne veriyor, son seçimde de size zayıf bir karne verdi.

Bakın, Yusuf Tekin'den kötüsü yok ve Yusuf Tekin, Millî Eğitimi, sınıfları tarikatlara, cemaatlara sonuna kadar açtı ve Millî Eğitimi çağ dışı bir anlayışla yönetmeye çalışıyor, kendi beyninin arkasındaki ideolojik saplantılarını çocuklarımıza zerk etme gayretinde ve en son olarak da -oruç tutan, tutmayan; eve gidince iftar yapan, yapmayan; annesi oruç tutan, tutmayan- bunun üzerinden çocukları etiketleme gayretinde. Bunu çocuklarımız üzerinden yapmayın, bu ihaneti yapmayın, çocukları etiketlemeyin; bunun dinle, dindarlıkla, din eğitimiyle hiçbir ilgisi yok.

Bakın, bir de kendisi bizim Genel Başkanımıza dil uzatıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum.

Ben buradan ona söylüyorum: Yusuf Tekin, senin miden geniş olduğu için hülle yoluyla profesörlüğü kabul ettin, senin miden geniş olduğu için MESEM'ler üzerinden tarikatları, cemaatleri okullara soktun, senin miden geniş olduğu için ÇEDES üzerinden çocuklarımızı iş cinayetlerine kurban ediyorsun, senin miden geniş olduğu için çocuklarımız bir öğün yemek bulamıyorlar, senin miden geniş olduğu için bir ay içerisinde aç olmasına rağmen yemek alamayan çocuk sayımız OECD ortalamalarının neredeyse 3 katı, 5 katı. Böyle bir Millî Eğitim Bakanı utanacağına, üzüleceğine, sıkılacağına... Hâlâ 1 milyon atanmamış öğretmen var, midesi geniş olduğu için hâlâ 10 bin öğretmen alıyor, onları da mülakatla alıyor. Böyle bir Millî Eğitim Bakanı bir de bizim Genel Başkanımıza dil uzatacak, hadi oradan! (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emir, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum, bir dakika Sayın Başkan.

Sayın Başkan, son olarak kısaca ifade etmeliyiz ki Türk Dışişlerinin Amerika, Trump söz konusu olduğundaki sessizliğini ve çaresizliğini asla kabul etmiyoruz. Amerika'nın İsrail Büyükelçisi "Fırat'tan Nil'e kadar topraklar vadedilmiştir, alacağız." diyecek, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir yetkilisi bu kişiye haddini bildirmeyecek. Bunun bir tek sebebi var: Trump'a mahkûmsunuz, gidiyorsunuz, Trump'tan meşruiyet istiyorsunuz, ondan aldığınız meşruiyet dolayısıyla da sessiz kalıyorsunuz, suskun kalıyorsunuz. Trump'ın Gazze şeridini turizm merkezine çevirmesine ses çıkarmadığınız gibi dünyanın reddettiği Barış Kuruluna yani Filistinlilerin dışlandığı Barış Kuruluna kendisi gidemediği için Hakan Fidan'ı gönderen bir Cumhurbaşkanı var. Bu sessizlik Türkiye Cumhuriyeti'ne yakışmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Son cümle Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Emir, son sözlerinizi alalım.

MURAT EMİR (Ankara) - Gazze meselesinde, Filistin mücadelesinde, Gazze şeridinin turizme açılmasına ve Amerika'nın İsrail Büyükelçisi'nin küstahlığına cevap vermelisiniz, bu sessizlik Türkiye Cumhuriyeti'ne yakışmamaktadır.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Balıkesir'in Edremit ilçesinden gelen gençlere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Meclis locamızda Balıkesir'in Edremit ilçesinden gelen siyasete meraklı gençlerimiz var; hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Şimdi, diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'ya aittir.

Sayın Usta, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, ramazan ayına, Selimiye Camisi'ne, "Laikliği birlikte savunuyoruz." bildirilerine, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e, Mersin'de barajların taşmasına, üreticilere yapılacak küçükbaş desteği projesine ve tohumla ilgili yürütülen algıya ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ben de sözlerime mübarek ramazan ayının tüm Müslüman âlemine ve mazlum coğrafyaya hayırlar getirmesi duasıyla başlamak istiyorum.

Ecdadımızın bizlere emaneti olan Selimiye Camisi kapsamlı bir restorasyon çalışmasının ardından yeniden ibadete açılmıştır. Bu aziz mabedin aslına uygun şekilde ihya edilerek ramazan ayında bereketiyle yeniden cemaatine kavuşması, tarihimize, kültürümüze ve medeniyet mirasımıza sahip çıkma irademizin en güzel göstergelerinden biridir. Emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bu eserler sadece taşlardan ve kubbelerden ibaret değildir bir medeniyet tasavvurunun da nişanesidir.

Son günlerde, tam da 28 Şubat dönemine yaklaştığımız dönemlerde yine bir laiklik tartışmasıyla, "Laikliği birlikte savunuyoruz." bildirileriyle bir gündem oluşturulmaya çalışılıyor ama bu gündemler artık eski Türkiye'de kaldı. Bu yayınlanan bildirilerin de Türkiye'nin gündeminde, kamuoyunun gündeminde yer almadığını özellikle söylemek istiyorum.

Mübarek ramazan ayındayız. Çocuklarımızın "Allah" "Kur'an" "Kâbe" "Peygamber" demesinden korkmaya gerek yok, bu tip bildiriye de ihtiyaç yok.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Okullarda öğretilmesine de gerek yok.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Biz korkmuyoruz ya! Ailede öğreniyorlar zaten.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Noel'i kutlarken, insanlar Noel'le ilgili özgürce her şeyi yaparken sesi çıkmayanlar ramazan ayında çocuklarımızın özgürce ramazanı karşılamalarına, bu heyecanı yaşamalarına, inancımızı tazelemeye, coşkumuza tahammülsüzlüklerine akıl sır erdiremiyoruz.

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Ya, Noel'i kim kutlamış? Nereden çıkıyor bu Noel işi ya?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ne tahammülsüzlüğü, siyasallaştırıyorsunuz her şeyi ya! Bir çocukları alet etmemişsiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ülkemizin ramazan ayında Müslümanların İslam'ı yeniden coşturuyor olmasından rahatsız olunmasına da hayret ediyoruz.

Merhamet etmenin, kul hakkına riayet etmenin en çok öğretildiği bir ayda çocuklarımızın da bu maneviyattan istifade etmesinden neden endişe ediyorsunuz?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Alevi çocuklar var mesela, ne olacak? Oruç tutmuyorlar. Ermeni çocuklar var mesela, Süryani çocuklar var mesela, ne olacak?

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Siz neden bu kadar korkuyorsunuz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - LGBT lobilerinin eline çocukları bırakırken sesiniz çıkmıyor. Bunları özgürlük olarak değerlendirirken İslam'dan, Kur'an'dan, Peygamber'den bahsedilmesinden rahatsız olunmasını laiklik karşıtlığı vesaire değil, açıkça İslam karşıtlığı olarak gördüğümü çok net bir şekilde söylemek istiyorum.

MAHMUT DİNDAR (Van) - İstismar etmenizden rahatsız olunuyor, kimse rahatsız değil Peygamber'den. Yıllardır istismar ediyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Okullarımızda yapılanlarla çocuklarımızın o heyecanını ve coşkusunu görmezden gelerek kıymetli Bakanımıza, Yusuf Tekin'e saldırmak da açıkçası ayrı bir konu ve başlık.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Çok kıymetli, çok(!)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - "Neden?" dersiniz; yapılan şey, çocuklara inancını, dinini, maneviyatını öğretmekten, merhameti öğretmekten, kul hakkını öğretmekten korkan insanlara "Korkmayın." deme cesaretini göstermiştir Bakanımız.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Her çocuğun dini farklı olabilir, siz bunu anlamıyorsunuz ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yaptığı bütün işlemlerin çok doğru ve düzgün olduğunu açıkça ve netçe biz de söylüyoruz, sonuna kadar da arkasındayız. Türkiye artık eski Türkiye değil; Türkiye'de eskiden laiklik bildirileri okunur, birileri de hizaya girerdi, artık öyle bir Türkiye yok; Türkiye, inancıyla, varlığıyla, medeniyetiyle ortaya çıkmış ve kendi inancıyla da gençlerini ve nesillerini yetiştirmeyi hedef almış bir Türkiye. Bunu alışsanız iyi olur. Yaptığınız işin bir laik atak olduğunu düşünüyorum, bu laik atağı geçirenlere de geçmiş olsun diyorum.

Sayın Başkanım, Mersin'de maalesef barajların taşmasıyla ilgili birtakım algı yönetimlerine girmeye çalışılıyor yine CHP belediyesi ve CHP vekilleri tarafından. Devlet Su İşleri Müdürlüğü'nün kanunu çok açık, belediyelerimizin kanunu ve yetkileri de çok açık. DSI'nin hiçbir dere ıslahı yapmadığını iddia ederek yine Mersin'de bir algı yürütülmeye çalışılıyor. Mersin'de son yirmi üç yılda Devlet Su İşlerinin ıslah ettiği dere sayısı 83'e ulaşmıştır ve belediyelerin 5216 sayılı Büyükşehir Kanunu'na istinaden "Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak." hükmü kanunla belediyelere verilmiştir. Bunlar çok açık ve net iken maalesef, CHP Mersin Belediyesinde altyapıya hiçbir yatırım yapılmamış, belediyenin sınırları içerisinde olan, yapılması gereken dere ıslahlarının hiçbirini yapılmadığı için maalesef bu sorunlar yaşanmıştır. Mersinli hemşehrilerimize, vatandaşlarımıza diyoruz ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum.

Maalesef Belediye çalışmadığı için bu sorunları vatandaşlarımız yaşıyor ve mağdur oluyorlar. İnşallah, bu sorunların çözümü için DSI sorumluluğu olmasa da yapması gerekeni yapmaya devam edecek, belediyenin ıslah etmediği dereleri ıslah edecek.

Ancak acı olan şey şu: Hem altyapıya yatırım yapmayıp hem işlerini yapmayıp hem de su fiyatlarını en çok yükselten CHP belediyeleri; bu kazandıkları, topladıkları paraları ne yaptıklarını millete izah etmeleri gerektiğini özellikle söylüyoruz. Vatandaşlarımızın da bu konuda belediyelere olan sorumluluklarını hatırlatmalarını rica ediyoruz.

Çiftçilerimize destekle ilgili, küçükbaş desteğiyle ilgili bir proje başlatıldı. Kıymetli bir proje, 150 bin küçükbaş, üreticilerimize verilecek. Her üreticimize 95 dişi ve 5 erkek küçükbaş temin edilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum Başkanım.

Aylık 15 bin, yıllık 180 bin TL bakım ve beslenme desteğini yine Tarım Bakanlığımız karşılayacak. Projenin finansmanı için ise üreticilerimize Ziraat Bankasından bu projeye özel faizsiz kredi kullandırılabilir. Yine iki yıla kadar da geri ödemesiz, yedi yıla kadar da vade seçenekleri şeklinde bu projeden destek verilecek. Bu projede özellikle veteriner hekimlikten, ziraat ve gıda mühendisliğinden yeni mezun gençlerimize de başvuruları hâlinde öncelik verilecek. Genç ve kadın çiftçilerimize de bu projeye başvuruları hâlinde öncelik verilecek ve açıkça davet edilecek. Türkiye'de hayvancılığın her zaman geriye gittiğini iddia edenlere şu rakamlarla bir doğruları söylemek istiyorum: Avrupa'da sığır etinde 1'inciyiz, tavuk etinde 2'nciyiz, yumurtada 1'inciyiz, su ürünlerinde ise 2'nciyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum Başkanım, son cümlelerim.

BAŞKAN - Evet, teşekkür için söz veriyorum.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamam.

Yine, tohumla ilgili yürütülen büyük bir algı var, doğru bilgiyi vererek sözümü tamamlayacağım.

Tohumda ise dünyada ilk 10 ülkenin arasındayız ve tam 117 ülkeye de tohum ihracatı gerçekleştiriyoruz ve ata tohumu çeşit sayısını da 49'a çıkardık. Hamdolsun, bu çalışmalarımızla 2026 yılında çiftçilerimize 1 trilyon liraya yakın destek bütçemizi ayırdık, 2025 yılında ise çiftçilerimize 706 milyar lira destekte bulunduk. Biz, üreten, katkı veren ve bu ülke için çalışan herkesi desteklemeye devam edeceğiz.

Tekrar, ramazan ayının hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Birlik, beraberlik, kardeşliğimizin artmasına... Çocuklarımızı heyecanından dolayı ve yaptıkları tüm faaliyetler için tebrik ediyorum, gönülden hepsini kucaklıyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

36.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Tabii, Sayın Yusuf Tekin ve Sayın Leyla Şahin Usta ucuz polemikler başlatmak konusunda ustalar. Burada hiç kimse dinle, din eğitimiyle ilgili bir şey söylemiyor, söylemez ama sizi Genel Kurulun ve milletimizin vicdanına sunuyorum. Küçük çocuklara fiş verip, form verip "Eve gittim." "Gittim." "Namaz kıldım." "Kıldım." "İftarı açtım." "Açtım." "Sabah sahura kalktım." "Kalktım." "Bunları fotoğraflayın, getirin, bu formları bize getirin." demek çocukları ve aileleri fişlemektir. Bunun yapılması yanlış, bunun yapılması eğitim anlayışına da uymaz, pedagojik de değildir, ayrımcıdır; bizim itirazımız buna. Yoksa siz bir ucuz tartışma üzerinden başka bir şeye heves ediyorsunuz, biz bunun gayet farkındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, son kez uzatıyorum sürenizi.

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Yusuf Tekin ben bunları söyleyince rahatsız oluyor, dava açmış, 80 bin lira kazanmış, şimdi işleme koymuş. Buradan söylüyorum: Yusuf Tekin, sen bizi bu şekilde susturamazsın. Yargının nasıl size bağlı olduğunu da biliyoruz ama eninde sonunda biz kazanacağız, emin olun, bunları da tek tek alacağız.

Şunun cevabını versin: Bakın, Gökhan Bahadır, bu kişi İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı, siyasetçilerle geziyor, AKP'ye, MHP'ye gidiyor, resim çektiriyor, milletvekili aday adayı ve İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı bu kişi; bu, ikinize sınıyor mu? Bizim itirazımız bu siyasallaşmayadır, Millî Eğitimin böylesine siyasallaştırılması, ideolojik saplantılarla yönetilmesidir.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Ekmen...

37.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Başkanım, Sayın Leyla Şahin Usta Mersin'deki bu taşkınlarla ilgili yapmış olduğu değerlendirmelerde maalesef kendisi de yanlış bilgilendirildiği için Genel Kurulumuzu yanlış bir şekilde bilgilendirmiştir. Geçtiğimiz hafta Tarsus, Erdemli ve Mezitli'de çok

önemli taşkınlar yaşandı ve ciddi mağduriyetler oldu, çiftçimiz ve vatandaşlarımız sular altında kalan alanlarda ciddi zararlara uğradılar. Bugün itibarıyla tesadüfi bir şekilde yapmış olduğum basın açıklamasında Mersin DSİ projelerinin nasıl geciktiğini Cumhurbaşkanlığı yatırım programının istatistikleri üzerinden söylüyorum: Cumhurbaşkanlığının bu yıl yayımlamış olduğu 2026 Yatırım Programı'na göre Mersin'de 2022'de yapımı ilan edilen yani programa giren, 2025'te ise tamamlanacağı taahhüt edilen birçok projemizin henüz ihalesi dahi yapılmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Mesela Erdemli Karakız Göleti, Erdemli Müğlû Göleti, Mut Kadıkızı Göleti, Aksıfat Barajı sulaması, Berdan Barajı sulama yenileme projelerinin ihalesi dahi yapılmamıştır, 2022'den beri bekliyor.

Diğer yandan, Bozyazı ilçesi Sini Çayı ıslahının 2017'de başlayıp 2025'te bitmesi gerekirken bugün itibarıyla yüzde 18 oranında tamamlanmıştır. Deliçay Deresi'nin ikinci kısmı ise 2025'te bitecekken hâlâ yüzde 88 oranındadır. O yüzden, Sayın Leyla Şahin Usta, Büyükşehir Belediyesinin yaptığı ya da yapmadığı hizmetler üzerinden bir polemik yapmak yerine DSİ'nin Cumhurbaşkanlığı yatırım programındaki taahhüt edilen projelerinin gerçekleşme oranına bakarsa çok daha isabetli olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Usta, buyurun.

38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Ankara Milletvekili Murat Emir ile Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, "fişleme" denilince aklımıza yani fişlemeyi en iyi yapan 28 Şubat dönemindeki bu zihniyet geliyor tabii ki, bunları en iyi bilenler de sizlersiniz.

Kadrolaşmadan bahsediyorsanız bir iki örnek de ben vereyim: Vural Savaş, Yargıtay eski Cumhuriyet Başsavcısıydı, sonra ne oldu?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Milattan önce... Oldu diye siz niye yapıyorsunuz aynı şeyi?

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - İşte, ona ne olduğuna iyi bakmak lazım ki aynı akıbeta uğramamak lazım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yine bu isimlerin hepsi CHP'ye geldi. Yusuf Kenan Doğan, Naci Ünver, Kadir Özbek, İlhan Cihaner, Emine Ülker Tarhan. Bakın, sadece yargıdaki birkaç isimden bahsediyorum. Ali Özgündüz, Ercan Cengiz, Yekta Güngör Özden. Bu isimlerin sayısını artırabiliriz. Biz böyle bir zihniyette değiliz. Bizim derdimiz böyle bir kadrolaşma olsaydı yirmi üç yıldır zaten bu kadrolaşmayı görürdünüz.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Akın Gürlek de size geldi işte, aynı çizgide, Akın Gürlek de o çizgiden işte.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Biz hakkıyla, hakkaniyetiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Aynı zihniyet Akın Gürlek'te, sizde şimdi. Hiç kendinizi oradan ayrı görmeyin.

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum.

Kişi kendinden bilirmiş herkesi, maalesef böyle zannediyorlar.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Partimizi kapatmaya çalışan zihniyet Adalet Bakanı şu anda.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - DSİ'nin yaptığı işlerle ilgili verdiğim rakamların doğru olduğunu biliyorum, DSİ'nin kendisinden aldım. Mersin'de sadece işlemleri tamamlanmış 83 tane dere ıslahından bahsettim. Sayın Ekmen, siz de açıp da Mersin Büyükşehir Belediyesinin yapmadığı dere ıslahlarına bir bakarsanız memnun olurum.

Teşekkür ederim.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bu belediyeler niye denetlenmiyor acaba? Devlet bunu niye denetlemiyor, ben de onu anlamıyorum. Devlet ne yapıyor yani? Belediyeler ayrı bir kurum mu, devletten bağımsız mı? Belediyeler var, bir de devlet mi var? Hayret bir şey ya, sıkıldık artık!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Denetleniyor, ceza yazılıyor, yapmıyor.

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

39.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Usta, tabii, önündeki hazır listelerden, hazır konuşmalardan birini yapıyor. Biz başka bir şey söylüyoruz Sayın Usta, kulak verin dinleyin. Bakın, bir kişi düşünün, bu kişi milletvekili adayı olmuş, sonrasında tekrar şu anda Ankara İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Olabilir.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu kişinin bu sıfatı sürerken, bu görevi sürerken sosyal medyasında AK PARTİ İl Başkanıyla, MHP İl Başkanıyla, İlçe Başkanıyla ilgili paylaşım yapması, buna dönük son derece siyasi paylaşımlar yapması uygun değildir. Devlet Memurları Kanunu var, sizin söyledikleriniz başka bir şey. Adam hâkimmiş, cübbesini çıkarmış, gelmiş, siyasete girmiş. Bu, başka bir şey ama biz burada şu andaki İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısının ne kadar siyasi olduğunu, Millî Eğitim Bakanlığının boğazına kadar siyasete battığını söylüyoruz. Buna cevap ver, verebiliyorsan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ayten Kordu...

40.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, ramazan ayıyla ilgili yayınlanan genelgeye ilişkin açıklaması

AYTEN KORDU (Tunceli) - Teşekkür ederim Başkan.

Çok büyük oranda Alevi coğrafyası olan Dersim'de büyük iftar çadırları kurmak, eğitim ve öğretim alanlarına ramazan genelgesi göndermek, bir toplumun ramazan ayı gibi önemli bir değerini başka inançlar üzerinde asimilasyon ve baskı politikası aracı hâline getirmek asla kabul edilemez. Ramazan ayına ilişkin yayınlanan genelgeyle okul öncesinden liseye kadar uzanan dinî uygulamalar kamusal eğitimi pedagojik yaklaşımdan uzak, tekçi, ayırıcı, asimilasyoncu alanlara dönüştürmektedir. Okullar bilimin, bir arada, eşit yaşamının ayrımsız alanları olmalıdır. Hiçbir dinin, mezhebin, tarikatın, inancın hâkimiyet kuracağı alanlar değildir. Aksisi özellikle farklı inançlara mensup aileleri, çocukları, hatta eğitim emekçilerini ciddi baskı altına almaktadır. Barış ve demokratik toplum olma gerçekliği tüm kimliklerin, inançların ve yaşam tarzlarının eşit yurttaşlık temelinde var olabildiği bir yaşamla mümkündür. Bu politikalara son verilmeli, bu genelge derhâl geri çekilmelidir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 milletvekili tarafından, kamu alımlarında 21/b pazarlık usulünün kullanımındaki artışın sebeplerinin, sonuçlarının ve kamu mali yönetimine etkilerinin araştırılarak gerekli yasal ve idari tedbirlerin alınması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/2/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Grup Başkanı

Öneri:

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 milletvekili tarafından, kamu alımlarında 21/b pazarlık usulünün kullanımındaki artışın sebeplerinin, sonuçlarının ve kamu mali yönetimine etkilerinin araştırılarak gerekli yasal ve idari tedbirlerin alınması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 24/2/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e söz veriyorum.

Sayın Ekmen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Gündeme geçilmesini temin etmek amacıyla Sayın Leyla Şahin Usta'nın Mersin'deki dere ıslahlarıyla ilgili olarak bana yönelik eleştirisine yerinden cevap vermedim. Sayın Usta, benim okuduğum rakamlar da Cumhurbaşkanlığı yatırım programından. Elbette siz bardağın dolu tarafını göstererek bir tezi savunabilirsiniz ama yakın tarihte yaşanan sel felaketleri de göz önüne alındığında, Devlet Su İşlerinin Cumhurbaşkanlığı yatırım programına yıllardır girmiş, ihalesi yapılmamış, ihalesi devam eden, ödenek ayrılmayan ve bitirilmemiş işlerini ifade etmek bizim seçim bölgesinde vatandaşlarımıza karşı bir görevimizdir. Elbette Mersin Büyükşehir Belediyesinin yapıp yapmadığı konuları da konuşmaktan, vatandaşımız adına hesap sormaktan imtina etmeyiz ama mesela çok iyi bildiğimiz bir konu olarak -Sayın Gülcan Kış şimdi Büyükşehir Belediyesiyle görüşerek bu konuda bir bilgi notu hazırlanmasını rica ediyor- Berdan Barajı'nın su isale hattının DSİ tarafından yapılmış ve yıllardır bitirilmemiş olmasının hesabını biz Mersin Büyükşehir Belediyesinden mi soracağız, DSİ'den mi soracağız? Bu konuda da bize bir yol ve akıl gösterirseniz memnun oluruz.

Sayın Başkanım, bugünkü araştırma önergemiz aslında bütçemizin en büyük kara deliklerinden birinin daha detaylı olarak ele alınması hakkındadır. Türkiye Cumhuriyeti devleti büyük bir devlettir, bütçesi büyük bir bütçedir, o kadar büyük bir bütçedir ki bu yıl 3 trilyona yakın, neredeyse TEFE oranıyla, faizcilere, garantili bir şekilde gelir alan insanlara ödemedede bulunulacaktır. Bunun yanında garanti ödemeli projeleri ve yine bunun yanında 21/b ihalelerinin durumunu her zaman bu kürsülerde ifade ediyoruz. Kamu İhale Kurumu Başkanlığının yayınladığı verilere şöyle kısaca bir baktığımızda, Kamu İhale Kanunu'nda bir istisna olarak düzenlenmiş olan 21/b yani pazarlık usulüyle yapılan ihalelerin 2018 yılında tam yüzde 63,24 oranında yer kapladığını görüyoruz. Yani 2018 yılında bu devlet yapmış olduğu her 100 ihalenin 63'ünü doğrudan temin ya da pazarlık usulüyle yapmış. Rekabetin ortada olmadığı bir yerde, şeffaflığın ortada olmadığı bir yerde siz bütçenin verimli ve faydalı bir kullanımından bahsedebilir misiniz? Bu oran 2019 ve 2020 yıllarında yine yüzde 63 oranında iken 2021 yılında yüzde 70'e, deprem felaketinin yaşandığı 2023 yılında yüzde 76'ya çıkmış,

2025'in ilk altı ayında ise yüzde 90 oranına ulaşmıştır. Şimdi, Allah aşkına soruyoruz: Şeffaf ve açık ihale ilanlarından kaçınarak toplumdan neyi kaçırıyorsunuz? Bunlar doğrudan pazarlık yoluyla ve çok düşük kırım oranlarıyla ihale edilerek bütçeyi kime peşkeş çekiyorsunuz? Yine, Kamu İhale Kurumunun verilerine baktığımızda, pazarlık yoluyla ihaleler belirli bir döngü içerisinde döndüğünden, bunları itiraz yoluyla Kamu İhale Kanunu'na, sonra da yargı yoluna götürme oranlarının da çok çok düşük seviyelerde olduğunu görmekteyiz, göreceksiniz. Siz 21/b istisna maddesini ana yol olmaktan çıkarmadığınız müddetçe bütçenin verimli kullanımından söz edemezsiniz. Faizlerin düşürülmesinden söz edemezsiniz çünkü bütçenin genel giderleri ve kalemleri yine ödediğimiz faizlerle doğrudan ilişkilidir.

2023 yılında bir deprem oldu, muhtemelen milletvekili arkadaşlarımız savunma yaparken bu depreme değineceklerdir. Ancak Allah aşkına soruyorum: Bu deprem bölgesinde yapılması gereken işlerin tamamı davetiye yoluyla mı yapılmak zorundadır? Bakınız, size köy köy, ilçe ilçe isim verebilirim. 2022 ve 2023 yılında 4,5 milyon liraya ihale edilen köy evleri 1,8 milyona taşere ediliyordu. Bu yıl, 2026 yılının girişinde 5,5 milyona ihale edilen çelik konstrüksiyon bir yapı 3,2 milyona taşere ediliyor. Şimdi soruyorum: 4,5 milyon liralık davetiye yoluyla yapılan ihale bedeli ile 1,8 milyonluk taşere arasındaki para nerede, kimler arasında pay ediliyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - 5,5 milyona ihale edilen çelik konstrüksiyon bir köy evi 3,2 milyona, 3,3 milyona ihale edildiğinde aradaki bu para hangi bürokrat, hangi müteahhit, hangi siyasetçi arasında pay ediliyor? İşte bu nedenle bir siyasi etik yasasının çıkarılması gerektiğini savunuyoruz. Son Meclis raporuna da girdi, gelin hep birlikte, belediye farkı gözetmeksizin, bürokrat farkı gözetmeksizin, siyaset farkı gözetmeksizin, parti farkı gözetmeksizin siyasi etik yasasını çıkaralım ve bu şekilde beytülmalin, kamuya ait olan bütçelerin peşkeş çekilmesinin önüne geçelim diyorum.

21/b ihale yağma sisteminin Mecliste geniş olarak tartışılması ve araştırılması yönündeki önergemize "evet" yönündeki oylarınızı bekliyor, hepinizi saygıyla selamlıyoruz. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Diğer söz, İYİ Parti Grubu adına Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'a ait.

Sayın Aydın, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubunun önerisi üzerine İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, millet devlete vergisini verirken adaletle toplanmasını, hakkaniyetle harcanmasını, şeffaflıkla da bunun hesabının verilmesini ister çünkü kamu kaynağı emeklinin sofrasından, esnafın sıftahından, gencin hayalinden kesilerek oluşan ortak bir hazinedir. Yüce kitabımız Maûn suresinde bize ahlaki ve kamu hakkını da hatırlatmaktadır; yetimi itip kakarı, yoksulu doyurmaya teşvik etmeyi, gösterişe sığınıp hakkı esirgeyenı tarif eder. Bu hak milletin vergisidir, tüyü bitmemiş yetimin hakkıdır, kamunun lokmasıdır. Bugün sorun şudur: Devletin şeffaflığı, yönetimin ahlaki, milletin parasına duyulan hürmettir çünkü şeffaflığın olmadığı yerde güven olmaz, güvenin olmadığı yerde ise yatırım da üretim de huzur da olmaz. İşte tam da bu yüzden, bu önerinin işaret ettiği Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesindeki pazarlık usulünün istisna olmaktan çıkarılıp kural gibi işletilmesi kamu vicdanını yaralayan bir tabloya dönüşmüştür. Acil durumlar için öngörülen bu yöntemin yaygınlaşması rekabeti daraltmakta, şeffaflığı zayıflatmakta, denetimi ise fiilen etkisizleştirmektedir. İhale süreçleri birkaç davetli arasında yürütülen bir düzene sıkıştıkça milletin aklına şu soru düşmektedir: Bu iş kimin için, hangi gerekçeyle böyle yapılmaktadır? Kamu kaynağında güveni aşındıran da işte bu keyfiliğin görüntüsüdür.

Tek adam sistemiyle birlikte denge ve denetim mekanizmaları zayıflamış, karar alma süreçleri daralmış, Meclisin yani milletin gözetim gücü aşındırılmıştır. Bir ülkede yetki büyür, denetim küçülürse ortaya çıkan şey etkin yönetim değil sadece keyfiliktir. Keyfiliğin olduğu yerde ise önce hukuk zedelenir, sonra ekonomi çöker, en sonunda da milletin devlete olan inancı yara alır. Devlet "Ben yaptım, oldu." diyerek değil "Ben yaptım, hesabını da verdim." diyerek büyür. Fakat ne yazık ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra devletin terazisi şaşmıştır; yetki tek elde büyürken hesap verme geriye düşmüştür. Allah nasip edecek, göreceksiniz, devriktidarımızda bu düzeni tersine çevireceğiz; denetimi güçlendiren, şeffaflığı zorunlu kılan, hesap sormayı devlet geleneği yapan bir sistemi Türk milletinin önüne koyacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydın, lütfen tamamlayın.

YAVUZ AYDIN (Devamla) - Bu vesileyle YENİ YOL Grubunun önerisini desteklediğimizi ifade ediyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'a ait.

Sayın Olan, buyurun. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız; bugün Türkiye'de herhangi bir kamu kurumu istediği şirkete, istediği firmaya, istediği kişiye ihale verebiliyor; bunu önleyecek ve önüne geçecek herhangi bir düzenleme yok. Kanunların çoğu yamalı bohça gibi defalarca kez düzenlenmiş ve her seferinde iktidar kendi sermaye gruplarını güçlendirmek için yol ve yöntemlerin ortaya çıkarılması adına düzenlemeler yapmıştır. 2002 yılından bu yana iktidar 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nu kendi yandaşları lehine toplamda 206 kez düzenlemiştir. Kamu ihalelerinde en büyük paya, en büyük alana sahip olan kamu iktisadi teşebbüslerine baktığımızda çoğu Kamu İhale Kanunu'na tabi değil ve en büyük yağma burada yapılmaktadır. Neden bu kadar kurum Varlık Fonuna devredildi? Bunu sorgulamak lazım. Ortada bir Kamu İhale Kanunu yok, ortada temenniler metni var. Bugün burada yalnızca bir ihale yöntemini değil, kamu kaynaklarının hangi anlayışla ve kimin yararına kullanıldığını tartışmaktayız. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesi yani pazarlık usulü istisnai durumlar için öngörülmüş bir yöntemdir. Ancak doğal afet, acil ve öngörülemeyen hâller gibi sınırlı koşullarda başvurulması gereken bu usulün yıllar içinde âdeta temel ihale yöntemi hâline getirildiğini görmekteyiz.

Önergede de bahsedildiği üzere, 2018 yılında 21/b kapsamında yapılan alımların toplam tutarı 29 milyar TL'yi aşmıştır. Bunun yaklaşık 23,6 milyar TL'si yapım işleridir. 2019 yılında toplam tutar 23 milyar TL'nin üzerindedir ve bunun 16,6 milyar TL'si yine yapım işlerinden oluşmaktadır. İstisnai olması gereken bir yöntem, özellikle 5'li çeteye büyük yapım ihalelerini vermek kural hâline getirilmiştir. Bu tablo bize şunu söylüyor: Rekabetin yerini davet usulü, şeffaflığın yerini kapalı kapılar ardında yürütülen pazarlıklar, kamu yararının yerini ise belli çevrelerin çıkarları almıştır. Kamu kaynakları bu ülkenin yer altı ve yer üstü kaynaklarından, emekçilerin ödediği vergilerden, alın terinden, sofradan eksiltilen lokmadan oluşur. Bu kaynaklar birkaç şirketin, birkaç ayrıcalıklı grubun kazanç kapısı değildir. Bu kaynaklar işsiz gençlerin umududur, yoksul mahallelerin altyapısıdır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

HÜSEYİN OLAN (Devamla) - ...deprem bölgesindeki yurttaşın güvenli konutudur, hastanede sıra bekleyen yurttaşın sağlıklıdır.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişle birlikte karar alma süreçlerinin merkezleştiği, Meclisin denetim yetkisinin fiilen daraltıldığı bir dönemde ihale süreçlerinde istisnai yöntemlerin artışı yalnızca teknik bir ihale meselesi değildir. Bu, doğrudan doğruya bütçe hakkının aşılmasıdır. Demokratik hukuk devletinde kamu ihaleleri şeffaf olmalı, rekabete dayanmalı, bağımsız denetime tabi olmalı ve topluma hesap vermelidir. Tüm kamu alımları Meclis ve Sayıştay denetimine açık biçimde yürütülmelidir. Kamu zararına yol açan uygulamalar soruşturulmalı, kamu yatırımlarında toplumsal ihtiyaç önceliği esas alınmalıdır çünkü kamu kaynakları iktidarların değil halkın ortak varlıklarıdır diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Olan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'a aittir.

Sayın Tahtasız, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir iktidar düşünün ki "Yolsuzluğu önleyeceğiz." diye iktidar olmuş, sonra da yandaşı zengin etmek için Kamu İhale Kanunu'nu 206 kez değiştirmiş ama yine de yetinmemiş ve istisna yöntemlere başvurmuş. Kanun 206 kez değişti ama bu iktidarın atadığı bürokratlar ve yandaş şirketler, AKP'li isimler Kamu İhale Kanunu'nda en çok da 21/b maddesini sevmiş. Nasıl sevmesinler ki? Bakın, eski AKP Rize Milletvekili Abdulkadir Kart'ın ASL İnşaat şirketi 2012 ile 2022 yılları arasında kamudan toplam 5 milyar 397 milyon TL değerinde 22 tane ihale almış, eski AKP Milletvekili Mahmut Sami Mallı on üç yılda toplam 1,3 milyar liralık kamu ihalesi alıyor, mevcut AKP Iğdır Milletvekili Cantürk Alagöz Sağlık Bakanlığına 159 milyon TL'lik kuduz aşısı satıyor. Bu liste uzayıp gidiyor. Tabii ki de 21/b'yi seversiniz çünkü yandaşlarınız olan Limak, Kolin, Cengiz gibi firmalara bu ihale yöntemiyle para aktarıyorsunuz. 21/b, diğer adıyla adrese teslim ihale kanunu zarara uğratmanın, AKP'li isimleri zengin etmenin bir yolu olmuş. Oysa 21/b maddesi deprem, sel, yangın gibi olağanüstü durumlarda başvurulması gereken bir ihale yöntemi AK Parti bu yasayı yandaş zengin etme yasası hâline getirdi. Kamu ihalelerinde ideal olan ihale yöntemi açık ihale usulüdür. Açık ihale usulünde ihale ilanı yapılır ve tüm istekliler ihaleye katılabilir, böylece rekabet ortamı oluşur ve söz konusu ihale devletin menfaatine uygun olarak yapılır. Gelin görün ki açıklık, şeffaflık, kamu yararı gibi ihaleler AK Parti'ye ters.

Bakın, değerli arkadaşlar, 2024 yılında 729 milyarlık, 2025 yılının sadece ilk altı ayında ise 529 milyarlık ihale kapalı kapılar ardında 21/b'yle birilerine yine peşkeş çekildi. Bu yıllarda ne deprem oldu ne sel; o zaman neden 21/b'ye başvuruluyor? Özellikle son on yılda artan pazarlık usulü ihalelerin de etkisiyle Türkiye yolsuzluk riski algısında maalesef 124'üncü sıraya kadar geriledi, Tanzanya'nın bile gerisine düştü; Türkiye yolsuzlukla, usulsüzlükle, hukuksuzlukla anılır oldu. İstisnai yöntem olan pazarlık usulü ihale AK Parti döneminde virüs gibi yayıldı ve balık baştan kokar hesabı, tüm kurum ve kuruluşlara sirayet etti. Bu da beraberinde kamu zararı getirdi. KİT Komisyonu üyesi olarak söylüyorum: 2024 yılında 36,5 milyar TL zarar eden Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları son yirmi yılda 1.198 adet pazarlık usulüyle ihale yaparken, on beş yılda doğrudan temin yöntemiyle 576.105 adet alım gerçekleşti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tahtasız, lütfen tamamlayın.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) - Bakanlık ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları bu yöntemle, Çorum'un hakkı olan Kırıkkale-Delice-Çorum Hızlı Tren Hattı'nda maalesef 21/b usulüyle günün son saatinde, 31 Aralıkta bir ihale yaptı. Bu ihaleyi normalde açık usul yapsa 40 milyara verecekken maalesef 80 milyara yandaşlara verdi. Yirmi üç yılda bu milletin tahminen 650 milyar dolarını 21/b'yle yap-işlet, yolcu garantili ihalelerle yandşa peşkeş çektiniz. Yazık değil mi bu milletin kaynaklarına? "Yolsuzlukları önleyeceğiz." diye iktidar oldunuz.

Gelin, bu önergeyi birlikte geçirelim. Kim bu milletin parasını çalmış, kim kamuyu zarara uğratmış, kimler ballı ihalelerle zengin olmuş ortaya çıkaralım. Eğer siz bunları ortaya çıkarmazsanız Cumhuriyet Halk Partisi ilk iktidarında ballı ihalelerle bu milletin kanını emenlerden hesap soracaktır, o hesap günü de yakındır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tahtasız, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'e ait.

Sayın Demir, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET DEMİR (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. Bugün, Genel Kurulumuzda YENİ YOL Partisi tarafından verilen araştırma önergesi üzerine partimiz ve grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki, demokratik siyasetin gereği olarak her öneri, her eleştiri, her değerlendirme bizim için kıymetlidir. Ancak araştırma komisyonları siyasi polemik alanları değil somut, nesnel ve yeni bir ihtiyaca binaen başvurulması gereken denetim mekanizmalarıdır.

Önergede dile getirilen hususlara baktığımızda, büyük ölçüde, hâlihazırda ilgili bakanlıklarımızın, kurumlarımızın ve Meclis denetim yollarının konusu olan başlıkların tekrarlandığını görüyoruz. Hükûmetimiz şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesi doğrultusunda bugüne kadar hiçbir meseleden kaçmamış, tüm sorulara açık yüreklilikle cevap vermiştir. Yazılı soru önergeleri, genel görüşmeler,

bütçe görüşmeleri ve komisyon çalışmaları zaten bu denetimi etkin bir şekilde sağlamaktadır. Yakın dönemde yaşanan deprem ve pandemi süreci göstermiştir ki doğal afet ve olağanüstü hâllerde ihtiyaçların hızlı karşılanması zorunludur. Nitekim, deprem felaketinin üzerine ihtiyaçların ivedilikle giderilmesi amacıyla 21/b pazarlık usulünde görülen artış bu ivedi satışların artışlarının sonucudur ancak bu usul kanunda açıkça belirlenen sınırlı hâller için geçerli ve hiçbir şekilde denetim dışı değildir. Bizler, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu olarak, siyaseti algı üzerinden değil, eser ve hizmet üzerinden yapıyoruz. Milletimizin bize verdiği yetkiyi yatırımla, reformla ve icraatla taahhüdünün gayreti içerisindeyiz. Eğer ortada araştırmayı gerektiren yeni, somut ve sistematik bir sorun varsa elbette Meclisimizin iradesi devreye girer ancak mevcut durumda önerenin daha çok siyasi bir değerlendirme ve eleştiri metni niteliğinde olduğu açıktır.

Değerli milletvekilleri, Hükümet olarak temel önceliğimiz milletimizin refahını artırmak, kamu kaynaklarını etkin kullanmak ve devlet mekanizmalarını daha güçlü hâle getirmektir. İlgili tüm süreçler Sayıştay denetimine açıktır, Meclis denetimine açıktır ve yargı denetimine de açıktır. Bu çerçevede, zaten işleyen bir mekanizma varken aynı konularda yeniden bir araştırma komisyonu kurulmasının kamuoyunda beklenti oluşturma ötesine geçmeyeceği kanaatindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Demir, lütfen tamamlayın.

MEHMET DEMİR (Devamla) - Elbette, her eleştiri değerlidir, yapıcı her katkısı dikkate alıyoruz ancak araştırma komisyonu kurulmasını gerektirecek yeni, somut ve olağanüstü bir durum söz konusu değildir. Mevcut mekanizmalar hem yeterli hem de etkindir.

Bu nedenle, grubumuz adına söz konusu araştırma önergesine katılmayacağımızı ifade ediyor, Genel Kurulu bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, sabrınıza sığınarak çok kısa söz aldım.

Tabii, AKP teflon olduğu için bütün sorumluluğu başkasına yıkar, yapılan iyi bir şey olursa kendisinin, yapılamayan mutlaka başkasınıdır. Sayın Leyla Şahin Usta da Mersin Büyükşehir Belediyesini suçladı, "Dereleri ıslah etmiyorlar." dedi. Hemen bilgi geldi. Bakın, Belediye ile DSİ arasında sadece Çavuşlu Deresi üzerinde bir anlaşma var, sözleşme var. Çavuşlu Deresi'nin bakım ve ıslahı Mersin Büyükşehir Belediyesinin sorumluluğunda ve orada en ufak bir sorun yok; sel yok, taşkın yok. Oradaki derenin ıslahı son derece doğru ama diğer sel olan, baskın olan yerler sizin sorumluluğunuzda. Birilerine sataşarak sorumluluğunuzu yok sayamazsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Usta, buyurun.

42.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Koskoca bir büyükşehirden bahsediyoruz, bir Büyükşehir Belediyesinin bir tanecik ıslah etmesi gereken dere varmış. Ha, buna kim inanır, bilmiyorum.

MURAT EMİR (Ankara) - Bakana sorarsanız söyler size.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şehir merkezine dâhil olan derelerin tamamının ıslahı büyükşehirlerin kendi sınırları içerisinde, yasa da bunu söyler. Pek çok büyükşehir belediyesi bunu yaptığı için diğer şehirlerde baskınlar olmuyor. Siz bir tane dereyi ıslah ettiğiniz için övünebilirsiniz, tebrik ederiz(!)

BAŞKAN - Peki.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, mütevazı bir iftar sofrasının maliyetinin bir hanenin aylık gelirini aşar hâle gelmesiyle ramazan ayında kamuoyunun gündeminden düşmeyen gıda krizinin yapısal sorunlarının belirlenmesi, girdi maliyetlerinin tüketici fiyatlarına etkisinin ve farklı gelir gruplarının gıdaya erişim sorunlarının tüm boyutlarıyla incelenmesi, gıda fiyatlarındaki fahiş artışların durdurulması ve vatandaşların temel gıdaya adil ulaşımının sağlanması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/2/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez
Balıkesir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Balıkesir Milletvekili Grup Başkan Vekili Turhan Çömez tarafından, mütevazı bir iftar sofrasının maliyetinin bir hanenin aylık gelirini aşar hâle gelmesiyle ramazan ayında kamuoyunun gündeminden düşmeyen gıda krizinin yapısal sorunlarının belirlenmesi, girdi maliyetlerinin tüketici fiyatlarına etkisinin ve farklı gelir gruplarının gıdaya erişim sorunlarının tüm boyutlarıyla incelenmesi, gıda fiyatlarındaki fahiş artışların durdurulması ve vatandaşlarımızın temel gıdaya adil ulaşımının sağlanması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/2/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkın'e söz veriyorum.

Adnan Şefik Bey, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun hazırladığı gıda fiyatları ile gıda fiyatlarındaki artışın araştırılması konusundaki önergeyle huzurlarınızda bulunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu, aslında bir istatistik değildir, ülkemizde kontrolsüz bir biçimde artan gıda fiyatları bir yandan vatandaşımızın şartlarını zorlarken diğer yandan da çocuklarımızı beslenemez -doymak başka bir şeydir, beslenmek daha başka bir şeydir- hâle getirdiğinden artık bir güvenlik sorunu hâline gelmiş bulunmaktadır. Mesela tarımda resmî veriler 2026 Ocak ayı Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi'ne göre, bir önceki aya göre yüzde 8,46; geçen yılın aynı ayına göre yüzde 43,58 artmıştır. On iki aylık ortalamalara göre artış yüzde 38,18'dir. Bu ne demektir? Tarlada maliyet artıyorsa rafta fiyat düşmez. Peki, tarımsal girdi fiyatına bakalım, her şeyi enflasyona bağlamak doğru değil; orada da 2025 Aralık verilerine göre yıllık artış yüzde 33,15'tir. Gübre, yem, mazot artmış ama çiftçinin ürettiği ürünlerin tamamının fiyatı düşmüştür.

Tarıma baktığımız zaman, Tarım Bakanlığı bu konuyla ilgili ne önlemler alıyor diye merak ediyoruz ama Tarım Bakanlığı birçok yanlışın içinde, bırakın önlem almayı, çiftçinin önünü kesmekle meşgul. Dönüme verilen destek 244 lira, 100 dönüm tarlası olan adama yarım ton mazot bile yapmıyor. Bunun yanı sıra, boyuna genelgeleri yazıp Sayın Cumhurbaşkanının önüne koyuyorlar, o da bu kadar genelgenin içerisinde hâliyle bakmıyor, imzalıyor. Mesela, çiftçinin sübvansiyonunu, faiz oranlarını yükseltiyorlar, böyle bir zamanda hem de. Arkasından, Sayın Cumhurbaşkanı durumu fark ediyor, "Bu işi düzeltin." diyor, genelge değişiyor, düzeltiyorlar. Onun arkasından, mesela, bizim ovayla ilgili ekim noktasında kimin ne ekeceğine müdahale eden bir genelgeyi yine Sayın Cumhurbaşkanı yayınlıyorlar, yine Sayın Cumhurbaşkanı fark ediyor, "Bu işi düzeltin." diyor, onu da düzeltiyorlar. Arkasından, yetmiyormuş gibi, BAĞ-KUR ve SGK prim borcu olan çiftçinin kredi alamayacağına dair bir genelgeyi daha Sayın Cumhurbaşkanı imzalıyorlar; arkasından Sayın Cumhurbaşkanı buna da uyanıyor, bunu da fark ediyor ve "Götürün, düzeltin, getirin." diyor. Pavyon hesabı gibi arkadaşlar, pavyon hesabı gibi; olmaz böyle bir şey, böyle Bakanlık olmaz! Sayın Cumhurbaşkanı olmasa çiftçi daha beter yanacak. Yani başkanlık sisteminde biz bütün yetkilerin Cumhurbaşkanında olmasını tenkit ediyoruz ama en azından bu dönemde Tarım Bakanlığının yetkileri Sayın Cumhurbaşkanında olsa inanın o, çiftçiye Tarım Bakanından çok daha insafli.

Şimdi, bakınız, 1,5 milyar dolarlık buğday, kepek vesaire ithal etmişiz. Bakınız, yağlık ayçiçeği, ham yağ; 2 milyar 140 milyon dolarlık yağlık ayçiçeği ithal etmişiz. Bu kafayla 22,8 milyar dolarlık ithalatla tarımı kalkındıramazsınız sayın milletvekilleri, gıda fiyatlarını da düşüremezsiniz. Hesabını siz veriyorsunuz, bilhassa iktidar milletvekilleri, elbette ki bu durumdan memnun değiller. Bunun hesabını onlar veriyor ama yanlış yönetimin cezasını da millet çekiyor.

Sayın milletvekilleri, bir diğer husus da gıda fiyatlarındaki, özellikle gıda fiyatlarındaki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Zaman zaman iktidar milletvekillerinin, bakanlarının, Sayın Cumhurbaşkanının da dile getirdiği, zincir marketlerdeki fiyat artışları; bu, şahsen bizim de hak verdiğimiz bir sıkıntıdır. Yani, enflasyona da olumsuz etkisi olan zincir marketteki fiyat artışları kontrol edilemez durumdadır ama neden? Marketlerin vicdanı yoktur, marketçinin vicdanı yoktur, marketin sahibini müşteri görmez bile ama mahalle bakkalının vicdanı da insafı da vardır. Her mahalleye tonlarca market açarak bakkal amca'yı öldürdünüz, hep birlikte öldürdük; şimdi onun belasını çekiyoruz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum efendim. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Adnan Bey.

Şimdi diğer söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a aittir.

Sayın Kılıç, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun önerisi üzerine söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde kontrolsüz bir şekilde yükselen gıda fiyatları milyonlarca vatandaşımızın en temel hakkı olan sağlıklı beslenmeyi tehdit eder hâle gelmiştir. Özellikle ramazan ayının bereketi altında sofralarımızdaki boşluklar ailelerimizin yüreğindeki acıyı büyötmektedir.

Tarım bir milletin bağımsızlığının ve geleceğinin teminatıdır. Gıda ve tarım sadece ekonomik bir sektör değil, millî güvenlik meselesidir. Yanlış tarım politikaları nedeniyle çiftçimiz borç altında ezilmekte, gençlerimiz tarımdan uzaklaşmakta ve üretim kapasitemiz erimektedir.

TÜİK'in enflasyonu ile vatandaşın hissettiği enflasyon arasında dağlar kadar fark vardır. Buradan soruyorum: TÜİK neden gıda sepetini açıklamıyor? Bu hesaplamayı neye göre yapıyor?

Gıda fiyatları tüm dünyada düşerken Türkiye'de yükselmeye devam etmektedir. Üstelik biz bir tarım ülkesiyiz, buna rağmen gıda enflasyonu sorunu yaşıyorsak bu apaçık bir ihmalin sonucudur. Defaatle ifade ettiğimiz gibi, üretimi önceleyen, ithalata bağımlılığı azaltan ve gıda güvenliğini esas alan adil ve millî bir tarım politikasına ihtiyaç vardır. Gençleri tarıma kazandırmak, kırsal kalkınmayı teşvik etmek ve yüksek maliyetleri düşürmek için reformlar şarttır. Tarım olmadan güçlü Türkiye olmaz. Bu bereketli topraklar doğru politikalarla kendi kendine yeten bir ülkeyi doğurabilir.

Değerli milletvekilleri, emeklilerimiz, asgari ücretlilerimiz ve sabit gelirlili ailelerimiz iftar sofrasını kurmak için hesap kitap yapmak zorunda kalmaktadır. Hâl böyleyken, yirmi üç yılı aşkın süredir iktidar olanlar birtakım şovlarla bu gerçeği gizlemeye çalışıyorlar. Milletimizin mütevazı sofralarına misafir oluyor, giderken de reklam afişlerini yanlarında götürmeyi ihmal etmiyorlar, sonra da sosyal medya platformlarında boy boy paylaşıyorlar; hâlbuki, milletin sofrasından eksiltlen gıda enflasyonunun temel sebebi bu iktidarın ta kendisidir. Bir gazeteci dönemin Başbakanı Erbakan Hocamıza "Sizi vatandaşın sofrasında göremedik." diye sorar. Hocamız "Bir Başbakan göreve geldiğinde vatandaş sofrasına birkaç çeşit daha koyabiliyorsa o Başbakan her akşam vatandaşın sofrasındadır." diye cevap verir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - İşte, olması gereken budur. Bugün eğer vatandaşın sofrasını dert edinseydiniz bu tür şovlara ihtiyaç duymazdınız. Milyonlarca vatandaşın sofraya kuramadığı bir ülkenin iktidarısınız siz. İftar çadırı kuyruğunda misafir ağırlayamadığı için mahcup, torununa harçlık veremediği için boynu bükük, yalnızlığa itilen milyonlarca emekli var. Sizin iktidar olmadığınız bir denklemde daha müreffeh bir Türkiye mümkündür.

Bu doğrultuda, verilen önergayı önemli buluyor ve destekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ramazan ayının tüm İslam âlemi için hayırlara, coğrafyamızda ve dünyamızda barışa, kardeşliğe ve eşitliğe vesile olmasını diliyorum.

Ancak bugün ülkemizde yaşanan eşitsizliklerin sonucu olan enflasyon, derin yoksulluk ve toplumun gıdaya erişememesi üzerine konuşacağım. İktidarın çizdiği pembe tablolar ile sokağın, pazarın, mutfağın yangın yeri olduğu gerçeği arasında devasa bir uçurum var. Son Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nda yurttaşlar "Ülkenin en önemli sorunu hayat pahalılığıdır." demiş. Yani TÜİK'in manipülatif verileri dahi bu hakikati artık gizleyemiyor.

Şimdi, mübarek ramazan ayındayız. Azınlıktaki zenginler şatafatlı iftar sofralarına otururken belediyelerin kurduğu iftar çadırlarının önünde kuyruklar oluşuyor. Yağış, kar, soğuk demeden herkes saatler öncesinden o kuyruklarda beklemeye başlıyor. Bu kuyruklarda bekleyenler çoğunlukla emekliler ve asgari ücretliler yani açlık sınırının 30 bin lirayı aştığı bir ülkede 20 bin liralık maaşı reva gördüğünüz emekliler. Şimdi, bir emekli yurttaşımız içinde bulunduğu cendereyi şöyle haykırıyor: "20 bin lira alıyorum, kirayı ver, faturayı ver, elde var sıfır." Bir diğeri ise "Böyle giderse yılın on iki ayı oruç tutuyoruz." diyerek açlığın ulaştığı boyutları yüzümüze çarpıyor ve aslında yılın her günü tek öğün beslenmek zorunda kaldığını haykırıyor. Bir pazarcı esnaf, yurttaşın artık kiloyla değil taneyle alışveriş yaptığını söylüyor. 80'li yıllarda bile et alırken düşünmediğini ancak bugün çeyrek kilo kıyma ya da bir dilim pastırmayı hayal bile edemediğini söyleyen yurttaşlar var.

Şimdi, ramazanın en önemli sembollerinden biri ramazan pidesi, sofraların vazgeçilmezi; sofralarda olması ne mümkün, tanesi 35 lira olmuş. Hurma, hurma! Artık lüks tüketim sayılıyor yani durum bu hâlde. Sayın milletvekilleri, bu tablodan en çok çocuklar etkileniyor. Kadın iradesini hiçleştirerek, kürsülerden "en az 3 çocuk" hamasetine devam ederken, mevcut çocukların karınlarını doyurmaktan aciz bir sistem yarattınız. Derin Yoksulluk Ağı'nın verilerine göre, anneler çocuklarının beslenme çantasına yiyecek koyamadığı için çocuklar utançlarından okula gitmek istemiyorlar. Çocuklarda yetersiz beslenmeye bağlı bodurluk oranı yüzde 5,5 gibi tehlikeli ve geri dönüşü olmayan bir eşiğe ulaştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ADALET KAYA (Devamla) - Bitiriyorum.

Okulda olması gereken çocuklar yoksulluk nedeniyle ucuz iş gücü olarak çalıştırılmakta. Gıda krizinin sebebi, iktidarın iddia ettiği gibi, fırsatçılar değil; sorun, yapısal ve siyasidir. Yirmi iki yıldır ekonomide "reform" adı altında yapılan her düzenlemeyle toplumu ne yazık ki sefaletle sürüklediniz. Uygulanan ekonomi politikalarıyla yük hep yoksulun, emekçinin sırtına bindirildi.

Bizler DEM PARTİ olarak diyoruz ki: Gıda hakkı temel bir insan hakkıdır. Çocukların okula aç gitmediği, emeklilerin iftar çadırı kuyruklarında onurlarının zedelenmediği, yurttaşın gıdaya adilce erişebildiği bir düzeni kurmak zorundayız. Bu Meclis araştırma komisyonunun kurulması, halkın sofrasındaki yangını söndürmek adına atılacak ilk adımdır ve hayati önemdedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Gülcan Kış'a ait.

Sayın Kış, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, gıda fiyatlarındaki artış bir ekonomi başlığı değildir. Bu artış, ülkeyi kimin yönettiği ve kimin bedel ödediğini gösteren en çıplak göstergedir. "Fiyatlar neden artıyor?" sorusuna cevap bulmadan hiçbir şey çözülmez, çözülemez de.

Biliyorsunuz, dünya büyük bir kriz yaşadı, pandemi oldu, savaşlar oldu ama gelineen noktada enflasyon birçok ülkede gerilerken ülkemizde tırmanmaya devam ediyorsa bunun adı küresel kriz değil, yönetememe hâlidir. Türkiye, gıda enflasyonunda Avrupa'da 1'inci, dünyada ise 4'üncü sırada. Bu tabloyu ne mevsim şartlarıyla açıklayabilirsiniz ne de dış güç masallarıyla, bu tabloyu açıklayan tek şey var, o da hukuksuzluk ve adaletsizliktir. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü bu ülkede güven yok, güven duygusunun olmadığı yerde üretim olmaz, yatırım olmaz, fiyatlar da düşmez. İktidar sıraları isterse bu kürsüden sayfalarca kitap cümlesi kurabilirler; ekonomi şöyle iyi, böyle iyi diyebilirler ama ben size vatandaşın ne yaşadığını anlatayım, belki o zaman canınız daha çok yanar. Hafta sonu Mersin'de semt pazarını dolaştım. Eskiden pazarcılar koca koca fiyat etiketleri asarlardı, şimdi tezgâhlarda "Kredi kartı geçerlidir." yazıyor. Bu, yoksulluğun AKP tarafından nasıl normalleştirildiğinin açık bir itirafıdır. Bakın arkadaşlar, bu ülkenin en büyük banknotuyla bir demet tere otu bile alınamıyorsa -altını çiziyorum, tere otu- ve fiyatı 250 TL'ye dayanmışsa ortada açık bir sistem sorunu vardır. 1 kilogram salatalık 190 TL'ye ulaşmış, 190 TL, salatalık bu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - O da Mersin'de.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Bu, yalnızca pahalı bir sebze değildir; bu, çöken tarım politikasının ağır bir bedelidir.

Değerli milletvekilleri, üretim ayağımız çökmüştür. Gübre pahalı, mazot pahalı, yem pahalı; çiftçi tarlasını süremez hâle gelmiştir. Üretim bu kadar baskı altındayken tüketiciye ucuz gıda vaadi vermek ya cehalettir ya da bilinçli bir aldatmadır. Üstelik zam yağmuru durmadan da devam ediyor. Bakın, bugün mazota yine zam geldi. Mazot fiyatı 61 TL'yi geçti. Çiftçi bu maliyetle tarlasını nasıl sürecektir, soruyorum sizlere. Mazota gelen her zam tarladan sofraya kadar her ürüne yeni bir zam olarak da yansımaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kış, lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Siz üretimi değil, zam üretimini destekliyorsunuz. Bu nedenle gıda krizi de bir sonuç olarak karşımızda duruyor. Asıl sorun, tarımı bitiren, üreticiyi yalnız bırakan, tüketiciyi borca mahkûm eden sizin siyasi tercihlerinizdir.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu ülkede insanlar sabrının sınırında yaşıyor artık değerli arkadaşlar ama unutmayalım, bir hesap günü de var. O hesap günü geldiğinde 28.075 TL'yi çok gördüğümüz asgari ücretlinin de "20 bin TL size yeter." dediğiniz emeklinin de iki eli yakanızda olacaktır. O hesap sandıkta görülecektir ve o gün geldiğinde bu kötü düzenin bedelini bu ülkenin emekçisi değil, bu düzeni kuran sizler ödeyeceksiniz.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Milleti aç koydular, aç. 50 milyon kişi yoksulluk sınırı altında yaşıyor.

BAŞKAN - Sayın Kış, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili Adem Korkmaz'a ait.

Sayın Korkmaz, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Adem Hoca, yine zor iş vermişler sana. Neyini savunacaksın bu gıdadaki fiyatların?

AK PARTİ GRUBU ADINA ADEM KORKMAZ (Burdur) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; az önce yapılan konuşmalarda da genellikle gıda fiyatları ve tarımsal üretimin yapısı üzerine değerlendirmeler yapıldı. Tabii, bu değerlendirmeler görece farklı açılardan yapılabilir ancak biz mesele hepimizi ilgilendiren, vatandaşımızın günlük hayatına doğrudan temas eden gıda meselesi, tarım meselesi olunca da her türlü değerlendirmeye, görüşe ve fikre elbette açık durumdayız ancak bu tür konuları değerlendirirken fotoğrafın bütününe bakmak gerekiyor ve bütüncül bir perspektif ortaya koymak gerekiyor.

Öncelikle, iktidara geldiğimiz günden bu yana hayvansal ve bitkisel üretimin sürdürülebilirliğini temel bir öncelik olarak ortaya koyduk, bu şekilde bir yaklaşım geliştirdik; üreticiyi destekleyen ve maliyetleri azaltan yapısal adımları kararlılıkla hayata geçirdik. Bu kapsamda, sadece geçtiğimiz yıl büyükbaş hayvan varlığımız yüzde 4,3; küçükbaş 5,4; kümes hayvanı varlığı 2,6 oranında artmıştır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Yanlış bilgi Hocam, onu sen de tekrarlama. Şap hastalığı oldu, o kadar hayvan kesime gitti; o bilgi bile yanlış.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Daha geniş bir perspektiften bakıldığında ise hükümetlerimiz döneminde hayvan varlığında yüzde 50 ila yüzde 70 oranında artışlar sağlanmıştır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 13 milyona düştü hayvan varlığı büyükbaşta.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Bu artış yalnızca hayvan varlığıyla ilgili değildir. Bugün, Türkiye yaklaşık 24 milyon hektarlık işlenen tarım ve güçlü üretim kapasitesiyle 86 milyonluk nüfusun ve ayrıca da ülkemizdeki yıllık 60 milyondan fazla turistin de gıda ihtiyacını karşılayan güçlü bir tarımsal üretim kapasitesine sahiptir.

Tarım sektörümüz, gıda sektörümüzle birleşerek özellikle tarımsal üretimde net dış ticaret fazlası veren ve Türkiye'nin cari dengesine önemli katkısı bulunan sektörlerimizin başında gelmektedir. Bu anlamda, üretimi önceleyen ve çiftçisini destekleyen politikaların somut sonucu olarak bunu ifade edebiliriz.

Zaman zaman belli ürünlerde ithalat ihtiyacınız olabilir ama burada mesele ithalat-ihracat dengesinde net ihracatçı olduğumuzdur ve Türkiye'nin yıllardır net tarımsal ihracat fazlası veriyor olmasıdır.

Elbette, üretim kadar piyasadaki istikrar ve vatandaşımızın alım gücünün korunması da önemlidir. Ramazan ayı münasebetiyle işte, marketlerde ve pazarlarda fahiş fiyat artışları yapıldığı gibi birtakım söylemler de var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Çoğu AK PARTİ'li o marketlerin.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Ancak coşkuyla kutladığımız ramazan ayı münasebetiyle vatandaşlarımızın sofrasını korumaya yönelik adımlar kamu kurumlarımızın koordinasyonunda da yoğun bir şekilde sürdürülmektedir.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Zamlar nasıl oluyor peki, zamlar nasıl oluyor?

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Ticaret Bakanlığımızın sektör temsilcileriyle yürüttüğü görüşmeler neticesinde indirim kampanyaları kapsamında önemli mutabakatlar sağlanmış, birçok zincir market temel gıda ve et fiyatlarında sabitlemeyi devreye almış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ben Ankara'da bulamadım öyle bir market.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - İsimlerini vererseniz biz de bakalım, bir alalım. Hangi marketler, hangi marketler?

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Ülkemizin öncü perakende zincirlerinden bazıları şubat ayı içerisinde 100 temel gıda ve temizlik ürünü vatandaşlarımıza geçen yılın fiyatlarıyla sunacağını açıklamıştır.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - İş olsun diye konuşuyorsunuz ya.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Yine, Et ve Süt Kurumu aracılığıyla piyasaya arz edilen ürünlerde fiyat istikrarı da sağlanmış.

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Hangi ürünlerde? Bir söyleyin de biz de alalım. Hangi marketlerde? İsmi söyleyin de alalım. Vcdansızlık etmeyin ya!

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Kıyma 485 lira, kuşbaşı 510 lira, tranç 535 lira, kontrfile 900 lira, antrikot 1.000 lira, bonfile 1.200 lira seviyesinde sabitlenmiş; tereyağı ise 384 lira olarak sabitlenmiştir. Yani şu anda Ankara ve İstanbul başta olmak üzere PERDER'e üye marketlerde bu fiyatlarda et tedariki ve sunumu yapılmaktadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bin liranın altında et yok hocam.

ADEM KORKMAZ (Devamla) - Ayrıca, yine, benim daha bugün sahadan aldığım... Burdur Güç Birliği Et Kombinasi'nda da yaklaşık bir aydır et kesim fiyatında herhangi bir değişimin olmadığını, vatandaşımızın da güvenli gıdaya ulaşımı konusunda herhangi bir sıkıntısının olmadığını ifade eder, hepimize saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kesim 610 lira.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bir baksaydık kabul edip ne var, ne yok, fiyatlar nasılmış diye. Mazotun 61 lira olduğu yerde gıda ürünü ucuz olur mu ya!

BAŞKAN - Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, Türkiye'deki İŞİD yargılamalarındaki cezasızlık pratiklerinin araştırılması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/2/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

24 Şubat 2026 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından (16656 grup numaralı) Türkiye'deki İŞİD yargılamalarındaki cezasızlık pratiklerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/2/2006 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'e söz veriyorum.

Sayın Eren, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ Grubumuzun önerisi adına söz almış bulunuyorum.

Önergemizde Orta Doğu halkları olmak üzere dünya halklarının başına gelmiş en büyük felaketlerin failerinden olan İŞİD'lilerin Türkiye'deki yargılamalarındaki cezasızlık pratiğinin araştırılmasını talep ediyoruz.

Değerli milletvekilleri: İŞİD Irak'ta, Suriye'de, Orta Doğu'da, Avrupa'da ve dünyanın birçok yerinde katliam yapan, kadınları ve çocukları kaçırpı köleleştiren, sivilleri hedef alan, vahşi cinayetleri işlemekten çekinmeyen ve Ezidi halkına karşı soykırım yapan bir örgüttür. Suruç'ta 33 düş yolcusunu, Ankara'da 104 barış ve demokrasi talep eden emekçi yurttaşımızı katleden, Diyarbakır'da HDP'nin mitingini, Antep'te bir Kürt düğününü kana bulayan ve son olarak Yalova'da 3 polisi katleden İŞİD, bizatihi örgütlü, planlı ve sistematik hareket eden bir örgüttür.

Peki, bu kürsüden soruyoruz: Bu kanlı örgülle Türkiye gerçekten siyasi, ideolojik ve hukuki anlamda yüzleşti mi, yüzleşiyor mu? Soruyoruz: Kaç İŞİD'li insanlığa karşı suçlardan mahkûm olmuştur? Bugüne kadar kaç İŞİD sanığı kesinleşmiş mahkûmiyet almıştır? Kaç davada soykırım değerlendirilmesi yapılmıştır? Bu soruların bir an önce cevaplanmasını bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de İŞİD üyeleri kiliseye günah çıkarmaya gider gibi mahkemelerde günah çıkarıp sonra da rahatça çıkabiliyorlar. Katliamlardan, soykırımlardan, tecavüzlerden değil, basit birer örgüt üyeliğinden yargılanıyorlar. Şimdi soruyorum: İşledikleri suçlar arasında öldürme fiili var mı? Var. Kadınları köleleştiriyorlar mı? Köleleştiriyorlar. Hapse atıyorlar mı?

Atıyorlar. Tecavüz ediyorlar mı? Ediyorlar. İnançtan ve etnik kökeninden kaynaklı olarak kitlesel katliam yapıyorlar mı? Yapıyorlar. Peki, hem bizim iç hukukumuzda hem de uluslararası hukukta "insanlığa karşı işlenmiş suç" olarak tanımlanan bu suçlardan dolayı yapılan yargılamalarda hem Diyarbakır hem Suruç hem Ankara hem Antep'le ilgili verilmiş tek insanlığa karşı suçtan dolayı ceza var mı? Hayır, tek bir ceza yok. Peki, yapılan yargılamalarda bu IŞİD'lilerin uluslararası bağlantıları araştırılıyor mu? Hayır. Ülke içerisindeki, devlet içerisindeki ilişkileri araştırılıyor mu? Hayır. Yurt dışında işlemiş oldukları suçlar Türkiye'de yargılandıkları dosyalara dâhil ediliyor mu? Hayır, hiçbir yapılmıyor, devlet içerisindeki bağlantıları araştırılmıyor. Sadece ve sadece ne yapılıyor? Sıradan, yakalanan kişinin şahsi durumuyla sınırlı olmak üzere veya o suçla sınırlı olmak üzere yargılama yapılıyor. Şimdi, sorun tam da bu, şu an yargılanan, yargılamaları devam eden ve iadesi söz konusu olan IŞİD'lilerin gerçekten yargılamaları yapılacak mı? Bu bahsettiğimiz çerçevede yargılamaları yapılacak mı? Etkin, bütünsel, bütünlüklü olarak etkili soruşturmalar, yargılamalar yapılacak mı? Hayır, yapılmayacak. Buna ilişkin kaygımız yüksektir. Tam da bu kaygıdan dolayı diyoruz ki: Bu araştırma önergemizin kabul edilmesi lazım.

Değerli milletvekilleri, şimdi, IŞİD yargılamalarıyla ilgili çok önemli bir davadan bahsedeceğim. Bakın, Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesinde bir yargılama yapılıyor. Irak'ta alıkonulan bir kız çocuğunun internet üzerinden satışı yapılıyor, bunun faili yakalanıyor, bununla ilgili bir dava açılıyor. Ama davada ne yok? Davada bu IŞİD'li yok, adli kontrol kararı bile verilmiyor. Duruşmalara gelmiyor, nerede olduğunu bilmiyoruz. Bu kişi aramızda da dolaşıyor olabilir. Yarın öbür gün herhangi bir yerde kendisini patlatabilir de; kim bilir, belki Suriye'de, Irak'ta Kürtlere karşı, Ezidilere karşı bir cephede de savaşıyor olabilir. Dolayısıyla, sayın milletvekilleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SERHAT EREN (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; işte IŞİD'liler böyle korunuyor. Sadece demokratik siyaset yapan gazeteciler, akademisyenler, hukukçular, siyasetçiler, belediye başkanları on yıl, on beş yıl boyunca cezaevinde dururken insanlığa karşı suç işlemiş bu katillerin aramızda dolaşıyor olması bu ülkeye yapılan en büyük kötülüktür.

Diyoruz ki: Gelin, bu IŞİD'ileri doğru düzgün yargılayalım, hukuka uygun bir şekilde yargılayalım, bütünlüklü yargılayalım, etkili bir şekilde yargılayalım; gelin, bu araştırma önergemizi hep birlikte kabul edelim.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a ait.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; 3 Kasım 2002 tarihinde seçim oldu, 1 Mart 2003'te -dört ay sonra- tezkere reddedildi, 20 Mart 2003'te Adana İncirlik'ten kalkan uçaklar Bağdat'ı bombaladı, Irak işgal edildi. Büyük Orta Doğu Projesi (BOP) Eş Başkanlığı çevresinde çanak tutulan bu işgal sonucunda belli olaylar oldu; bunlardan biri de Ebu Gureyb Hapishanesinde yaşanan işkenceler. Bunun sonucunda CIA ve MOSSAD iş birliğiyle sosyolojik taban bulan bir yapı ortaya çıktı; işin her şeyden önce merkezine inmek durumundayız. Bütün terör örgütleri insanlık için tehdittir.

Önergede insanlığa karşı işlenen suçların cezalandırılması isteniyor; El Hak, doğrudur ama AK PARTİ iktidarı Uluslararası Adalet Divanı tarafından bile mahkeme kararlarıyla tespit edilmiş, tescillenmiş olan İsrail'in Gazze'de işlediği soykırıma karşı ağızını açmıyor. Kendi kendini sosyal medya hesaplarından ifşa eden o katil, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı askerlere karşı bile hiçbir yaptırım uygulanmıyor; sorgulama, gözaltı hiçbirini yaptırılmıyor. Onun için de AK PARTİ iktidarı için terörün anlamı şu: "AK PARTİ'ye yararı mı var, zararı mı var; AK PARTİ'nin yanında mı, karşısında mı?" Dün savaş ilan ettiği bir kurumla bugün canciğer dost pekâlâ olabilir çünkü siyasi konjonktür bunu gerektirmiştir. Dün beraber yürüdükleri, aynı yağmur altında ıslandıkları kimselere ramazan günü, sahur vakti operasyonlarıyla on yıl sonra, hâlen pekâlâ terör operasyonu yapmaktan çekinmemektedir.

Değerli milletvekilleri, onun için, devlet güven vermelidir. "Benim Mısır'la aram iyi olsun, Özbekistan Hükûmetini kızdırmayayım, Çin'le karşı karşıya gelmeyeğim." diye Müslüman Kardeşler mensuplarını uçağa bindirip teslim edersen, Özbek âlimi sınır dışı edersen, Uygurları sınır dışı edersen sana güven olmaz, senden adalet beklenmez. Onun için adaletin olmadığı bir yerde de hiçbir şekilde güven olmaz. Bizim her şeyden önce ülkede adaletin tesisi için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bakın, bugün ülkemizde bir göç politikası uygulanıyor, gününbirlik politikalarla Avrupa'ya karşı pazarlık yapılıyor. Ülkemiz âdeta bir göç toplama kampı hâline getirildi. Avrupa Birliğinden milyarlarca para alınırken bir taraftan da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı parayla satıldı. Böyle ülke yönetimi asla olmaz.

Bugün bahsedilen gruplarla ilgili gerçekten çok ciddi sorunlar var ama bu sorun bu Meclis kürsüsünde tartışılacak bir sorun zannediyorum değil; elbette bir komisyon kurulup bunun düzgünce, adilce, geleceği planlayacak şekilde çözülmesi gerekir. Bir taraftan mağduriyetler, bir taraftan insanlık dışı olaylar, hepsinin iç içe girdiği bir dönemde biliyorum ki iftar vakti yine "Yok." diyecekler.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Hakan Şeref Olgun'a aittir.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; IŞİD yargılamalarına ilişkin olarak Türkiye'de cezasızlık pratiği bulunduğu ve etkin bir mücadele yürütülmediği iddia edilmektedir. Her şeyden önce şunu açıkça ifade etmek gerekir ki Türkiye Cumhuriyeti devleti IŞİD başta olmak üzere tüm terör örgütleriyle mücadele eden bir ülkedir. Binlerce yabancı teröristi sınır dışı etmiş, yüzlerce operasyon gerçekleştirmiş ve çok sayıda örgüt mensubunu yargı önüne çıkarmıştır. Terörle mücadele konusunda samimiyet testi yapılacaksa bu test seçici bir bakışla yapılamaz. IŞİD'e karşı hassasiyet gösterilirken Suriye'nin kuzeyinde faaliyet gösteren ve PKK'nın uzantısı olduğu uluslararası raporlara da yansıyan YPG yapılanmasına karşı aynı netlik gösterilmezse burada ciddi bir çifte standart vardır. "YPG/DSG" adı altında faaliyet gösteren yapı Türkiye açısından açık bir ulusal güvenlik tehdididir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Yalova'da IŞİD'i öldüren polisi de anlat!

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Bu yapıyla organik bağı bulunan PKK kırk yılı aşkın süredir ülkemize ağır bedeller ödetmiştir. Dolayısıyla Türkiye'nin sınır güvenliğini sağlamak amacıyla yürüttüğü tüm operasyonlar kime karşı yapılırsa yapılsın meşrudur.

Terörle mücadele ideolojik tercihlere göre parçalara ayrılarak yürütülemez. İnsan hakları elbette evrenseldir ancak insan haklarını savunurken Türkiye'nin güvenlik hakkı da yok sayılamaz. Bizim yaklaşımımız nettir: Terörün her türüsüne karşıyız, IŞİD'e de karşıyız, PKK'ya da karşıyız, YPG'ye de karşıyız. Türkiye Cumhuriyeti devletin terörle mücadelesi bir tercih değil, iktidarda kim olursa olsun anayasal bir zorunluluktur.

Yine, bu mücadele yapılırken söz konusu bölge ülkelerinde yargılanan ve tutuklu bulunan Türk vatandaşlarımızın durumu konusunda da hassasiyet gösterilmelidir. Bu vesileyle, daha önce dile getirdiğim bir durumu bu kürsüden bir kere daha sorma ihtiyacı hissediyorum: On dokuz aydır Irak'ta taksirli bir suçtan tutuklu bulunan Türk vatandaşı Süleyman Sürmeli, Irak mahkemesince 31 Aralık 2024'te iadesine hükmedilmesine ve ülkeye dönmesi yönünde rızasını açıklamasına rağmen dosyası hâlâ Irak Dışişleri Bakanlığında tutuluyor. Türkiye'ye iade edilse mevzuat gereği geldiği gün tahliye olacak bir Türk vatandaşı başka bir ülkenin nezarethanesinde rehin gibi tutulurken Türkiye Cumhuriyeti ne yapıyor? O zaman da sormuştuk, Süleyman Sürmeli neden tutuluyor? Türkiye kimden çekiniyor? Yoksa Irak'ın Türk vatandaşlarını IŞİD iddiaları üzerinden siyasi pazarlık aracı yaptığı iddiaları doğru mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - "Türkiye, IŞİD suçlularını iade etmediği için Irak da Süleyman'ı rehin durumda bekletiyor, iade etmiyor." şeklinde gayriresmî verilen bilgiler gerçek mi?

Değerli milletvekilleri, terörle mücadelede çifte standart olmaz. Devlet ciddiyeti hem güvenliği sağlamak hem de vatandaşın hukukunu korumakla ölçülür. Biz ne teröre göz yumarız ne de bir Türk vatandaşının başka bir ülkede hukuki belirsizlik içinde tutulmasına sessiz kalırız.

Bu soruların cevabı verilmeden, bu çelişkiler giderilmeden sağlıklı bir tartışma yürütülemez diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Biz "terör örgütü" dedikçe onlar hop oturup hop kalkıyorlar ya!

BAŞKAN - Sayın Olgun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'e aittir.

Sayın Ünver, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tüm dünyada ve özellikle Suriye'de olduğu gibi Türkiye de terör eylemlerinde büyük can kayıpları vererek IŞİD terörünü yaşadı. Suruç'ta, Ankara'da, Atatürk Havalimanı'nda, Sultanahmet Meydanı'nda, Gaziantep'te, İstanbul'daki bir gece kulübünde çok sayıda yurttaşımız IŞİD tarafından katledildi. Son olarak Yalova'da IŞİD operasyonunda 3 polisimizi şehit verdik. Son zamanlarda tutuklu IŞİD üyelerinin Türkiye'ye getirileceği iddiaları gündeme gelince Türkiye'nin IŞİD mensuplarına karşı yargısal uygulamaları ve güvenlik politikaları boyutuyla tutumu haklı olarak tartışılır, konuşulur olmuştur.

Türkiye'de her kesimin dile getirdiği cezasızlık algısı hatta olgusu önemli bir yargı sorunudur. Biliyoruz ki suç olan eylemi gerçekleştiren fail hak ettiği cezayı gecikmeden ve en hızlı şekilde almaz ise bu, adalete olan inancı yok eder. Ceza adaletinin sağlanması yaygınlaşan cezasızlık olgusunu da bertaraf etmenin tek yoludur. Maalesef ki Türkiye'de AKP iktidarında bu sağlanamamaktadır. Bilelim ki suç işleyen fail hak ettiği cezayı almaz ise bu, failin sırtının sıvazlanması anlamına geliyor. Birçok suçun yanı sıra dini istismar eden terör örgütleri söz konusu olunca bu hususta oluşan şüpheler hiç de haksız değildir. İktidar çevrelerince FETÖ'nün ilk başlarda nasıl, 15 Temmuzdan sonra nasıl değerlendirildiği; yine IŞİD'in ilk yıllarda yaşanan önceki hoşnutsuzlukların, öfkelerin doğurduğu reaksiyon olarak görüldüğü hepimizin malumu. Örnek kabîlinden 2016'da yaşadığımız acı bir olayı hatırlayalım. 2 askerimiz Fethi Şahin ve Seftir Taş'ın yakılarak şehit edildiklerine dair video internette yayımlanınca hepimiz dehşete düşmüştük. Bu vahşetin hesabının en hızlı şekilde sorulmasını bekledik. Uzun süre ilgililer ve yetkililer kamuoyuna karşı durumu açıklayıcı bir tutum almadılar. Bu arada, infazın fetvasının IŞİD'in kadısı olarak bilinen Jamal Abdul Rahman Alwi tarafından verildiği ileri sürüldü; sonra, bu isim Türkiye'ye yerleşti, Gaziantep'te bir kuşçu dükkânı açtı. IŞİD'in kanlı kadısı Gaziantep'te kanarya satarak hiçbir şey olmamış gibi hayatına devam etmeye başladı. Bir ihbar üzerine tesadüfen yakalandı. 18 Haziran 2020'de tutuklanıp IŞİD yöneticiliğinden dava açıldı, dokuz ay sonra da adli kontrolle tahliye edildi. Durum basına yansınca 18 Eylül 2021'de yeniden tutuklandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) - Açılan yeni davayla Anayasa'yı ihlal ve 2 kişiyi öldürmek suçundan 3 kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırıldı.

Yalova'da 3 polisimizi şehit eden IŞİD teröristleri de tutuklanıp yedi ay sonra serbest bırakılmışlardı. Bu teröristlerden birinin tutuklandıkları dosyadaki ifadesinde polisimize ve Cumhurbaşkanına "kâfir" dediği, Türkiye Cumhuriyeti'ni şeriat dışı, askerlik ve oy kullanmayı da küfür olarak nitelediği basına yansdı. Hâl bu iken bu teröristler nasıl serbest bırakıldılar ve tahliye edildiler? O zaman şu sorular hiç de haksız değil: Getirilecek IŞİD mensupları kim? Türkiye'ye getirildiklerinde hak ettikleri şekilde yargılanacaklar mı? İnsanlığa karşı işledikleri suçlardan, sistematik katliamlardan uluslararası suç boyutuyla cezalandırılacaklar mı?

Bu nedenle, öneriye uygun olarak Meclis araştırması açılmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ünver, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'a aittir.

Sayın Arslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Başı rahmet, ortası mağfiret, sonu cehennem azabından kurtuluş olan ramazan ayının tüm insanlığa hayırlar getirmesini diliyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımız tarafından yayınlanan ramazan genelgesi bu milletin ruh köküne, tarihsel hafızasına, medeniyet iddiasına uzanan açık bir irade beyanı olmuştur. Bu anlayışı çocuklarımızla buluşturmak bir dayatma değil, kökleriyle bağını koparmayan bir nesil yetiştirmenin vicdani, tarihî ve millî sorumluluğudur. Bu anlamlı vizyonun mimarı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere emeği geçenlere ve Millî Eğitim Bakanımız Sayın Yusuf Tekin'e şükranlarımı ifade ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir; terörle mücadelesi sınır ötesinde ve ülkemizde hukukun çizdiği çerçevede yürütülmektedir. Terör nereden gelirse gelsin, kimden gelirse gelsin terör örgütlerine uygulanacak mevzuat bellidir; teröristin kimliğine, etnik yapısına, siyasi düşüncesine göre bir uygulama yoktur. DEAŞ'la devlet olarak en kapsamlı, en etkili mücadeleyi yürüten ülke Türkiye'dir. Bu uğurda sınır ötesinde, yurt içinde, uluslararası arenada kararlı bir mücadele ortaya konulmuş, DEAŞ'ın başı ezilmiştir. Türkiye'nin bu uğurdaki mücadelesinin hafife alınmasını hiçbir vicdan kabul etmez. DEAŞ'la en büyük mücadeleyi veren ülkemizi farklı bir konuma yerleştiren önergedeki ifadeleri kabul mümkün değildir.

Terörle mücadele söz konusu olduğunda netiz; Türkiye Cumhuriyeti, hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde hem vatandaşının can ve mal güvenliğini korumak hem de temel hak ve özgürlükleri güvence altına almak için büyük bir mücadele ortaya koymaktadır. Güçlü bir demokrasi aynı zamanda güçlü bir kamu düzeniyle mümkündür, bunun dışındaki arayışlar Türkiye'ye fayda değil, zarar getirir.

Önergede dile getirilen bazı iddiaların ülkemizin uluslararası alandaki mücadelesini zayıflatacak bir dil içerdiğini de üzülerек görüyoruz.

Türkiye, bulunduğu coğrafyada çok boyutlu tehditlerle karşı karşıyadır. Sınır güvenliğimizden enerji arz güvenliğine, düzensiz göçten bölgesel istikrarsızlıklara kadar pek çok başlıkta yoğun bir mücadele yürütülmektedir. Böyle bir tabloda devletimizin kurumlarını töhmet altında bırakmak sorumlu bir siyaset anlayışı değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Bizim önceliğimiz, 85 milyon vatandaşımızın birliğini, kardeşliğini ve huzurunu korumaktır. Etnik kimliği, inancı, yaşam tarzı ne olursa olsun her bir vatandaşımız bu devletin eşit ve onurlu bir ferdidir; ayrıştıran değil, birleştiren bir dili esas almak zorundayız. Siyaset, toplumu kutuplaştırma değil, ortak paydada buluşturma sanatıdır.

Sözlerimi Hazreti Mevlâna'nın bir sözüyle bitirmek istiyorum: "Küsmek ve darılmak için bahaneler aramak yerine sevmek ve sevilmek için çareler arayalım."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, emeklilere yönelik, sosyal devlet ilkesi gereğince hem emekli maaşlarında hem de bayram ikramiyelerinde gerekli iyileştirmelerin bir an önce yapılması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 24 Şubat 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

24/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/2/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili, Grup Başkan Vekili Murat Emir tarafından, emeklilerimize yönelik, sosyal devlet ilkesi gereğince hem emekli maaşlarında hem de bayram ikramiyelerinde gerekli iyileştirmelerin bir an önce yapılması amacıyla 24/2/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 1720 sıra no.lu Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 24/2/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'e söz veriyorum.

Sayın Meriç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün söylenecek çok az söz var. Birçoğunuz niyetlisiniz, Allah kabul etsin diyorum her şeyden önce ve birazdan gideceksiniz iftar sofralarına oturacaksınız, iftarınızı açacaksınız ve Cenab-ı Allah'a dua edeceksiniz "Rabb'im bize verdiğin nimetler için sana şükürler olsun." diye ama maalesef ibadet sadece bu değil. Tuttuğunuz oruçların size mana olarak katması gereken duygular maalesef sadece bu olmamalı ama milyonlarca emeklimiz inanın, samimiyetle söylüyorum, kendi evinde iftarını nasıl açacağını ki canının istediği yemekle değil, maalesef kâğıda kaleme rakamlar yazarak "Neyle açacağım? diye günlerini, haftasını ve bu mübarek ayı geçirmek zorunda kalıyoruz. Eğer siz bu

emekli hemşehrilerimizi, milletimizi düşünemeyecekseniz, düşünmüyorsanız, kusura bakmayın ama ben kendi adıma söyleyeyim, bir şey söylersem canınız sıkılır, yaptığımız ibadetlerin Allah katında kabulü de çok zor diye düşünüyorum çünkü her ibadet insana bir şeyler nasip etmeli. Öyle değil mi Sayın Grup Başkan Vekilimiz? Yaptığımız ibadetlerden insani olarak bir şey almak zorundayız. Cenab-ı Allah'ın bizim yaptığımız her ibadette bir şeyleri düzeltmemiz gerektiğini, insani değerlerimizin bir şekilde farkına varmamız gerektiğini söyleyen bir dine mensupsunuz ama sizler kusura bakmayın -bu yaptığınız ibadetlerin sonucunda- emeklileri kendi iftarını açamayacak şekilde yoksulluk sınırının altına, açlık sınırının altına maalesef mahkûm ettiniz.

Bakın, gelin, bu ucube sistem olan başkanlık sisteminin bize getirmiş olduğu bu emekli ikramiyelerinin ve maaşlarının halkı bu kadar eziyet içerisinde geçinmeye zorladığı bir sistemden hep beraber kurtulalım. Bu, hepimizin vicdani olarak sorumluluğudur, bu vatana, bu millete bir sorumluluğumuzdur. Ben, inanın, bir Türk evladı olarak, bir milletvekili olarak, bir kardeşiniz olarak bunlardan gerçekten çok büyük rahatsızlık duyuyorum, sizlerin de duyduğuna buna samimiyetimle inanıyorum. Bugün sokağa çıktığınızda bir emeklinin size şikâyet etmediğini bana söyleyemezsiniz.

Bakın, burada bizi izleyen milyonlarca emekli vatandaşımız var. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak sizin bu aldığınız emekli maaşlarının size yetmediğini, bu maaşlarla insani yaşam şartlarını size veremediğimizi açıkça söylüyoruz ve bunu kabul ediyoruz. Bunu değiştirmek için de bugün tekrar yeni bir yasanın çıkması için de elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz ama bugün birazdan yapılacak oylamada yirmi beş yıldan beri bizi idare eden, sizleri idare eden AKP Hükûmetinin, seçtiğiniz milletvekillerinin oylarıyla maalesef ret verilecek. Size diyecekler ki: "Bu maaşlar size yeter, bu açlık sınırında geçinmek zorundasınız, bu yoksulluk sınırının altında geçinmek zorundasınız, bu size yeter."

Ama ben buradan tüm emeklilere seslenmek istiyorum: Bu sizin için bir kader değildir, bu sizin çekmek zorunda olduğunuz bir kaderiniz değildir, her şey sizin elinizde. Bu sandık geldiğinde bunları size yaşatmaya mahkûm eden bu AKP Hükûmetinin bu milletvekillerine ne diyeceğinize şimdiden karar verin.

Bakın, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak diyoruz ki: Bunu yapmayın, bu emeklilerimizin maaşlarını gelin düzeltelim, bayram ikramiyelerini artıralım, insanca yaşamaları için gereken ikramiye ve maaşları düzenleyen yasayı tekrar elimize alıp kontrol edelim, edelim ki kendi emekli olan annenize, babanıza, kardeşlerinize, etrafınıza, akrabalarınıza, beraber kahvede oturduğunuz hemşehrilerinize karşı başınızı önünüze eğmeyin diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MELİH MERİÇ (Devamla) - Arkadaşlar, bu siyasi bir konuşma değildir; bu, hepimizin içini yakan, hepimizin sokağa çıktığımızda, emekliler bizim yüzümüze baktıklarında kafamızı önümüze eğdiğimiz bir pozisyondan kurtulma çabalarıdır, bu bir siyasi konuşma değildir. Milletimizin insani olarak yaşamlarını sağlayabilecek kudret bu ülkede var ama vermiyorsunuz. Bunu vermek için biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak sizin yanınızdayız. Bütün emeklilerin bütün ihtiyaçlarını giderecek hak ettikleri maaşı almaları için gereken her şeyi yapmaya biz hazırız, muhalefet milletvekillerimiz de hazır ama gelin, dik durmaktan vazgeçin, emeklileri bu sıkıntı karşısında, bu yaşam koşullarında yaşamaya mahkûm etmeyin diyorum ve Genel Kurulu sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Meriç.

Diğer söz talebi, YENİ YOL Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu grup önerisi üzerinde YENİ YOL Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, iktidar bizi burada oylarken dışarıda bu ülkenin emeklisi kirasını ödeyemediği için evinden atılıyor. Bu ülkenin emeklisi başını sokacak bir dam bulamadığı için en ucuz pansiyon köşelerinde, sağlıksız odalarda barınma savaşı veriyor. Bu tablo, iktidarın Türkiye Yüzyılı masalının acı bir iflas belgesidir.

Bakınız, bugün Türkiye'de 4 kişilik bir ailenin sadece karnını doyurabilmesi için açlık sınırı 31.224 lira. Peki, yoksulluk sınırı nedir? 111.706 lira. Peki, siz emekliye ne veriyorsunuz? Açlık sınırının biraz üstünde bir para veriyorsunuz, 5 milyon kişi 20 bin lira maaş alıyor. Bekâr bir çalışanın yaşama maliyetinin 40.541 lira olduğu bu düzende emekliyi 20 bin liraya mahkûm etmek "Sen yaşama, sen nefes alma." demektir.

Sayın Cumhurbaşkanı 2024 yılını Emekliler Yılı ilan etmişti. Evet, haklıymış, 2024 yılı emekliler için açlığın, yoksulluğun, çaresizliğin ve de sefaletin yılı oldu. Rakamlara bakın; 2002 yılında emeklilerin sadece yüzde 36,6'sı ek bir iş arıyordu, bugün ise yüzde 65,77'si ek bir iş arıyor. Bugün Türkiye'de kayıt dışı çalışanlarla birlikte 8 milyona yakın emekli, ilerlemiş yaşına rağmen ya bir tezgâhın başında ya da bir inşaat iskelesinde veya taksilerde şoförlük yaparak rızkını arıyor. Emekliyi ömrünün son baharında çalışmaya mahkûm eden bu düzen sosyal devletin bittiği yerdir.

"Emekliye kaynak yok." diyenlere buradan soruyorum: Vergilerini bir gecede sildiğiniz... Sildiniz demiştik de Mehmet Şimşek "Kimsenin vergi borcunu silmiyoruz." demişti ve ardından da biz ilave etmiştik, Sayın Erhan Usta'yla beraber şöyle demiştik: Evet, silmiyorsunuz ama bu vergi borcu olan zenginleri çağırıyorsunuz, uzlaşmayla da bunların milyon dolarlık borçlarını sıfıra indiriyorsunuz. Sonra, siz kalkıyorsunuz, davetiyeli ihaleler yapıyorsunuz. Burada yine grup önerimizde söylemiştik, kamunun masraflarını söylemiştik "2018 yılında 56 milyar olan bir şey, sadece kamu ihalelerinde kamu inşaatlarına harcanan para nasıl olur da 2024-2025 yılında 549 milyar liraya çıkar?" diyerek ama bunlara cevap veremezsiniz çünkü niye vermeyeceksiniz? Bir yandan davetiyeli ihalelerle, bir yandan garantili uçuşlarla, garantili yollarla, garantili tünellerle, garantili köprülerle, yanılma payınız yüzde 97 olan ihalelerle bu milletin parasını çarçur edip birilerine peşkeş çekiyorsunuz, sonra da emekliye "Para yok." diyorsunuz. Vallahi, billahi, tallahi bu ülkede para var ama bu ülkede para 86 milyonun, yaklaşık 76 milyonun parasını 16 milyona, 10 milyona, 20 milyona servet transferi yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Sonra da diyorsunuz ki: "Türkiye'de para yok." Türkiye'de para var, aynı zamanda Türkiye'de daha büyük paralar da olabilir. Eğer Türkiye bir hukuk devleti olsaydı, Türkiye'de hakikaten hukukun üstünlüğünün hâkim

kılındığı, üstünlerin hukukunun değil, üstünlerin hukukunun olmadığı bir hukuk devleti inşa etmiş olsaydınız buraya çok büyük yatırımcılar gelir ve bu yatırımcılarla beraber istihdam olur, bu istihdamla beraber hem turizmde hem madencilikte -ki çevreyi kirletmeyen- hem de aynı zamanda tarımda ve sanayide ve teknolojiye de çok ciddi paralar kazanırdık ve bu paralarla da... Emekliler zaten verdikleri paraları istiyorlar sizden ama siz o paraları 2005 yılında yapmış olduğunuz bir kanunla, 5510 sayılı Yasa'yla beraber onların paralarını her yıl azar azar azaltarak, onlara daha az emekli maaşı vererek, daha az emekli ikramiyesi vererek onları açlığa mahkûm etmek istiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ama nasıl ki 31 Martta emekliler size bir ders veriyse önümüzdeki yapılacak seçimlerde de emekliler sizlere bir ders verecek. O zaman göreceksiniz ve diyeceksiniz ki: "El mi yaman bey mi yaman? Hakikaten millet yamanmış." Ama iş işten geçmiş olacak diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'a ait.

Sayın Arslan, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik tablo açıkça göstermektedir ki iktidar bu ülkeye yıllarını vermiş emeklileri artık birer hak sahibi olarak değil, bir yük olarak görmektedir. Bu durum emeklilerin yaşadığı sorunların yanında ekonomik krizin de derinliğini ve yoksulluğa ulaştığı boyutu gözler önüne sermektedir. Bugün emeklilerimiz maaş zammı açıklandığında sevinemiyor çünkü gelen zam daha cebine girmeden buharlaşıyor. "En düşük emekli maaşını 20 bin liraya çıkardık." diye övünenler aslında Türkiye'yi hangi yoksulluk seviyesine getirdiklerini açıkça itiraf ediyorlar. Bu maaşlar yıllarca ödenmiş primlerin, dökülmüş alın terinin, verilmiş emeğin karşılığıdır ve bugün emekliler bu hâldeyse bunun sebebi emekliler değil, bu ülkeyi yöneten siyasi iradedir.

Değerli milletvekilleri, bayram kapıda, emekliler umutla bayram ikramiyesine bakıyor. 2018 yılında bayram ikramiyesi ilk kez verildiğinde asgari ücretin yüzde 62'sine denk geliyordu. Bugün ise aynı ikramiye asgari ücretin yalnızca yüzde 13'üne tekabül ediyor. Bu artış değil, açık bir erozyondur. 2018'de ödenen bin lira ikramiye yaklaşık 250 dolara karşılık geliyordu, günümüzde 4 bin TL olan ikramiye ise yaklaşık 90 dolar seviyesine kadar düşüyor. TÜİK tarafından yayımlanan enflasyon verilerine göre 2018 yılı başından 2026 yılı başına kadar genel fiyat seviyesi 11 kat artarken aynı yıllar arasında ikramiye yalnızca 4 kat artmış. Soruyorum buradan: Bugün konuşulan rakamlara baktığımızda, bayram ikramiyesi midir yoksa emekliye verilen bir sadaka mıdır? Bayramda çocuğa harçlık vermiyorsunuz, yaşını başını almış, ömrünü bu devlete adanmış insanlara hakkını veriyorsunuz; böyle adalet olmaz.

Biz İYİ Parti olarak diyoruz ki: Bayram ikramiyesi her yıl tartışma konusu olmasın, asgari ücretin yarısı olsun. Bugün buna ilişkin verdiğimiz kanun teklifinde de hepimizin desteğini bekliyoruz. Kanun teklifimizle amaçlanan, emekli bayram ikramiyesinin her yıl için belirlenen net asgari ücretin yarısı tutarında ödenmesini sağlayarak kalıcı bir sistem kurulmasıdır. Böylece ikramiye tutarı ekonomik koşullara göre kendiliğinden güncellenecek ve bir sosyal politika aracı hâline gelecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arslan, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Gelin, bu mağduriyeti birlikte düzeltelim. Bir kere olsun bu ülkenin emeklisine "Devletim benim yanımda." dedirtelim.

Bu nedenle, CHP'nin vermiş olduğu grup önerisini destekliyor, yüce Türk milletini ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Arslan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'ya ait.

Sayın Konukçu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Değerli milletvekilleri, AKP iktidarı tarihe faizcinin, patronların, tefecilerin, yandaşların iktidarı olarak geçecek. Bunu nereden anlıyoruz? 2026 bütçesine baktığımızda bile çok net bir şekilde bunu görebiliyoruz. Bütçede vergiler içinde kurumlar vergisinin yani patronların payı 2024'teki yüzde 52'lik seviyesinden yüzde 33'e düşürüldü. Toplam bütçenin yüzde 14,5'i faiz ödemelerine ayrıldı. Peki, bakalım... Sosyal yardım ve desteklere ayrılan tutar 917 milyar lirayla faiz harcamalarının sadece üçte 1'i oranında kaldı. Yani halkı tefecilerin eline düşürdünüz. Halktan çaldıklarınızla Türkiye'deki yetmiyor, dünyadaki faizcileri besliyorsunuz. Halktan daha çok vergi toplanırken bunun daha az kısmının doğrudan kamusal hizmetler için harcandığını görüyoruz. 2022 bütçesinde genel kamu hizmetlerine ayrılan pay yüzde 42 iken bu oran 2025 itibarıyla yüzde 29'a kadar geriledi. Gayrisafi millî hasılda emekli, yaşlılık maaşı ödemelerinin oranlarına baktığımızda 2008-2020 döneminde ortalama yüzde 5,87 olan bu oran -elimizde bu veriler var- 2022'de yüzde 3,77'ye geriledi; neredeyse yarıya geriledi.

Şimdi, kapitalist toplumlarda siyasi iktidarlar kapitalistlerden, büyük patronlardan yanadır, onlar için çalışırlar ama gerçekten sizin gibisi görülmedi. Her geçen gün yoksulluğu büyüten, halkın yarısından fazlasını açlığa mahkûm eden, yandaşı büyötmek için canhıraş çalışan saray iktidarı en büyük soyguncular çetesi olarak geçecek tarihe. Saray danışmanları 7-8 bin liralık iftar sofralarında görüntü verirken hiç utanmıyorlar, bundan siz de utanmıyorsunuz, bir uyarıda bile bulunmuyorsunuz "Bu kadar alenen yapmayın." diye. 2018'de emekli ikramiyesi bin lirayken şimdi 4 bin lira yani 3 katı artmış. Peki, gıda enflasyonu ne kadar artmış, gıda ne kadar artmış? 14 kat artmış. Yine, 2018'le kıyasladığımızda emekli ikramiyesi asgari ücrete oranla 17.500 lira olmalıydı şu anki rakamlarla. Ancak asıl olması gerekenleri söylersek emekli maaşı asgari ücret kadar, güncel rakamlarla asgari ücret 55 bin lira, emekli ikramiyesi de 1 maaş kadar olmalıdır. Bütçeden emeğin aldığı payı her geçen yıl düşürüyorsunuz. Emeklileri hayattan bezdirdiniz. Emekliler geçinmiyor, beslenmiyor, barınmıyor; izbe otellerde kalıyorlar, otogarlarda barınıyorlar, 3, 4, 5 emekli bir araya gelip bir evde yaşamaya çalışıyor. Emekli maaşının asgari ücrete oranını da düşürdünüz. Bu konuda da yine çok ciddi rakamlar var elimizde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Daha önce, 2003 yılında en düşük emekli maaşı asgari üreten 1,5 katıyken şimdi neredeyse üçte 2 oranına gerilemiş durumda. Kul hakkından bahsediyorsunuz burada, büyük oranda emekçilerden, emeklilerden, çalışanlardan, halktan toplanan vergilerin yandaşlara, holdinglere, tefecilere, faizcilere peşkeş çekilmesi kul hakkına girmek olmuyor mu? Bu ne anlama geliyor, bunu düşünemiyor mu insanlar zannediyorsunuz? Yalanla dolanla halkı soydunuz, halkın lokmasına göz koydunuz, halkı perişan ettiniz. Bu gerçeği milliyetçi hamasetle, dinci cambazlıkla örtmeyeceksiniz. Bu büyük soygunun sonunda çok ciddi hesap soracak halklar. Bu yolun sonunda yoksul halkın gazabı var. "Yaşanacak ücret yoksa isyan var." diyen halktan çaldıklarınızı tek tek geri alacağız ama önce sizi tarihin çöplüğüne yollayacağız. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Konukçu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'a ait.

Sayın Kurt, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti, Anayasa'mızın açık hükmü gereği bir sosyal hukuk devletidir. Sosyal devlet, vatandaşını yalnız bırakmayan, zor zamanlarında yanında olan, emeklisine, yaşlısına, engellisine sahip çıkan bir devlettir. Bugün emeklilerimiz genel sağlık sigortası kapsamında dünyanın en kapsamlı sağlık hizmetlerine erişmektedir, yaşlılara erişim kolaylaşmış, şehir hastaneleri ve modern sağlık altyapısı sayesinde sağlık hizmeti bir ayrıcalık olmaktan çıkmış, bir hak hâline gelmiştir. Emeklilerimizin sorunları, bu Meclis çatısı altında zaman zaman konuştuğumuz üzere her zaman Meclisimizin gündemindedir, Hükûmetimizin gündemindedir. Bu konuda daha önce de çalışmalar yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, bizim siyaset anlayışımız, umutsuzluk değil, güven inşa etmektir. Hükûmetimiz emeklilerimizin refahını artırmaya yönelik kapsamlı politikaları hayata geçirmektedir. Emeklilerimizin ve dar gelirlilerin refahını artırmaya yönelik çalışmalarımız bundan sonra da aynı kararlılıkla devam edecektir. Çok kısa bir süre önce deprem bölgesinde 455 bin konut ve iş yeri hak sahiplerine teslim edilmiş, başta Adıyaman olmak üzere depremden etkilenen şehirlerimizde vatandaşlarımızın yanında olduk ve olmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, sosyal destek politikalarımızı bugün ihtiyaçlara göre daha da güçlendirmek için Gelir Tamamlayıcı Aile Destek Sistemini yani GETAD'ı hayata geçiriyoruz. Hazine ve Maliye Bakanlığımız ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız gelir yapıları ve sosyal devlet mekanizmaları üzerinde kapsamlı çalışmalar yürütmektedir. GETAD sistemi öncelikle pilot illerde uygulanacak, ardından tüm ülkeye yaygınlaştırılacaktır. Bu sistem sadece bir sosyal yardım değil, sosyal devlet anlayışımızı güçlendiren yapısal bir reform olacaktır.

Bu vesileyle sosyal devlet anlayışını daha da güçlendiren kapsamlı çalışmalarımız devam ederken CHP grup önerisini desteklemediğimizi ifade ediyor, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Kurt.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime altmış dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:18.39

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.42

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

5.- AK PARTİ Grubunun, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 234, 237, 242, 147, 69, 68, 139, 167, 171, 188, 168, 187, 186, 131, 204, 149, 148, 150, 183, 95, 172, 50, 106, 104, 207, 154, 105, 82, 51, 113, 241, 153, 182, 220, 133, 64, 197, 56, 246, 80, 97, 48 ve 231 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 ve 45'inci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 24, 25, 26 ve 31 Mart 2026 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmemeyerek gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve Genel Kurulun çalışma saatlerine ilişkin önerisi

24/2/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 24/2/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Leyla Şahin Usta

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 234, 237, 242, 147, 69, 68, 139, 167, 171, 188, 168, 187, 186, 131, 204, 149, 148, 150, 183, 95, 172, 50, 106, 104, 207, 154, 105, 82, 51, 113, 241, 153, 182, 220, 133, 64, 197, 56, 246, 80, 97, 48 ve 231 sıra sayılı kanun tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 ve 45'inci sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

3, 4, 5, 10, 11, 12, 17, 18, 24, 25, 26 ve 31 Mart 2026 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 24, 25, 26 ve 31 Mart 2026 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde saat 24.00'e kadar,

24 Şubat 2026 Salı günü (bugün) birleşiminde 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

25 Şubat 2026 Çarşamba günü birleşiminde 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

26 Şubat 2026 Perşembe günü birleşiminde 234 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

3 Mart 2026 Salı günü birleşiminde 237 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

4 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

5 Mart 2026 Perşembe günü birleşiminde 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

10 Mart 2026 Salı günü birleşiminde 242 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

11 Mart 2006 Çarşamba günü birleşiminde 147 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

12 Mart 2026 Perşembe günü birleşiminde 69 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

17 Mart 2026 Salı günü birleşiminde 68 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

18 Mart 2026 Çarşamba günü birleşiminde 139 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

BAŞKAN - Öneri üzerinde ilk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizin ramazanışerifini tebrik ederek saygılar sunuyorum.

Bugün Başkanlık Divanında ilk kez görev yapan Çanakkale Milletvekilimiz Rıdvan Uz Bey'i de Kâtip Üyeliği sebebiyle tebrik ediyor, görevinde de başarılar diliyorum.

Ramazan ayı içerisindeyiz, ramazan ayını idrak ediyoruz, gönül isterdi ki bu ayı iktidarıyla, muhalefetiyle Meclis çalışmalarımızı hep beraber planlayalım ama maalesef yine klasik bir çoğunlukçu anlayışla "Biz çalışma saatlerini kendimiz belirleriz." şeklinde bir öneriyle karşı karşıya kaldık. Madem ramazan ayını hep beraber idrak ediyoruz, karşılıklı anlayış bekliyoruz birbirimizden, o hâlde, dediğim gibi, ramazanın ne zaman geleceği önceden bellidir, Meclis çalışmalarını da muhalefet-iktidar beraber planlayıp konuşabilirsek burada daha az gergin, ibadeti ve idraki daha bol bir ramazanı hep birlikte idrak edebiliriz ama "Hem işlerimiz görülsün hem de biz burada kendi başımıza buyruk bir çalışma ortaya koyalım." şeklindeki bir yaklaşımı kabul etmenin mümkün olmadığını ifade etmek istiyorum; birinci eleştirim bu.

İkincisi, rutinlerimiz var artık Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğimizden bu yana. Bir tanesi neydi? Emeklilerin en düşük aylığı... Her dönem ne zaman gündeme geleceği belli olur ama her nedense son dakika, alelacele "Hadi, bunu bayrama yetiştirmemiz lazım; hadi, bunu maaşların artış dönemine yetiştirmemiz lazım." diye telaşa düştüğümüz bir konu var. İşte, buradan ilan ediyorum özellikle bu yasayı getirecek olan AK PARTİ grup yönetimine: Önümüzdeki günlerde bayram ikramiyeleri gündeme gelecek emeklilerle ilgili. "Yok, emeklilerin neyine yetmiyor bu!" diyorsanız zaten diyecek bir şeyimiz yok ama gerçekten "Emeklilerin hak ettiği bayram aylığıyla ilgili bir düzenlemeyi hep beraber yapalım." diyorsanız son dakikaya bırakıp iki ayağınızı bir pabuca sokmayın; gelin, bugünden bunu ya bir madde ihdasıyla bu veya bir sonraki kanunun içerisine koyalım ya da son gün bütün Meclisi bir tane şeye, bütün emeklileri de bir beklentiye sokmadan bunu bugünden halledelim diyorum.

Bir diğer önemli konu, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonumuz bir rapor ortaya koydu. Bu rapor elbette önemli ve kritik bir eşikti ama bu raporda uzlaşılan noktaların yasal olarak atılması gereken adımları var Türkiye Büyük Millet Meclisinde. Dolayısıyla bu raporun bir eylem planını ve takvimlendirmesini de Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak hep beraber yapmamız lazım ama görüyoruz ki bugüne kadar buraya sunulan kanun teklifleri, maalesef, milletin ihtiyaçlarından ya da Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve milletin gündeminden ziyade bürokrasinin teknik ihtiyaçlarıyla, burada yasa yapmayla ilgili faaliyetlerde bulunmak durumunda kalıyoruz. Onun için, bırakın bürokrasinin teknik ihtiyaçlarını gelin, milletin ihtiyacına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin gerçek ihtiyaçlarına odaklanalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'a söz veriyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Bugün size İzmir sanayisinin amiral gemisi olan PETKİM'de yaşanan stratejik üretim zafiyetini ve bu durumun bölge sanayicimiz üzerinde yarattığı derin mağduriyeti yüce Meclisin dikkatine sunmak istiyorum. Bakınız, 2008 yılında bir özelleştirme yapıldı. Stratejik bir kalem olan petrokimya devimiz, SOCAR'a devredildi. O gün verilen vaatleri hepimiz hatırlıyoruz: "Yatırım yapılacak, üretim artacak, dışa bağımlılık bitecek." denilmişti. Peki, bugün geldiğimiz noktada ne görüyoruz? Tam bir hayal kırıklığı, tam bir aldatmaca.

Sanayicilerimizin mağduriyeti aslında İzmir sanayisinin özeti. Petrokimya yatırımı sözü verenler rotayı rafineriye kırıp "Kendi ham maddemizi üreteceğiz." diyerek kamuoyunu oyaladılar. Sonuç? Sonuç şu: 20 kilometre uzağındaki Menemen Plastik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi fabrikalarında üretim için ham madde aranıyor ama yok. Sebep? Rafineri var ama plastikçiye ham madde yok. Bir zamanlar ihtiyacın yüzde 30'unu karşılayan PETKİM, bugün kendi sanayicisini konteyner peşinde, dünyayı gezer hâle getirdi. Bu mu sizin yerli ve millî ekonomi modeliniz? Peki, verilen sözler nerede? Yatırım şarttı, ne oldu? Bu tesis petrokimyayı şahlandırmak için satılmadı mı?

Değerli milletvekilleri, sanayicilerimiz tırnaklarıyla kazıyarak, teşviklerle büyümeye, ihracat yapmaya çalışıyor. Kaynaklar petrokimya yerine rafineri, enerji ve liman gibi başka alanlara kaydırıldı. Kapasite artışının sınırlı kalması demek Türkiye'nin dövizinin oluk oluk dışarıya akması demektir. Bu durum ise sadece cari açığı büyütüyor, aynı zamanda teknolojik birikimimizi de felç ediyor. Kendi ham maddesini üretemeyen bir Türkiye sanayide tam bağımsız olamaz. Sayın Bakana ve iktidara sesleniyorum: Petrokimya sektörünü bu ataletten ne zaman kurtaracaksınız? Denetim görevlerinizi ne zaman yapacaksınız? Sanayicimizin "Ham madde bulamıyoruz." feryadını ne zaman duyacaksınız? Bu mesele bir millî güvenlik ve strateji meselesidir. İzmir'in malı olan, Türkiye'nin değeri olan PETKİM'in asıl kuruluş amacı olan Türk sanayisine hizmet etme noktasına geri dönmesi için gereken adımlar derhâl atılmalıdır.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Murat Emir'e ait.

Sayın Emir, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, iktidarın, bir alışkanlık hâline getirdiği torba yasalarla ilgili-ilgisiz birçok şeyi aynı maddenin içerisinde koyup, komisyon çalışmalarını bir güne, yirmi dört saate sıkıştırıp, sonrasında da Genel Kurulu böylesine aceleyle getirme ve kanunları bir şekilde kalitesiz, niteliksiz yapıp Anayasa Mahkemesi duvarına çarpmak gibi bir alışkanlığı var. Yine, aynı şekilde bir çalışma usulü var; bu kez, tabii, ramazan dolayısıyla -ki yeri gelmişken tüm milletimizin ve İslam âleminin ramazanını tebrik ederim- şu anda bu yasanın görüşülmesi konusunda aşırı bir zorlamayla karşı karşıya değiliz ancak yine biliyoruz ki bu düzensizlik, plansızlık eninde sonunda Genel Kurulda yeni kanunlar geldiği zaman, özellikle emeklilere ikramiye artışı söz konusu olduğu zaman yeni bir baskı olacak.

Değerli arkadaşlar, önümüz bayram, emekliler Meclise bakıyorlar, herkesin gözü burada, verdiğiniz 4 bin lira, bunu artırmak için neyi bekliyorsunuz? Bunu artırmak için neyi bekliyorsunuz? Çünkü siz 2,7 trilyon faiz ödeyen bir iktidarsınız, cumhuriyet tarihinin en faizci iktidarsınız ama yılda toplamda 30 milyar liralık bir ödeneği ayıramıyorsunuz ve emekliye zam yapamıyorsunuz, oysa emekli burada ivedilikle ikramiyesine zam bekliyor. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz, ikramiyenin, bayram öncesi verilen ikramiyenin en az asgari ücret kadar olması gerektiğini söylüyoruz.

Bakın, bir teklifle gelmişsiniz ama burada millî parkları korumak, doğayı korumak, Anayasa'da da gösterildiği gibi, ormanları koruma görevi ve tabii kaynakların mutlaka kamu yararına uygun kullanılmasını devletin gözetme görevi göz ardı ediliyor. Orman alanlarının adına "millî park" diyorsunuz ama işletmeye çeviriyorsunuz. İşletmeye çevirdiğiniz millî parkı birilerine peşkeş çekiyorsunuz. Anayasa 168 son derece açık, 163 son derece açık; orman mülkiyetleri devlettir, devredilemez ama elli yıllığına kirliyorsunuz, aslında mülkiyeti devretmiş oluyorsunuz. O orman alanlarına, o millî parklara, o tabii varlıklarımıza her türlü tesisin yapılmasının önünü açıyorsunuz ama oradaki yapıları yıkma görevinden vazgeçiyorsunuz. Yani tamamen rant ve talan odaklı bir yasayla geldiniz. Bu nedenle biz bu yasaya karşı direnmeye devam edeceğiz. Anayasa'nın bir gereği olarak da bu torba kanunun Anayasa'nın birçok maddesini ihlal ettiğini söylüyoruz ve Anayasa Mahkemesinden de bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Devamla) - Toparlıyorum efendim.

BAŞKAN - Sayın Emir, lütfen tamamlayın.

MURAT EMİR (Devamla) - Aceleyle getirdiğiniz ve birilerine -rant- peşkeş çekmek üzere getirdiğiniz bu torba yasanın özellikle Anayasa'ya aykırı olduğunu, buradan geçerseniz de Anayasa Mahkemesi duvarına çarpacağını, kısa bir süre sonra yine gelip burada "Biz yanlış yapmışız, doğru dürüst çalışmamışız, ormanları koruma görevi devletinmiş; bu nedenle, gelin, biz yeni bir yasa yapalım." diyeceğinizi biliyoruz. Bu nedenle, bu yasaya karşı tutumumuz "ret" şeklinde olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Emir, teşekkür ediyorum.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, (2/2098) esas numaralı İmar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/131)

BAŞKAN - Şimdi, İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınması önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/2098) esas numaralı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını talep ediyorum.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Doğan Bekin

BAŞKAN - Önerge üzerinde teklif sahibi olarak İstanbul Milletvekili Doğan Bekin konuşacaktır.

Sayın Bekin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

DOĞAN BEKİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle ramazan ayının Türk-İslam âlemine ve tüm ümmete hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ederek konuşmama başlıyorum.

İmar Kanunu'nda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifimizin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasına ilişkin önerge üzerinde söz almış bulunmaktayım.

2018 yılında yürürlüğe giren imar barışı yasası 31/12/2017 tarihinden önce yapılan yapıları kapsasa da 2017 Kasım ile 2018 Mart ayları arasındaki uydu görüntülerinin eksikliği nedeniyle birçok vatandaşımız mağdur olmuştur.

Uydu görüntülerinin güncel olmaması, bazı bölgelerde görüntülerin hiç bulunmaması, özellikle kırsal alanlarda yapılan küçük yapıların tespitinde ciddi sorunlara yol açmıştır. Bu durum ise yaklaşık 10 milyon kişinin hak kaybına uğramasına neden olmuştur. Ayrıca, Büyükşehir Belediyesi Yasası'yla köylerin mahalle statüsüne geçirilmesi sonucunda kırsalda yaşayan vatandaşlarımız da mağdur olmuştur. Bu değişiklikte birlikte, köylerde barınma, tarım ve hayvancılık amaçlı yapılan yapılar ruhsatsız sayılmış ve şehirlerdeki yapılarla aynı kurallara tabi tutulmuştur. Oysa, yasada yer alan belediyelerin iki yıl içerisinde imar planlarını yapması veya yaptırması şartı birçok belediye tarafından yerine getirilmemiştir. Bu yükümlülüğün uygulanmaması nedeniyle bugün köylerdeki pek çok yapı fiilen kaçak duruma düşmüş, söz konusu durum kırsaldaki yapı kayıt sorunlarını daha da artırmıştır.

Bu mağduriyetleri gidermek amacıyla Meclise sunulan kanun teklifinin temel amacı, imar barışı kapsamında vatandaşlarımızın kendi mülkü üzerinde yatay mimari ve afet riski taşımayan afet riski raporu almış yapıların kayıt altına alınarak vatandaşlarımızın sorunlarını çözmektir. Kanun teklifi, özellikle depreme dayanıklı yapıların korunmasını hedeflenmekte, fay hattı üzerinde bulunan veya doğal afetlere karşı dirençsiz olan yapıları kapsam dışında bırakmaktadır. Teklifte, yapıların denetimi için en az yirmi yıllık deneyime sahip uzman mühendislerin görevlendirilmesi öngörülmüştür. Ayrıca, zemin etüt raporlarının hazırlanması, fay hattı araştırmalarının yapılması ve binaların dayanıklılığının bilimsel testlerle belirlenmesi şartı getirilmiştir. Ruhsatsız ilave katların bulunması hâlinde ise yapının temelden itibaren incelenmesi zorunlu tutulmuştur.

Kanun teklifinin amacı, sağlam yapıların korunarak millî servetin israfını önlemek, barınma hakkını güvence altına almak ve kira krizine çözüm üretmektir. Bununla birlikte, bugün hukuken yok hükmünde sayılan pek çok yapıda vatandaşlarımız fiilen yaşamını sürdürmekte ancak bu yapıların en temel ihtiyaçları olan elektrik ve su abonelikleri yapılamamaktadır. Bu durum, mevcut sistemde vatandaşların zorunlu olarak kaçak kullanıma yönelmelerine yol açarken belediyelerin ve devlet hazinesinin de herhangi bir gelir elde edememesine neden olmaktadır. Yapıların kayıt altına alınmasıyla hem bu mağduriyetlerin giderilmesi hem de kamu kaynaklarına katkı sağlanması mümkün olacaktır.

Yapı kayıt belgesi sahiplerinin mağduriyetlerini gidermek, mülkiyet sorunlarını çözmek ve afetlere dayanıklı yapıların tespitini sağlamak öncelikli hedefler arasındadır. Bu toplumsal sorunun çözümü, yalnızca belirli bir kesimi değil tüm ülkeyi ilgilendiren bir sorun olarak ele alınmalı; bu sorun, sadece bizlerin değil Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yer alan tüm siyasi partilerin ortak irade ortaya koyarak müşterek akılla çözüme kavuşturması gereken bir konu olarak değerlendirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

DOĞAN BEKİN (Devamla) - Bu vesileyle Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Çok teşekkürler efendim. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bekin, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy ve Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile 54 Milletvekilinin Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3308) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230)²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

18 Şubat 2026 tarihli 62'nci Birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 5'inci madde kabul edilmişti. Teklifin görüşmelerine 6'ncı maddedeki önerge işlemleriyle devam edeceğiz.

6'nci maddede aynı mahiyette 4 önerge vardır, aynı mahiyetteki önergeleri birlikte işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Semra Çağlar Gökarp
Bitlis
Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Gülderen Varlı
Van
İbrahim Akın
İzmir

Celal Fırat
İstanbul
Mehmet Zeki İrmez
Şırnak
Zülküf Uçar
Van

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Akalın
Edirne

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Yüksel Arslan
Ankara

Burak Dalgın
Balıkesir

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Selçuk Özdağ
Muğla

Sadullah Kısacık
Adana

Sema Silkin Ün
Denizli

Mustafa Bilici
İzmir

Birol Aydın
İstanbul

İdris Şahin
Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

Mühip Kanko
Kocaeli

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Gülcan Kış
Mersin

Ayhan Barut
Adana

Uğur Bayraktutan
Artvin

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK KILIÇ (Mardin) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Van Milletvekili Zülküf Uçar'a ait.

Sayın Uçar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Uçar sözüne başlamadan önce... Varılan mutabakat gereği, hatiplere birer dakika ilave süre verilmeyecektir, sözlerini buna göre tamamlarlarsa şimdiden teşekkür ederim.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim, bunu az önce öğrendik.

Ben öncelikle değerli halkımızı ve Değerli Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Zindanlardaki yoldaşlarımızı da selamlıyor; diğer taraftan, bütün halklarımızın ramazanını kutluyor, hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, son yüz yıldır "Kürt yoktur." tezinden "kart kurt" tezine kadar Kürt halkının inkâr ve imhası temelinde bir siyaset yürütüldü. Bu siyaset, Kürt halkının birliğini hedef alıp parçalanmış bir Kürt kimliği yaratmak istedi. 4 parçaya bölünen kürdistan gibi Kürt birliği de paramparça edilmek istendi. Böylece, sürekli iç çatışmalar ve ayrışmalar yaşayan kaotik bir Kürt varlığı amaçlandı. Bunun için denenmeyen yol kalmadı ama sonuç, Rojava eylemlerinde bir kez daha kendini ortaya koydu. Kürt halkı, bir ve bütün olarak çarpıcı bir şekilde bir ve bütün olduğunu bütün dünyaya gösterdi. Doğru bakmayı bilenler için birçok mesaj da içeriyor. Herkes bu gerçekliği de iyi okumak zorundadır. Sykes-Picot Anlaşması Kürt halkı nazarında çökmüştür. Bütün ezberler Rojava etrafında kurulan birlikle bozuldu. Şüphesiz ki bu noktaya gelmekte Sayın Öcalan'ın büyük bir emeği ve çabası vardır. Onun geliştirdiği fikirler etrafında belki de ilk defa bir toplum inkâr şartlarında uluslaşmayı başardı. Bu birlik daha da geliştirilebilir.

Kürt ulusal birliğinin fıkırsel temeli demokratik ulusal birliktir. Bu öyle bir stratejidir ki başka hiçbir araca ihtiyaç duymadan ulus siyasetini mümkün kılabilir. Özgür Kürtlük için her bir Kürt'ün farklı bir yöntemi de elbette olabilir ancak bütün bunları Kürt halkı kendi arasında demokratik ve eşitlikçi bir tartışmaya taşıyabilir. Bunların suni çatışmalar olmasına müsaade etmemek de gerekir. Sosyal medyadan başlayarak bütün Kürt kamusal alanını bu suni tartışmalara boğmak istiyorlar. Bu özel savaş yöntemlerini ortak Kürt iradesi de boşa düşürmelidir.

Demokratik Kürt birliği, 4 parçada ulusal ilişkileri geliştirme ve ortak bir irade oluşturma amacına yaslanır. Bu stratejiyle, asırlık bir yalan ve oyalama stratejisi de çöker. Yüz yıldır Kürt halkını oyalıyorlar, "Devletiniz olmadığı için ulus değilsiniz." diyorlar ancak geldiğimiz aşamada şu husus artık kanıtlanmıştır: Kürt halkı, devleti olmayan, 60 milyonluk bir ulustur. Sayın Öcalan, bu oyalama, öz güvensizlik yaratma ve biat ettirme stratejisini de çöktürdü. Demokratik ulusal birlik stratejisinin özü şudur: Ulus olmak için devlet olmayı ya da devletin lütuf sunmasını beklersen varlığını kaybedersin. Amaçsız tartışmalar ve sosyal medya retorikleri değil, demokratik eylem belirler ulus olmayı. Uluslaşma dediğimiz, ortak bir zihniyet ve kimlik bilincini oluşturma faaliyetidir; ayrışma ya da çatışma yaratmak değildir. Orta Doğu'da kazanımlar, binbir mekikle dokunmuş bir siyasetle mümkündür.

Sayın Öcalan...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - "Bebek katili" diyoruz!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, bir sus, bir tahammül et, dinle! Oturduğun yerden bağırıp durma!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bebek katili!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Dinleyeceksin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Cani! Katil!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kürsüyü dinleyeceksin! Terbiyesiz! Haddini bil! Kürsüye saygı duyacaksın!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Konuşma! Sen konuşma!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Dinleyeceksin, tahammül edeceksin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bebek katili!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Sayın Öcalan, demokratik ulus birliğiyle bize şunu gösterdi: 4 parçaya bölünmüş olsak dahi ortaya bir irade koyarsak ulus olmayı başarabiliriz. İşte, Rojava etrafında örülen politik irade de tam olarak ulus somutlaşmasının örneğidir. Sayın Öcalan, 4 parça kürdistanı Kürt aklı içerisinde yeniden birleştirmiştir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Yerini bil, haddini bil; parmağını indir!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tabii söyleyeceğim, bebek katili!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Haddini bil, kürsüyü dinle!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Kürt varlığı için, Kürt özgürlüğü için Kürt ulusal birliği stratejiktir.

Kürtlere hâlen Sykes-Picot merceğinden bakanlara ve Kürt adına konuşanlara da sözümüz açıktır: Kardeşlikte de yurttaşlıkta da Kürt'ün iradesine artık başvurmak zorundasınız.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hiçbir zorunluluğumuz yok! Kürt bizim kardeşimiz, siz geçeceksiniz o işleri!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, hani kardeşlik! Sen ne diyorsun? Çelişkinin dibini yaşıyorsunuz! Dinleyeceksin, tahammül edeceksin; bağırıp durmayacaksın oradan!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Siz de dinleyeceksiniz, size de söyleyeceğiz hak ettiklerinizi!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Şimdi "Rojava sonrası sıra Başur'da." diyenler, en çok onlar bilsin: Artık, Kürt'ü Kürt'e kırdırma siyaseti işlemeyecektir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Dinle! Haddini bil, haddini! Haddini bil, yerini bil!

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Bu vesileyle, son süreçte Rojhilat'ta gelişen birliği buradan takip ediyor, Kürt halkının ortak tavrını selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uçar, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bir uyarıyı bir kez daha yapmakta fayda görüyorum. Hatip konuşurken Genel Kurulda gruplar arası atışmalar hatibin konuşmasının Genel Kurulda tam anlaşılmasına mâni olur sadece ama kayıtlara girmesini ve televizyonlardan yayınlanmasını tam manasıyla engelleme imkânı yok, mesaj...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Başkan bunu engellemeli!

BAŞKAN - Bir izin verin.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Türkiye Cumhuriyeti devletinde böyle bir konuşma olmaz!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ya, sana mı soracağız!

BAŞKAN - Arkadaşlar, bir izin verin, meramımı anlatayım.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Adam "4 parça olsak da..." derken Meclis Başkan Vekili engellemek zorunda!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, ramazandayız, ramazanda; kardeşliğini hatırla, yerini bil! Neye tahammül edemiyorsun?

BAŞKAN - Sezai Bey, uyarın lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Siz orayı uyaracaksınız.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ne var burada uyarı yapabileceği! Hem Başkansınız hem hatipsiniz hem kürsüdesiniz hem Meclisi yöneteceksiniz; var mı öyle bir dünya, var mı öyle bir dünya!

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Siz hangi devletin vatandaşlarıdır? Siz nerenin vatandaşlarıdır? Ne biçim konuşuyorsunuz! Yeter artık!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Vekilsiniz, dinleyeceksiniz! Kürsüdeki hatibe saygıyı koruyacaksınız!

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Ortaklarına bakarak konuşsun, bize bakmasın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sen önüne bak.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, herkes üstüne alınacağını alınsın.

BAŞKAN - Evet, şimdi, değerli milletvekilleri, Meclisimizin...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Meclis Başkan Vekilleri engellemek zorundadır.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Herkese de bir had bildiriyorsun, sen kimsin ya!

BAŞKAN - Meclisimizin mehabeti için karşılıklı elbette bizim fikirlerimiz olacak, bunları da kürsüde söyleyeceğiz.

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Şımardınız siz, şımardınız.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sen kimsin be! "Şımarydın." demek nedir be! Nesin sen, ağababası mısın, sahibi misin, kimsin sen?

BAŞKAN - Söz verildiğinde en yüksek sesle onları dile getireceğiz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Varsa söyleyeceğin, kalkarsın burada konuşursun, oradan bağırarak konuşma.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Her yerde konuşurum.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Konuşma bak, bağırarak konuşma bir daha! Oraya çıkar konuşursun, tamam mı hadsiz!

BAŞKAN - Şimdi, diğer söz talebi Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu'na ait.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Hadsiz!

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Hadsiz! Ancak oradan konuşursun!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Oradan da konuşurum, buradan da konuşurum, dışarıda da konuşurum.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sadece bağırarak olmaz bu iş, işin gücün bağırarak!

BAŞKAN - Sayın Selçuk Türkoğlu, söz sizde.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Konuşmanın içeriğini dinlemiş olsaydın daha farklı bir değerlendirme yapardın; içeriğini dinleyin, içeriğini.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; İmralı canisinin statüsünü yüce Türk mahkemeleri tescil etmiştir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sensin canı, sen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, dakika bir ya! Caniliğin dibi sizsiniz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Onun da tescilinde adı bebek katilidir.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - "Update" et kendini.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Anlaşıyor ki bu ihanet komisyoncuları Türk milletine yaşattıkları hayal kırıklıklarına yenisini ve akıl dışı olanları eklemek istiyorlar.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Bu halka en büyük ihanet sizin bu tutumunuzdur.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Birileri hatırlasın, İmralı'daki ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsünün statüsü üzerinden başlatılan tartışma aziz milletimizin vicdanında yer bulamayacaktır. O caninin statüsü zaten bellidir. O statüyü kendisi seçmiş, Türk mahkemeleri de tescil etmiştir. O bir bebek katili ve bölücü terör örgütü elebaşı, binlerce insanımızın da katlinden sorumlu bir katildir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - "Katil" deyip durmayın! Bu, halkın iradesidir. Oradaki statü de AİHM'nin gereğidir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Devletin hükmü kesindir; Türk mahkemelerinin hükmü kesindir, kararı nettir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - "Hukuk, hukuk" diyorsunuz, her gün buradan hukuku hatırlatıyorsunuz!

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Kürt falan da değil!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Asıl tartışılması gereken, İmralı'dakinin statüsü değil Türk milletinin yok sayılan egemenlik statüsüdür. Tescilli bebek katiline statü arayışına girenlerin vicdan muvazeneleri kaybolmuştur.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Tescilli Kürt düşmanlarınsınız sizler!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bu millet, katile asla ayrıcalık değil ancak ve ancak şehitlere, ailelerine ve aziz Türk milletine vefa istemektedir.

Şimdi, efendim, 6'ncı maddeye geçmeden önce yeri geldi bir kez daha söyleyelim: Evet, statüsü bebek katilidir, öyle kalacaktır ve İmralı'da çürüyerek gidecektir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Çürüyen sizin zihniyetiniz, sizin düşmanlığınız, sizin kardeşlik karşıtlığınız!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Göreceğiz.

Sayın Başkan, muhterem...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Bu ramazanda söylediğiniz sözlerle bak!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kürt düşmanı!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kürt düşmanısın, tescilli düşman sizsiniz, bu halkın düşmanı sizsiniz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bizim kardeşlikle ilgili hiçbir sorunuz yok.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Terör üreten de sizsiniz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Türk milletinin hiçbirisinin kardeşlikle ilgili sorunu yok.

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Yakılan Kürt köylerinin ahi tutacak sizi, Kürt köylerini yaktınız siz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, bu ne o zaman, bu ne o zaman! Kürt biziz, her gün bize hakaret ediyorsun! "Biz kardeşiz." diyorsun, yok öyle bir dünya! İkiyüzlülüğünüzü herkes görüyor; ikiyüzlüsünüz, düşmansınız!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Ama bölücü, eli kanlı, PKK terörüyle, onun sözcüleriyle, onun sözde lideriyle bir meselesi var ve o meselede mutlaka hesaplaşacağız.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - İkiyüzlüsünüz, ikiyüzlü; ikiyüzlüsünüz, ikiyüzlü!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Hiç endişeniz olmasın.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sen konuşunca kan ve barut kokusu geliyor ya, ayıptır ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Kanı, barutu kullananlara soracaksın, tamam mı!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Halk, sizin ikiyüzlülüğünüzü görüyor! İkiyüzlülüğünüzü görüyor bu halk, ikiyüzlülüğünüzü görüyor! Düşmanlığınızı görüyor! Nefret dilinizi görüyor!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Nefret dilini de nefretin silahını da bebek katilleri yaptı!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sensin nefret dili, sizsiniz! Düşmanlık kokuyorsun! Nefret kokuyorsun! Nefret kokan sensin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Hiçbirimizin elinde şehit kanı yok ama sizin var! Siz, bu kanlarla büyüdünüz!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Nefret dili senin dilin! Düşmanlık eden de sensin!

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Kürt'ün kanı eline buluşmuş senin ya!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sen savaş sürsün de nemalan diye yaşıyorsun!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Her sözünüzde düşmanlık üretip "Biz kardeşiz." diyemezsiniz! Böyle kardeşlik olmaz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Ne oldu, zorunuza mı gitti gerçekler?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, yalan söylüyorsun! İkiyüzlüsün, ikiyüzlü! İkiyüzlüsünüz, ikiyüzlü!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Memleketin kırk yıldır yaşadığı, PKK yüzünden yaşadığı, bu eli kanlı örgüt yüzünden yaşadığı, binlerce insanımızı kaybettiğimiz bu terör sürecindeki gerçekleri söyledik de zorunuza mı gitti?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Daha mı çok ölsün? Daha çok insan ölsün istiyorsunuz, değil mi? Daha çok ölsün istiyorsunuz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Sizin yalanlarınıza mı kanacağız? Neyin barışından bahsediyorsunuz, neyin "terörsüz Türkiye"sinden? Geçeceksiniz o işleri!

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Senin o Toros zihniyetin para etmez! O katil Toros zihniyetin para etmez!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Siz de bunları dinleyeceksiniz, mutlaka dinleyeceksiniz, dinleteceğiz!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Gerçek olan bu halktır! Kürt halkı gerçektir ve Sayın Öcalan bu halkın lideridir! Buna sen karar veremezsin! Halkın kimi seçeceğine sen karar veremezsin ancak saygı duyabilirsin!

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sen Torosçusun, Torosçu! Torosçusun, Torosçu!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bizim bu halklardan ne Kürt halkıyla ne Türkmen'le ne Çerkez'le ne Boşnak'la hiçbir sorunuz yok, hepsinin Türk milletinin bir parçası olduğunu biliyor ve kabul ediyoruz. Bunu bölmeye çalışan sizlersiniz!

MAHMUT DİNDAR (Van) - Susturun şu adamı burada!

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Bölücülük yapmak sizin zehirli diliniz!

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Hadi oradan! Hadi oradan!

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Hiçbirisi Kürt değil, çoğu Ermeni bunların, çoğu Ermeni!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, çark etme, çark etme! Bursaspor'da attığın "tweet" gibi çark etme! Sahip çık, düşmansan düşmanlığını söyle!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, müsaade ederseniz devam edeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT DİNDAR (Van) - Senin gibi faşistlerin yüzünden memleket bu hâlde!

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, süreniz doldu efendim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bir dakika vermeyecek misiniz?

MAHMUT DİNDAR (Van) - Senin gibi zihniyetlerin yüzünden memleket bu hâlde. Kardeşi kardeşe düşman yaptınız!

BAŞKAN - Millet karar verdi zaten; sözünüzün tesiri, etkisi evlere gitti.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamam.

BAŞKAN - Mesaj yerini buldu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sen istedin, sen! Bizim hatibe laf atarken sen de oraya çıkacağını bilecektin, onu hesap edecektin, ona göre oradan lafını edecektin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ne oldu, zorunuza mı gitti gerçekler?

BURCUĞUL ÇUBUK (İzmir) - E, bu faşistler başka türlü gündem olamıyor.

BAŞKAN - Diğer söz talebi Ankara Milletvekili İdris Şahin'e ait.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Ekranları başındaki aziz milletimizin de tekrar hem ramazanlarını tebrik ediyorum hem de kendilerine saygıyla selamlarımı iletiyorum.

Değerli milletvekillerim, aziz vatandaşlarımız; aslında, bakarsanız, görüştüğümüz Millî Parklar Kanunu ama kürsüdeki gündem bambaşka bir gündem. Şunu diyebilirsiniz: Genel Kuruldaki arkadaşlarımız neyi konuştuğumuzun farkında ama ekran başındakiler bağlamından kopartarak "Bu, millî parklarla alakalı neden bahsediyor? Oysa buradaki hatipler çok daha farklı şeylerden bahsediyor." diyebilirler ama özü de sözü de gündemimiz de millî parklar ve ülkenin, şu an itibarıyla, iktidarın Meclis Genel Kuruluna sunduğu yasa bu.

Bir iktidarın doğaya bakışı, aslında bu milletin geleceğe bakışıyla alakalıdır. Eğer siz, bu toprakları sadece yönetilebilecek birer mali kaynak, birer kupon arazi olarak görürseniz, orada artık ne korumadan ne de milletin hakkından söz edebilirsiniz. Bugün görüştüğümüz bu madde, her ne kadar uyum düzenlemesi kılıfıyla karşımıza getirilse de aslında doğa koruma rejiminde hukuk devletini devre dışı bırakan bir yön değişikliğini içermektedir.

Bugüne kadar millî parklarımızda temel ilke şuydu: Önce koruma, sonra sınırlı ve kontrollü kullanım. Şimdi ise bu teklifte tüm yetkileri tek bir elde toplayan, freni olmayan ve denetimden uzak bir yapı oluşturuluyor. Biliyoruz, AK PARTİ iktidarı devleti bir şirket gibi yönetmeyi arzu ediyor ama şu an itibarıyla bahsettiğimiz millî parklar arkadaşlar. Siz, millî parkları bir ticari işletme gibi düşünürseniz, Bakanlıktan Millî Parklar Genel Müdürlüğüne yetki kullanım devrini gerçekleştirir ve aynı zamanda, devletin işletmekle yükümlü olduğu maddeye "Hem işletir hem de işletene kiraya verir ve dilediği gibi tasarrufta bulunur." hükmünü getirirseniz, o zaman millî parktan, tabiat parkından bahsedemezsiniz. Siz, şimdiye kadar bu milletin gözü gibi koruduğu millî parkları bir ticari alana çevirmek istiyorsunuz; burada çok büyük bir hataya düşersiniz. Bu, açıkça Anayasa'ya aykırı; bakın, yaptığınız düzenleme açıkça Anayasa'ya aykırı çünkü siz, denetlenemez bir yetkiyi yani yargı talimatı dışında, yargının kararı olmadan millî parklarda işletme yapma yetkisini veriyorsunuz. Kime veriyorsunuz? Eskiden Bakanlığın kullandığı bu yetkiyi sadece Millî Parklar Genel Müdürlüğüne devrediyorsunuz ki bu son derece büyük bir sıkıntı ihtiva eder.

O yüzden, siz "Bir işletme mantığıyla, tüccar mantığıyla şirket gibi ülkeyi yöneteceğiz." dediniz; bugün hem hukukta ve adalette hem de ekonomide ülkeyi uçurumun kenarına getirip bıraktınız. Bu ülkeye daha fazla zarar vermeyin; hiç olmazsa ormanlarımıza dokunmayın, millî parklarımıza dokunmayın, tabiat parklarımıza dokunmayın arkadaşlar. Bu yetkiyi kullanacaksa devlet kullansın ve kullanılan yetki hukuk devleti çerçevesinde bir denetime tabi tutulsun. Siz, Genel Müdürlüğe vermiş olduğunuz bu yetkiyle yargıyı sorumlu olmaktan çıkartıyorsunuz; yargı kararı olmadan buralarda işletme açılabilmesine, çalıştırılabileceğine dair bir hüküm getiriyorsunuz. Siz, kendi elinizdeki yetkileri, yasamanın elindeki yetkiyi niçin yürütmeye vermekten bu kadar keyif alıyorsunuz, anlamak mümkün değil. Türk milleti adına hüküm veren, Türk milleti adına yasa yapma yetkisine sahip olan Parlamentonun elindeki bu yetkileri tek tek yürütmeye terk etmek, yürütmenin de altında Millî Parklar Genel Müdürlüğüne terk etmek neyin nesidir, anlamış değilim.

Değerli milletvekilleri, bakınız, Banaz'dan İlçe Başkanımız Murat Ahmet Gündüz Bey arıyor, diyor ki: "Vekilim, görüşülmekte olan konu Millî Parklar ve Uşak'ta bir maden şirketi Murat Dağı'nda maden açmak için ÇED raporu hazırlıyor ki bu ÇED raporunu olanca hızla gerçekleştirecek ve Gediz havzası, Küçük Menderes ve tüm Ege Bölgesi'ni kapsayan yer altı sularımız kaybolacak. Yabani hayvanların ev sahipliğini yapan Murat Dağı maden arama şirketi yüzünden yok olacak." Hepimiz Murat Dağı'nı, Gediz'i gayet iyi biliriz. Bakın, oradaki bir ilçe başkanı dertleniyor, aynen Uğur Bayraktutan'ın Cerattepe'de ifade ettiği gibi, diyor ki: "Gediz'e dokundurtmayız! Murat Dağı'na dokundurtmayız!"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Ama siz, sadece Gediz ve Murat Dağı'nı değil arkadaşlar, tüm millî parkları, tüm tabiat parklarını sadece ve sadece yürütmenin tekelinde bir Genel Müdürlüğe veriyorsunuz ve hem işletir hem de işletme yapanlara, bir başkasına kiraya verir hükmünü getiriyorsunuz bu 6'ncı maddeyle.

Son derece hatalı bir madde; gelin, bu maddeyi geri çekin. Bu, hem Anayasa'ya aykırı hem de bizim doğamıza, tabiatımıza, ormanlarımıza yapabileceğimiz en büyük ihanettir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'a ait.

Sayın Bayraktutan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine söz aldım.

Ben de İdris Şahin'e buradan teşekkür ediyorum. Hep aynı türkülerini söyledik "Cerattepe geçilmez, Artvin halkı yenilmez." diye. Bu türkülerini sonsuza kadar söyleyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, şimdi, ben de Anayasa'yla geldim. Anayasa'nın 169'uncu maddesinde gayet açık, genelde irticalen yaparım konuşmaları ama bu çok önemli maddelerden bir tanesi yani bu kanunun mihenk taşlarından bir tanesi 169'uncu madde. Bize şunu öğretirlerdi, ben uzun dönem uygulamada kaldım: "Efendim, kanun koyucu böyle takdir etmiş." "Kanun koyucu şöyle yapmış." Ben kanun koyucuyu çok umumi bir şey zannederdim. Çok özür dilerim, o kelimeyi kullanmayacağım; Atatürk'ün Meclisidir, o kelimeyi kullanmayacağım; kanun koyucu başka bir şeymiş, bu kadar kibar diyeyim, Murat Emir'in kulağına söyleyeceğim ne demek istediğimi.

Değerli arkadaşlarım, 169'uncu madde diyor ki: "Ormanlar devredilemez. Mülkiyete konu olarak herhangi bir kişiye verilemez, buna ilişkin işletme yapılamaz. Müruruzamanla, zaman aşımıyla yani kazandırıcı zaman aşımıyla yirmi yıl fasılasız, nizasız kullanıp da mülkiyet hakkı üzerinde iddia edilemez. Kamu yararı dışında irtifak hakkı kurulamaz." Bunu kim diyor? Anayasa'nın 169'uncu maddesi.

İlginç bir hüküm var, öyle bir olay var ki Türkiye Büyük Millet Meclisi af yetkisini kullanmış olsa dahi genel veya özel afta ormanları yakanlara ilişkin anayasal hüküm var, diyor ki: "Bundan yararlanamaz." Müthiş bir zırr var. Türkiye'nin bütün kilometrekaresinin yüzde 30'u ormanlar değerli arkadaşlarım. Anayasa'nın bu ilgili maddesi hem ormanları koruyor hem de orman köylüsüne ilişkin bir zırr ortaya koyuyor.

Bakın, 1980'li yıllarda Türkiye'nin nüfusu 44 milyondur, 12 milyon orman köylüsü vardı. Şimdi, geldiğimiz noktada 86 milyonluk nüfusa ulaştık 7,5 milyon orman köylüsü var. Ormana tüccarı soktuk, orman köylüsünü kenara attık değerli arkadaşlarım. Hatırlar mısınız "ORÜS" diye bir kurum vardı, Sayın Ömer Fethi Gürer bunu en iyi o bilir. ORÜS nereye gitti? El Fatiha! ORKÖY nereye gitti değerli arkadaşlarım, ORKÖY nereye gitti? ORKÖY de ortadan kalktı. Bu kurumları birer birer ortadan kaldırdık. Şimdi, yasal düzenleme getiriyorsunuz, diyorsunuz ki: "Efendim, 6'ncı maddede bir değişiklik yapalım." 6'ncı maddede özellikle tabiatı koruma alanları, millî parklar, tabiat parklarına ilişkin olarak özel şirketlere işletmeyle alakalı bir yetki vermek istiyorsunuz.

Ya, biz mi başka fakülteleri okuduk değerli arkadaşlarım? Bize mi başka fakültelerde bunu öğrettiler? Kanunların Anayasa'ya uygunluğunun yargısal denetimini yapan bir kurum var: Anayasa Mahkemesi. Muhtemelen oylarınızla bu kanun teklifi kabul edilecek. Anayasa'da bu amir hükmün açıklığına rağmen, 169'uncu maddenin varlığına rağmen ya öyle bir düzenleme getiriyorsunuz ki tekrar tekrar okuyorum, ya böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? Hangi ulvi nedendir, hangi muhik sebeptir, hangi akli nedendir? Kalkıyorsunuz da parklara ilişkin özel işletmelere yetki veriyorsunuz; bir, bu.

İki: Başka bir şey daha yapıyorsunuz. Burada eski düzenlemede yetki kimde? Tarım ve Orman Bakanlığı'nda. Yahu, hangi akıllı Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan bu yetkiyi alıyor da -biraz önce sevgili İdris Şahin de çok güzel ifade etti- Millî Parklar Genel Müdürlüğüne veriyor? Hangi muhik sebeptir, hangi kamu yararadır? Özel adrese teslim bir problem mi vardır bu kanunla alakalı 6'ncı maddede? Bize mi yanlış öğrettiler? Hukuk fakültelerine başladığımız 1'inci sınıfta bize şunu öğrettiler, dediler ki: "Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamaz." Muhtemelen bu, anayasal, yargısal bir denetimden geçecektir. Ben, sizin ne yaptığınıza ilişkin kehanette bulunmuyorum. Bunu, biraz sonra oylarınızla kabul edeceksiniz. Anayasa Mahkemesinin ne yapacağını merak ediyorum Sayın Murat Emir, Değerli Grup Başkan Vekilim; Anayasa Mahkemesi ne yapacak bu konuda? Burada Anayasa Mahkemesinin 1 üyesi bile açılacak muhtemel bir iptal davasında eğer "kabul" oyu veriyorsa buradan diyorum: Yazıklar olsun ona ya! (CHP sıralarından alkışlar) Bu, başka bir okul mu okumuştur değerli arkadaşlar, başka bir okulu mu?

AK PARTİ milletvekilleri, değerli arkadaşlarım; içinde çok kıymetli arkadaşlarım var, şunu bir okuyun, bir de Anayasa 169'u okuyun; bu bürokratlar hiç mi hukuk fakültelerini bitirmediler ya? Böyle bir düzenlemeyi buraya nasıl getirirler ya? Özel şirketlere bu yetkiyi veren; tabiat parklarına, millî parklara ilişkin olarak bu yetkiyi veren bir düzenlemeyi bu Meclise nasıl getirirsiniz arkadaşlar? Buraya, bakın, birçok düzenlemeler geldi, eksiklikler oldu, yanlışlar oldu, buna ilişkin direnç gösterdik, ihtirazi kayıtlarımızı düştük ama bu derecede "Kral çıplak." diyen, Anayasa'ya aykırı bir düzenlemeye ilişkin böyle örnekleri çok görmedik. En çarpıcı örneklerden bir tanesidir arkadaşlar. 169'un varlığına rağmen, 169'daki amir hükme rağmen; kamu ormanlarının mülkiyetinin devredilemeyeceği, zaman aşımına ilişkin olaylar, irtifak haklarındaki kamu yararı varlığına rağmen siz millî parklarda, tabiat parklarında mülkiyet hakkına ilişkin, özel şirketlere ilişkin bir düzenleme yapıyorsanız hukuk adıyla bu bir cinayettir; bu cinayete sessiz kalmayacağız değerli arkadaşlarım. Onun için, bu yanlıştan vazgeçin diyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bayraktutan, teşekkür ediyorum.

6'ncı madde üzerindeki aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 4 önerge vardır. Bunlardan 3'ü aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağız ve birlikte oylarınıza sunacağım.

Aynı mahiyetteki 3 önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Semra Çağlar Gökalp
Bitlis
Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Gülderen Varli
Van
İbrahim Akın
İzmir

Celal Fırat
İstanbul
Hüseyin Olan
Bitlis

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Selçuk Özdağ
Muğla
Mustafa Bilici
İzmir

Sema Silkin Ün
Denizli
Birol Aydın
İstanbul

Sadullah Kısacık
Adana
Mehmet Karaman
Samsun

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ
Mühip Kanko
Kocaeli

Ömer Fethi Gürer
Niğde
Gülcan Kış
Mersin

Ayhan Barut
Adana
İnan Akgün Alp
Kars

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK KILIÇ (Mardin) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'a ait.

Sayın Olan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi, geçtiğimiz cumartesi günü Dünya Ana Dili Günü'ydü. Bu vesileyle "...³ diyerek başlamak istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Mecliste kurulan Demokrasi Komisyonunun hazırladığı ve kamuoyuna sunduğu ortak rapor mevcut sorunu Kürt sorunu olarak tanımlamamakla beraber, Kürt halkının değerlerini, dilini ve kültürünü güvenlik ve terör parantezine sıkıştırarak asıl sorunu ıskalamaktadır. Yüz yıllık devlet aklının Kürt halkını ve değerlerini "güvenlik" başlığı altında kriminalize ve inkâr etmesi çatışmalı ortamın oluşmasının ana nedenidir. Sorunu doğru teşhis etmek bu bağlamda çok önemlidir. Bu sorun bir kimlik sorunudur, bu sorun bir kültür sorunudur, bir demokrasi sorunudur; bu sorun özü itibarıyla Kürt sorunudur. İktidarın çözüm sürecinde Kürt meselesini ele alma ve çözüme ulaştırma iradesinin çok gerisinde bir raporla bu süreci bir "terör" başlığı altına indirgemesi, toplumsal tepkilerin oluşmasına neden olmakta ve sürece olan güveni azaltmaktadır. Sadece sorunun doğru tespiti değil, aynı zamanda sürecin toplumsallaştırılması gereken bir aşamada Kürt sorununun adını dahi koyamamak realiteyle yüzleşmekten kaçınmak anlamını taşımaktadır. Çözüm sürecinde bedenini taşın altına koyacağını iddia edenlerin geline nokta yüz yıllık devlet aklıyla, aynı ezberlerle süreci götürmeye çalışması doğru değildir. Tabii ki Kürt sorununun çözümü adına verilen kararlılık mesajları ve yine raporda yer alan sürece ilişkin yasal düzenleme önerileri ve demokratikleşmeyle ilgili öneriler kıymetli ve yerindedir fakat ortak yaşam ve eşit yurttaşlık temelinde oluşturulmak istenen bu yeni dönemde hakikatlerimizi görmezden gelmek, sorunları ve mevcut realiteyi kabul etmemek sürecin sonuca ulaşması bağlamında bazı sorunlara neden olacaktır.

Sayın Abdullah Öcalan'ın 27 Şubat'ta deklare ettiği barış ve demokratik toplum çağrısının üzerinden tam bir yıl geçti.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bebek katili, bebek!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Yahu, hâlâ mı ya, hâlâ mı? Sus!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tarihe de not edelim, bebek katili olduğunu her yerde haykıracağız!

HÜSEYİN OLAN (Devamla) - Sayın Öcalan'ın çağrısındaki barış ve demokrasi vurgusu bu toprakların en temel ihtiyaçlarının adıdır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Nedir bu ya?

HÜSEYİN OLAN (Devamla) - Oysa bu süreç bir siyasi erkler tarafından -parantez içinde- "terörsüz Türkiye" olarak adlandırıldı. Bir konuyu adlandırmak o konuya yaklaşımın özeti niteliğindedir; işte, Kürt halkına ve Kürt sorununa yaklaşım burada farkını göstermektedir. Bin yıllık Türk-Kürt ilişkilerinin zedelenmesinde önemli rol oynayan imha ve inkâr siyaseti Kürt direnişiyle boşa çıkmıştır.

28 Şubat Dolmabahçe mutabakatı Kürt sorununun çözümü adına tarihî bir fırsat yaratmış fakat bu tarihî fırsatın kaçırılması bu ülkenin on yılına mal olmuştur. Geline nokta Kürt halkının varlık mücadelesi tanınmış fakat bu tanımlamanın hâlâ siyasi ve özellikle hukuki temelleri oluşturulmamıştır. Tarihe ve Türkiye halklarına karşı büyük sorumluluğumuzun gereği bizlere bu süreci artık ağırdan almak değil, hızlandırma misyonunu yüklemektedir.

Yüz yıllık Meclis pratiği Kürt sorununa, Kürt halkının kültürel değerlerine ve varlığına yönelik onlarca, yüzlerce hatta binlerce kırmızı çizgi çekerek yok saymaya çalıştı. Geç kalınan her saniye ve her an bu kırmızı çizgilere yeni kırmızı çizgiler eklenmesine sebep olacaktır. Oysa insan yaşamının en önemli değeri olan hayatı demokrasi, barış ve özgürlüklerin üzerine kırmızı çizgiler çekilerek yok sayılamaz. Bu değerleri kırmızı çizgiler çekerek kapatmaya çalışmak kandan ve şiddetten beslenen, tek amacı bulunduğu mevki ile koltuğun yerini biraz daha sağlamlaştırmak olan çürümüş ve kokuşmuş zihniyetlerin palazlanmasına ve süreci akamete uğratmak adına her türlü kirlî oyunun sergilenmesine vesile olacaktır diyerek Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Olan.

Diğer söz talebi Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a ait.

Sayın Karaman, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 7'nci maddesiyle kanunun 15'inci maddesi değiştirilmekte, korunan alanlarda kanuna aykırı yapı ve tesislerin Millî Parklar Genel Müdürlüğü tarafından hiçbir karar alınmasına gerek kalmaksızın derhâl yıkılabilesine imkân tanınmaktadır.

Biz, doğaya düşman olanın düşmanıyız çünkü yeryüzü Rabb'imizin bize bir emanetidir. Biz medeniyetimizi bu umde üstüne tesis eden bir medeniyetin evlatlarıyız ancak aynı zamanda, biz, devletin dininin adalet olduğuna da inanırız. İşte, bu yüzden bir emaneti korurken diğerini yıkamayız. "Doğayı koruyorum." diyerek hukuku zedelemek, adaleti aşındırmak, devletin temel ilkelerini zayıflatmak asla kabul edilemez çünkü doğayı korumak ile hukuku korumak rant sahipleri istemedikçe çatışmaz. Anayasa'mızın 56'ncı maddesi, çevrenin korunmasını devlete bir görev olarak yüklemiştir. Elbette kaçak yapılaşmaya karşı caydırıcı tedbirler alınmalıdır.

Ve aynı Anayasa'mızın 2'nci maddesi Türkiye Cumhuriyeti'ni bir hukuk devleti olarak tanımlar. O hâlde soruyorum: Hukuk devleti ne demektir? Keyfiliğin olmadığı, idarenin sınırsız değil kurallara bağlı hareket ettiği devlet demektir ama gelin görün ki bu düzenlemeyle Genel Müdürlüğe hiçbir karar alınmasına lüzum kalmaksızın derhâl yıkım yetkisi verilmektedir. İşte, sorun da tam burada başlamaktadır. Aynı bir idari karar olmaksızın, gerekçeli bir işlem tesis edilmeksizin savunma hakkı tanımadan yapılacak bir yıkım hukuk devleti ilkesini zedeler. Danıştay ve Anayasa Mahkemesi kararlarında istikrarlı şekilde görürüz ki telafisi güç ve imkânsız zararlar devlete karşı vatandaşları koruyan ve gücünü frenleyen en temel gerekçedir. "Doğayı koruyalım." derken hukuku yıkamazsınız. Anayasa'nın 35'inci maddesi mülkiyet hakkını güvence altına almıştır. Evet, bu hak kamu yararı amacıyla sınırlanabilir ancak sınırlama ölçülü, gerekli ve orantılı olmalıdır. Yıkım, idarenin uygulayabileceği en ağır yaptırımlardan biridir. Üstelik teklif, inşa aşamasında olanlar da dâhil olmak üzere tüm yapıların derhâl yıkılabileceğini öngörmektedir. Henüz tamamlanmamış, belki hakkında hukuki süreç devam eden, belki de hatalı bir tespitle kaçak sayılan bir yapının yargı denetimi gerçekleşmeden ortadan kaldırılması telafisi imkânsız sonuçlar doğurur. Adalet aceleyle değil usulle tecelli eder.

Anayasa'mızın 125'inci maddesi açıktır: İdarenin her türlü işlem ve eylemi yargı denetimine tabidir. Ancak bu düzenlemeyle yıkım eylemi, aynı bir karar tesis edilmeden ve ilgililere ilgili başvuru imkânı tanınmadan icra edilmektedir. Bu durumda iptal davası açma hukuki hakkı fiilen anlamsız hâle gelebilir çünkü dava sonuçlanıncaya kadar yapı çoktan ortadan kalkmış olacaktır. Oysa Anayasa'mızın kararlarında da vurgulandığı üzere, yıkım kararı temel haklara doğrudan müdahaledir ve etkili başvuru hakkı anayasal bir zorunluluktur. Eğer idare hem karar alacak hem uygulayacak hem de yargı sürecini fiilen etkisiz hâle getirecek bir konuma gelirse burada denge bozulur ve nihayetinde iktidar tiranlaşır. Hukuk devleti, idarenin denetlenebilir olduğu devlettir ancak günden güne bu denetim sizin ellerinizle yok edilmektedir. Yapmayın, adaleti yıkmayın çünkü adalet sizden sonra en çok size lazım olacak.

Kaçak yapılaşmayı önlemek meşru bir amaçtır ancak her meşru amaç her aracı meşru kılmaz. Elverişlilik, gereklilik ve orantılılık testlerini yapmadan doğrudan ve otomatik bir yıkım mekanizması kurmak ölçülülük ilkesini zedeler. Önce tespit, ardından gerekçeli karar, tebliğ, makul süre tanıma imkânı gibi usuller, güvenceler tanınarak caydırıcılık sağlanabilir. Devlet adaletle güçlüdür. Aceleyle değil hakkaniyetle hareket eden bir idare milletin güvenini kazanır. Bizim medeniyetimiz... Zulüm sadece bireye karşı değil hukuka karşı da olur. Usulsüz bir müdahale, haklı bir amacın bile meşruiyetini gölgeler. Doğa da bizimdir, hukuk da bizimdir, korunan alanlar milletin ortak değeridir. Devletin yetkisi artarken vatandaşın güvencesi azalırsa adalet terazisi şaşar; işte böyle oluyor.

Biz, kaçak yapılaşmaya da karşıyız, doğanın talan edilmesine de karşıyız. Doğayı koruyalım ama hukuku aşındırmadan, caydırıcılığı sağlayalım ama adaleti zedelemekten, devlet güçlü olsun ama güç mutlaka hakka ve hukuka bağlı olsun. Bizler hak, hukuk ve adalet çizgisinde siyaset yapmaya devam edeceğiz çünkü inanıyoruz ki adalet mülkün temelidir.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karaman, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'a ait.

Sayın Alp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinde Sayın Bakanın birçok yetkisi genel müdüre devrediliyor. Dikkatinizi çekiyor mu, aslında bizim Bakan son zamanlarda çok şey kaybediyor; bugün yetkilerini kaybediyor ama Toprak Mahsulleri Ofisinde de buğdayları kaybetmişti hatırlarsanız. (CHP sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Atlar ne oldu, atlar? Atlar bulundu mu?

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - TİGEM çiftliğinde Sayın Bakan atları kaybetmişti, bugün de yetkilerini kaybediyor, çok önemli yetkilerini Genel Müdüre devrediyor. (CHP sıralarından alkışlar) Artık herhâlde bu mahcubiyetle buraya da gelememiş. Komisyon sıralarına bakıyoruz, Bakan yok, Bakanlıktan kimse de yok; Sayın Genel Müdür burada, hukuk müşaviri, daire başkanı ve uzmanlarıyla beraber ama Bakanımız yok. E, adamın her şeyini elinden aldılar gerçekten. Yalnız, onun hakkını bugün ben savunacağım çünkü bu kanun teklifini bu şekilde yasalaştırırsanız Anayasa Mahkemesi bunu iptal eder, peşinen söylüyorum. Sayın Bakanın hukukunu savunmak da bize kaldı çünkü getirmek istediğiniz değişiklik teklifiyle, mevcut yasada mahkemeye ait olan bir yetkiyi Sayın Genel Müdüre veriyorsunuz. Sayın Genel Müdür, siz hangi hakla bu yetkiyi kullanacaksınız? Münhasıran mahkemelere aittir bu yetki, mevcut düzenlemede de mahkemelere aittir. Siz hangi itirazı kabil kararı kendiniz kabul edeceksiniz, Türk milleti adına siz mi karar veriyorsunuz? Bu, Meclise de yapılmış bir hakarettir, Sayın Bakana da yapılmış bir hakarettir. Bilmiyorum, AK PARTİ Grubunun bu Bakanla ne derdi var, en az bizim kadar onlar da uğraşıyorlar, yetkilerini buduyorlar.

Bu kanun teklifinin bu maddesiyle ilgili daha fazla konuşmaya çok da gerek duymuyorum çünkü aslında konuşmam uzundu, az önce cereyan eden hadiseler nedeniyle konuşmamın geri kalan kısmını değiştirmek istiyorum müsaade ederseniz.

Efendim, biliyorsunuz, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu raporunu yayımladı. Bu rapor tartışılacak mı? Elbet tartışılacak. Ne demek yani? Türkiye ilk defa yeni bir model deniyor, bugüne kadar silahla, şiddetle çözülmek istenen bir hususu şimdi konuşarak çözmeye çalışıyor; buna karşı olanlar var, destekleyenler var. Toplumumuz tartışacak mı? Elbet tartışacak. Hakkı mıdır? Elbet haklıdır. Siyaset de buna cevap verecek, buna da kimsenin gocunmasına gerek yok. Ben de bu tartışmaya iki dakikalık süremde bir örnek katılmak istiyorum.

Raporun bir yerinde çok önemli bir husus var sayın milletvekilleri, dikkatinizi çekmiştir, şöyle diyor: "On yıllardır yaşanan terör ve çatışma sürecinin ülkemize maliyetinin yeniden hesaplanması gerekmektedir. İhtiyatlı bir çerçevede dahi sürecin ülkemize yıllık

ortalama en az 140 milyar dolar, en çok 240 milyar dolar düzeyinde bir ekonomik değer kaybına sebep olduğuna işaret etmektedir." Bu, devletin resmî bir verisi, bu artık resmî bir veri. 140 milyar dolar yıllık ekonomik kayıp ne demek?

Herhâlde en iyi Ömer Fethi Gürer bilir, çiftçi borçlarımız ne kadar, bütün Türkiye'nin çiftçi borcu ne kadar?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 1 trilyon 200 milyar lira bankalara.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - 1 trilyon 200 milyar lira Türkiye'deki tüm çiftçilerin borcu var. 140 milyar dolar, 6 trilyon lira yapar ortalama sayın arkadaşlar yani bu, Türkiye'deki bütün çiftçi borçlarının 5 katı.

İşte, emekliler için bayram ikramiyesi talep etti muhalefet, reddediyorsunuz, "İmkânlarımız yok." diyebiliyorsunuz.

Cevdet Akay çok iyi bilir, kaç emekli...

CEVDET AKAY (Karabük) - Yaklaşık 17 milyon emekli.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - 17 milyon emekli. 6 trilyon lirayı 17 milyon emekliye bölsen yılda 360 milyon küsur yapar, ayda 30 bin lira yapar. Yani Türkiye'deki tüm emeklilere seyyanen 30 bin lira dahi zam verseniz bir yılda kaybettiğimiz gelir kadar bile değil.

Şimdi, Türkiye bu hâldeyken, emekli bu hâldeyken, çiftçi bu hâldeyken, dış borçlar bu hâldeyken, enflasyonla mücadele edemiyorken yıllık 140 milyar dolar bir kaynağı hâlâ daha savaşa, hâlâ daha çatışmalara harcama lüksümüz var mı, kimsenin var mı? Bu Mecliste hiç kimsenin, tek bir milletvekilinin dahi bunu kabul edeceğini düşünmüyorum. Meselelere biraz da bu cihetten bakalım, yaklaşalım; ülkenin menfaati bakımından bakalım, yaklaşalım. Bu projenin eksikleri var, bu raporun kusurları var, hataları var, eksikleri olacak ama bu bir süreç ve bu süreç içerisinde bunu tamamlama imkânı var.

Bu duygularla hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Alp, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

"Yıkım kararı ilgisine tebliğ edilir. Tebliğden sonra ilgiliye Genel Müdürlüğe yapılmak üzere 30 günlük itiraz süresi verilir. İtirazlar Genel Müdürlükçe 30 gün içerisinde değerlendirilerek ilgiliye bildirilir."

Mehmet Akalın
Edirne

Yüksel Arslan
Ankara

Burak Dalgın
Balıkesir

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Burhanettin Kocamaz
Mersin

BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.50

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

---- 0 ----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum. 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Önceki oturumda okuttuğum Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve arkadaşlarının önergesinin işlemine devam ediyoruz.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK KILIÇ (Mardin) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Kocamaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 230 sıra sayılı Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin 7'nci maddesiyle, korunan alanlardaki hukuka aykırı yapı ve tesislere herhangi bir mahkeme kararına lüzum görülmesizin Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü tarafından doğrudan el konulması ve bu yapı ve tesislerin yıkılması öngörülmektedir. Anayasal bir hukuk devleti olmanın temel ilkesi, idarenin tüm eylem ve işlemlerinin keyfilikten uzak, Anayasa'ya ve kanunlara bağlı ve en önemlisi, bağımsız bir yargı denetimine tabi olmasıdır. Yıkım işlemi, sonuçları itibarıyla telafisi imkânsız bir nitelik taşımakta ve Anayasa'yla korunan mülkiyet hakkına yönelik en ağır müdahalelerden birini oluşturmaktadır. Böylesine geri dönülemez ve ağır sonuç doğuran idari bir işlemin potansiyel hatalara, eksik değerlendirmelere veya orantısız güç kullanımına karşı denetimsiz bırakılması mülkiyet hakkının özünü zedeleyecektir. Kaçak yapılaşmayla mücadelenin etkinliği anayasal güvencelerin ve temel hakların feda edilmesiyle sağlanamaz. İdarenin keyfi kararlarına karşı vatandaşları tamamen savunmasız bırakacak bu yaklaşım hukuk güvenliği ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bu bariz Anayasa'ya aykırılık riskini bir nebze olsun azaltmak amacıyla yıkım kararına karşı ilgiliye en azından idari bir itiraz yolu tanınması ve bu sürecin işletilmesi yönünde tarafımızca Komisyona bir önerge sunulmuştur. Önergemizdeki amaç, hızlı ve etkin mücadele zorunluluğu ile bireyin temel haklarının korunması arasındaki hassas dengede mülkiyet hakkı lehine asgari bir güvence mekanizması oluşturarak hukuk devleti ilkesini pekiştirmekti. Önergemizde anayasal dengeyi koruma açısından mülkiyet sahibine otuz günlük itiraz hakkı ve idareye de bu itiraza otuz gün içinde değerlendirme görevi verilmiştir ancak bu yapıcı teklifimizin dahi dikkate alınmaması ve reddedilmesi inatla düzenlemedeki

denetimsiz ve keyfiliğe açık bir yapının korunmak istendiğini göstermektedir. Bu sebeplerle anayasal temel ilkelere açıkça aykırı olan ve vatandaşları idarenin tek taraflı ve geri dönülmez işlemleri karşısında korumasız bırakan bu maddeye mevcut hâliyle karşı çıkıyoruz.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde tarım arazileri sular altında kalan üreticilerimizin yaşadıkları sorunlara kısaca değinmek istiyorum. Aşırı yağışlar nedeniyle Türkiye'nin birçok bölgesinde olduğu gibi Adana Seyhan Barajı ve Tarsus Berdan Barajı'nda su seviyeleri yükselmiş, DSİ tarafından baraj kapaklarının açılmasıyla birlikte Adana ve Tarsus Ovası'nda binlerce hektarlık tarım arazileri sular altında kalmıştır. Buradan bir kez daha Adanalı ve Mersinli üreticilerimize geçmiş olsun dileklerimizi iletiyorum. Yaşanan bu olayda bahçeler, seralar ve ekili alanlar büyük zarar görmüş, üreticilerimizin onca emekleri, masrafları ve umutları boşa çıkmıştır. Yaşanan bu durumun tek sorumlusu DSİ ve yirmi dört yıllık bu iktidarın hâlâ yaşadığı acemilikler ve yanlış yönetim anlayışıdır. Yıllardır söyleye söyleye dilimizde tüy bitti. Berdan Çayı bir türlü ıslah edilmemiş, hazırlanan projeler iktidar tarafından bugüne kadar uygulanmamış, sonrasında ise ortaya ne yazık ki defalarca bu acı tablolar çıkmıştır.

Buradan iktidara sesleniyorum: Sizin eseriniz olan Mersin ve Adana'daki bu acı tabloyu bir an önce ortadan kaldırın ve üreticilerimizin zararlarını karşılayın diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kocamaz, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 3 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Semra Çağlar Gökalp
Bitlis

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Gülderen Varlı
Van

İbrahim Akın
İzmir

Sümeyye Boz
Muş

Celal Fırat
İstanbul

Ceylan Akça Cupolo
Diyarbakır

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

Selçuk Özdağ
Muğla

Mustafa Bilici
İzmir

Sema Silkin Ün
Denizli

Birol Aydın
İstanbul

Sadullah Kısacık
Adana

Necmettin Çalışkan
Hatay

Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahipleri:

İlhami Özcan Aygün
Tekirdağ

Ömer Fethi Gürer
Niğde

Ayhan Barut
Adana

Mühip Kanko
Kocaeli

Gülcan Kış
Mersin

Aliye Timisi Ersever
Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergelere katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK KILIÇ (Mardin) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Muş Milletvekili Sümeyye Boz'a ait.

Sayın Boz, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve kıymetli halklarımız; herkesi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

21 Şubat Ana Dili Günü'nü uğurlayalı birkaç gün oldu ve o gün bize bu ülkede demokrasi seviyesinin farklı olanların kamusal alanda ne kadar dâhil olabildiğiyle ölçüldüğünü gösterdi. Hak, çoğunluğun tahammül sınırlarına göre genişleyip daralan bir alan değildir, devletin tartışmasız bir biçimde güvence altına almak zorunda olduğu bir statüdür.

Bakınız, yakın zamanda Sayın Abdullah Öcalan'ın 27 Şubat barış ve demokratik toplum çağrısının bir yılı dolmak üzere. Bu, geçen yıl bize aslında bir şeyi gösterdi: Barışın teknik bir terim olmadığını aktardı. Barış, inkâr siyasetinin terk edilmesi; demokratik toplum ise güvenlikli politikalarla yönetilen bir rejimden hak temelli bir anayasal, bir siyasal düzene geçiştir. Yerel demokrasinin güçlenmesi, kültürel hakların anayasal güvenceye kavuşması, ifade özgürlüğünün genişlemesi, doğanın korunması; bunlar tali başlıklar değil, barışın temelidir.

Fakat bu ülkede ne zaman bir hak talebi gündeme gelse aynı refleks devreye giriyor; güvenlikli politikalar. Ana dilinde eğitim-güvenlik; yerel yönetimlerin yetkisi-güvenlik; doğanın korunması-güvenlik; kadın mücadelesi-güvenlik. Aslında mesele güvenlik değil, mesele her şeyi güvenlikli politikalarla bastırma sorunu. Bugün önümüze gelen bu kanun teklifi de ne yazık ki bu alışkanlığın devamıdır. "Koruma hizmetlerinin güçlendirilmesi" diyor ama içerik bize bambaşka bir şey söylüyor. Düzenlemede teknik bir kapasite artışı değil, koruma anlayışının yön değiştirmesi var. Asıl sorun da aslında tam burada başlıyor. Doğa yönetilecek bir idari alan değildir, tasarruf konusu yapılacak bir mülk de değildir. Ekolojik bakış açısı insanı hiyerarşisinin tepesine yerleştirmez; ekosistemler de zaten talimatla işlemez. Bir nehrin akışını, bir ormanın döngüsünü, bir vadinin biyoçeşitliliğini merkezden belirlenen usullerle yönetemezsiniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Devletin görevi doğayı denetlemek değil, ekosistemin bütünlüğünü güvence altına almaktır. Doğayı denetim alanına indirgediğinizde onu korumuş olmazsınız, siyasetin tasarruf alanına sokmuş olursunuz. Bakın, hatırlayın, İkizdere'de köylüler taş ocağına karşı çıktığında güvenlikli müdahale devredeydi, Akbelen'de ormanını

koruyan kadınlara karşı güvenlikçi siyaset devredeydi, Kaz Dağları'nda maden direnişine karşı güvenlikçi bir baskı vardı. Hevsel'de, Munzur'da, Cudi'de, Şenyayla'da, doğa âdeta halktan korunur gibi kapatıldı ama şirket projeleri söz konusu olduğunda aynı sertlik ortada yoktu. Ancak doğa idari bir dosya değildir, doğa suyun akışı, toprağın verimi, havanın temizliği, kuşun göç yolu, çocuğun geleceğidir. Demek ki mesele güvenlik değil, mesele güvenlikçi politikaların kim için işletildiğidir. Çünkü güvenlikçi siyaset doğayı değil, kontrol alanını büyütür. Ancak doğayı kontrol eden toplumlar güçlü toplumlar değildir, doğayla uyum sağlayan, uyum kurabilen toplumlar güçlüdür. Güç, bastırma kapasitesinden değil birlikte yaşayabilme kabiliyetinden doğar. Kimliği tehdit gören akıl, doğayı kaynak gören akıl; ikisi de işte bu kökten beslenir. Birincisi dili denetler, ikincisi toprağı; birincisi kimliği risk alanı olarak kodlar, ikincisi ise ormanı yatırım alanı olarak görür. Biz bu Mecliste açık bir tercihin altını çiziyoruz: Güvenlikçi politikalarla daraltılmış bir siyasal alan mı, yoksa hak temelli ve katılımcı ekolojik bir demokratik toplum mu? Eğer gerçekten barıştan, gerçekten demokrasiden, gerçekten kalkınmadan söz ediyorsak kimliği bastırarak, doğayı kuşatarak bir gelecek inşa edemeyeceğimizi kabul etmemiz gerekiyor. Bu ülkenin ihtiyacı olan kontrol siyaseti değil, cesur bir hak siyasetidir insan için de doğa için de.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Boz, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a ait.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz, bir ramazan günü iftara üç dakika kala Genel Kurul kapandı, canhıraş bir mücadele içerisindeyiz, aziz milletimiz iftar sofralarında buradan çıkacak bir müjde bekliyor ama iktidarın vereceği müjde iftar sofrasına reklam panosuyla gidip fotoğraf çektiirmek ne yazık ki.

Bugün de böyle bir günde şu anda Milli Parklar Kanunu Teklifi'ni görüşüyoruz. Kanun teklifinin içeriğine, maddelerine fazla söyleyecek bir şey yok, her şey zaten ortada, saatlerce konuşsak bir anlamı yok ama ben aziz milletimize ve tarihe not düşmek açısından şunu belirtmek isterim ki: Bu kanunla 5 bakanlık tasfiye ediliyor. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının imarla ilgili düzenlemesi kalkıyor, bir şahsın eline veriliyor. Kültür ve Turizm Bakanlığının doğayı korumayla ilgili görevi ortadan kalkıyor, bir şahsa veriliyor. Tarım ve Orman Bakanlığının korumakla yükümlü olduğu alanlar, mera, şu bu, hepsi tasfiye ediliyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı bir taraftan vatandaşa ceza yazıp gelir elde etme peşindeyken burada hazineye ait yerler doksan dokuz yıllığına bir şekilde birilerine veriliyor. Burada Adalet Bakanlığı yok ediliyor. Bu ülkede yapabileceğiniz en büyük kötülüklerden biri hukuku kanunen de ortadan kaldırmak. İnsan şu yasayı getirirken en azından şu Meclisten, bu aziz milletten utanır. Herhangi bir konuda mahkeme kararını beklemeden yık. Ya, siz Ali kıran baş kesen misiniz ya? Terör mü çıkarmaya çalışıyorsunuz? Bir yerde mahkemeyi yok saymaktan daha kötü bir şey olamaz. Bunu fiilen deprem bölgesine yapıyorlar, mahkeme kararı gelmeden "Burası rezerv alanı olacak..." Mahkemesi devam eden yerler yıkılıyor, şimdi de millet isyan etmedi diye yeni süreçte bu bakanlık da tasfiye edilerek bir kuruma veriliyor. Burada şunu görüyoruz ki muhtemelen bazı bakanlara bazı işleri yaptırmak zor. Bir günde bakanı görevden almak da zor ama 5 bakanlıktan daha etkili bir alttaki genel müdüre "Erkeksen yapma, bu gece görevden alınır, kimsenin de umuru, ruhu duymaz." diye bu söyleniyor ne yazık ki. Evet, burada, bakanlıklar tasfiye edildiği gibi aslında yeni bir rejimin ihdasını da adım adım görüyoruz. Önce, Meclis pasivize edildi, şimdi bakanlar pasivize ediliyor. Şahısların üzerine... Oraya atanmış kişi her kimse, genel müdür -ki isimlerinin bir önemi yok- bir gecede zaten değişiyor.

Değerli milletvekilleri, burada içerikle ilgili zaten her şeyi konuştuk. Bu yasa Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürü denen zatin saltanat yasası, o zat da zat olduğu için değil, görevlendirmeye her an alınıp her an bırakılacak birisi olduğu için... Neymiş? Ek bekçi alınacakmış. Ya, Allah'tan korkun, şu mevcut bekçilere iş verdiğiniz mi? Şu mevcut bekçilerin karnını doyurdunuz mu? Her gün polisler intihar ediyor. Birçok bekçinin tazminat hakkı yok. Asgari ücret alıyor korucular, çok çok zor şartlarda hayat sürüyorlar ama şimdi yeni yasayla bekçi alınacakmış.

Yasanın içerisinde ne var? Yasanın içerisinde döner sermaye... Bütün işler denetim dışına çıkmak, bütün işler bütçe oluşturmak... Bu yasa, evet, adı belki "doğayı koruma" gibi anlaşıyor... Zaten bu algı içinde bu arkadaşlar çok mahir, algı ve vergi deyince AK PARTİ'nin üstüne yok, kimse ellerine su dökemez. Park kanunu, doğa koruma kanunu... Oysa bütünüyle, baştan sona denetimsiz bütçe, bütçeyi tamamen bir şahsın eline verme yetkisi. Bu Genel Müdürlük öyle sihirli ellere sahip ki bir taraftan şirket kuracak, tesis açacak, istediğini yıkacak, döner sermaye oluşturacak ve bütün bunları yaparken de hiçbir şekilde denetime tabi tutulmayacak.

Aziz mübarek ramazan gününde millete daha fazla eziyet etmeyin, bu milletin beklentilerine cevap verin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'e aittir.

Sayın Timisi Ersever, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 8'inci maddesi üzerine söz aldım.

Konuşmama, bu ülkeyi içten içe çürüten bir iktidar anlayışını tarif ederek başlamak istiyorum çünkü önümüzde duran kanun teklifi tam da bu anlayışın aynadaki yansımasıdır. Belirtiler çok net, iktidar, bu şatafat düzeninin sonsuza dek süreceğini zannediyor. Tarifi zor bir kibir ve güç zehirlenmesi içerisinde. Siyasallaşmış bir hukuk düzeni kurdular, torpil, kayırma, iltimas almış başını gidiyor. Ormanlarda, madenlerde, derelerde, ırmaklarda hüküm süren bir talan var. Bu kanun teklifi, bu yıkımın millî parklara sirayet etmesinin kapılarını sonuna kadar aralayacaktır.

Kanun teklifinin geneline bakalım. "Ormanları, sulak alanları, millî parkları koruyacağız." diyorsunuz ama millî parkları özel sektörün insafına teslim ediyorsunuz. "Tabiat parklarını güçlendireceğiz." diyorsunuz ama denetimi zayıflatıyorsunuz. Korunan alanları turizme, enerji projelerine, altyapı yatırımlarına açıyorsunuz. "Kaçak yapıları yıkmak yerine değerlendirmeye alıyoruz." diyerek Genel Müdürlüğün inisiyatifine bırakıyorsunuz. Kamu yararı ve zaruret etiketiyle şirketlere kapı aralıyorsunuz. Sözün özü, siz yine minareyi çaldınız, kılıfını hazırlıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Gelelim 8'inci maddeye: Koruma hizmetleri ve suçların takibinde orman muhafaza memurlarının yanı sıra av ve doğa koruma memurları ile saha bekçilerine de yetki veriliyor ama bu kişilerin çalışma usul ve esaslarının doğrudan Genel Müdürlükçe çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenmesi öngörülüyor. Yani millî parklara ilişkin personel seçimini kanun yerine Milli Parklar Genel Müdürlüğüne bırakıyorsunuz. Anayasa'ya aykırı bir iş yapmakla kalmayıp torpil ve siyasi kadrolaşmanın yolunu açıyorsunuz. Tabir yerindeyse yine kendiniz çalıp kendiniz oynayacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar) Ülkeyi saran torpil ve liyakatsizlik zincirine bir halka daha ekleyeceksiniz, bu bir kadrolaşma yöntemi, bu bir hesap vermeme yöntemidir. Anayasa Mahkemesi 2023 yılında benzer bir düzenlemeyi iptal etti. Yüksek Mahkeme ne dedi? "Kanuni ölçüt belirlenmeksizin idareye takdir alanı tanımaz." Siz o kararın üzerinden iki yıl bile geçmeden aynısını tekrar getiriyorsunuz. Bu bir hata değil, kural ve hukuk tanımayan anlayışınızın devamıdır. Diyorsunuz ki: "Her şeyi Genel Müdürlükte toplayalım, planlayalım ve millî parkları yandaşlarımıza peşkeş çekelim." Bu, tek adam zihniyetinin tüm kurum ve kuruluşlara hâkim olmasıdır, en tepeden başlayarak tüm bürokraside tek adamlar yaratılmasıdır.

Değerli milletvekilleri, bu zihniyeti daha önce mahkeme kararlarına rağmen Atatürk Orman Çiftliği'nde gördük, on binlerce ağacın altın uğruna kesildiği Kaz Dağları'nda gördük, zeytinliklerin söküldüğü Akbelen'de gördük. "İyileştireceğiz, değiştireceğiz, geliştireceğiz." yalanıyla yer altı ve yer üstü kaynaklarımızı yerle bir ettiniz. Kuşların göç güzergâhı olan, endemik bitki zenginliğiyle eşsiz Kuyucuk, Eber Gölleri kurudu, Yedigöller maden rantı uğruna kurban edildi. Her yaz sazlıklar yakılıyor, ne hikmetse kuşların üreme alanlarında sürekli yangın çıkıyor; sulak alanı imar rantına açılıyor. Anlaşılan o ki gözünüzü şimdi de millî parklara diktiniz. "Yerli ve millîyiz." diyerek yerli ve millî tüm birikimlerimizi talan ettiniz.

Biz bu kanunun her cümlesine "hayır" diyoruz. Millî parklar iktidarın arka bahçesi değildir; milletin ortak değeridir, gelecek nesiller için korumamız gereken alanlardır. Bu maddenin ve bu teklifin tamamının geri çekilmesi memleketin hayrına olacaktır. Doğayı korumak artık bir tercih değil zorunluluktur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önermeler reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiş" ibaresinin "ilave edilmiş" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Akalın
Edirne
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul

Yüksel Arslan
Ankara
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Burak Dalgın
Balıkesir
Şenol Sunat
Manisa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK KILIÇ (Mardin) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a söz veriyorum.

Sayın Sunat, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin 8'inci maddesi üzerine söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Evet, sayın milletvekilleri, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Zirvesi'ne ev sahipliği yapacağımız bir yılda Meclisten çıkaracağımız doğa koruma yasası böyle mi olmalıdır? Korumaktan çok kullanmayı hedefleyen bir yasa doğaya değil şirketlere hizmet etmez mi? Yaban hayatını korumak yerine yaban hayatını geliştirmeye odaklanan bir yasa doğaya değil avcılığa hizmet etmez mi? Korunan alanlara turizm amaçlı bina kurulmasını kolaylaştıran bir yasa doğaya değil betona hizmet etmez mi? Dünyayı iklim kriziyle mücadelele davet ettiğimiz bir dönemde kendi doğamızı zayıflatan bir yasa teklifi tutarsızlıktır, samimi yetsizliktir, vizyonsuzluktur.

Sayın milletvekilleri, iktidar "Millî parkların sayısını 49'a çıkardık." diyor, rakamlar ise başka şeyler söylüyor. Millî park ve benzeri koruma altındaki ormanlık alanlar ülke ormanlarının sadece yüzde 1,5'ini oluşturuyor yani 100 hektar ormanın sadece 1,5'ini koruyorsunuz. Korumakla övündüğünüz ormanlar işte bu kadar az. "Korumaya aldık." dediğiniz ormanları da korumuyorsunuz, keşke korusanız. Peki, ne yapıyorsunuz?

Örneğin, millî parklar. Millî park koruma alanlarının içerisinde "alan başkanlığı" adı altında, uluslararası literatürde karşılığı olmayan yerler ürettiniz. 2014'te Gelibolu'nun, 2019'da Kapadokya'nın, 2023'te Uludağ'ın millî park statüsünü parçaladınız, alan başkanlığına dönüştürdünüz. Sonuç ne oldu, soruyorum sizlere? Bu alanlarda tesisleşmenin önünü açtınız, betonlaştırdınız her yeri. Böyle yaparak korumuş mu oldunuz millî parkları? Çanakkale'nin yeşili gitmiş, Bursa susuz kalmış umurunuzda mı acaba sayın milletvekilleri?

Evet, doğayı korumak konusunda iktidar o kadar tutarsız ki bunu en iyi Manisalılar görüyor. 2017'de Akhisar Ovası'nı tarımsal sit alanı ilan edenler, 2026'da Akhisar'da altın madeni aranmasına, kömür madeni çıkarılmasına onay veriyor, altın için ormanları tahrip etmek istiyor, kömür ocağı için 3 bin ağacı kesmek istiyor, Manisa'nın sularını kirletmek istiyor.

Akhisar'da bunlar yaşanırken Soma'da ne yapıyor iktidar? Kömür şehri Soma'da beceriksiz politikalarla kömür üretimini durma noktasına getiriyor, Soma B Termik Santralini özelleştiriyor. Özelleştirdiği şirket santrali sekiz aydır çalıştırılmıyor. Enerji Bakanı eylül ayında "Bir ay içinde oyuncu değişecek." diyor, üzerinden beş ay geçiyor, oyuncu değişmiyor fakat Soma B'yi işleten şirket geçen hafta çalışmalarını tamamen durdurma kararı alıyor. Soma B Termik Santrali bugün için 91 işçiyi süresiz ücretsiz izne çıkardı; diğer işçiler çok tedirgin, bayram öncesi belirsizlik had safhada, bunu yapmaya hakkınız yok. Özel maden şirketleri de işçi çıkarmaya başladı; Akçadağ 150 işçi, Defaş 250 işçi. Soma sokakta sayın milletvekilleri, Soma çaresiz ve Soma sahipsiz.

Akhisar'da doğa tahrip ediliyor, Soma'da üretim sürdürülemiyor; ne koruma var ne planlama var ne verilen sözlerin tutulması var, sadece günü kurtarma var. Şimdi sormak gerekmiyor mu: Madem kömür üretimi yapacaksınız Soma'ya neden sahip

çıkılmıyorsunuz? Madem doğayı koruyacaksınız Akhisar'da ormanı, suyu, doğayı neden tahrip ediyorsunuz? Manisa'daki bu tablo iktidarın tutarsız, plansız, başarısız politikalarının özetidir.

Bu yüzden, İklim Zirvesi'ne ev sahipliği yapacak bir ülkenin önce kendisi dünyaya örnek olmalıdır diyor, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sunat, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:21.27

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.28

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

230 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 25 Şubat 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.29